

RANTASALMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020 § 69

Tarkastuslautakunta 15.5.2020 § 27

Kunnanvaltuusto

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1.	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
1.1.1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	
1.1.2	KUNNAN HALLINTO	
1.1.3	HALLINTO	
1.1.4	PALVELUTUOTANTO	
1.1.5	TALOUDELLINEN KEHITYS	
1.1.6	TOIMINTAKERTOMUKSET	
	- Suomen Terveystalo Oy	
	- Järvi-Saimaan kansalaisopisto	
	- Järvi-Saimaan Palvelut Oy	
1.1.7	TALouden TASAPAINOTTAMINEN	
1.1.8	TALOUSARVIOON TEHDYT MUUTOKSET TILINPÄÄTÖSVUONNA	
1.1.9	ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	
1.1.10	HENKILÖSTÖ	
1.1.11	ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEITÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	
1.1.12	YMPÄRISTÖTEKIJÄT	
1.2.	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	25
1.3.	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	27
1.3.1.	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	
1.3.2.	TOIMINNAN RAHOITUS	
1.4.	RAHOITUSASEMA	29
1.5.	KOKONAISTULOT JA –MENOT	31
1.6.	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	32
1.6.1.	YHDISTELMÄ YHTEISÖISTÄ	
1.6.2.	KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	
1.6.3.	OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	
1.6.4.	ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ	
1.6.5.	SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	
1.6.6.	KONSERNITILINPÄÄTÖS JA TUNNUSLUVUT	
1.7.	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	40

2. TOTEUTUMISVERTAILU	41
- sitovuustasot 2019	
- käyttötalouden toteutuminen	
- tuloslaskelmaosan toteutuminen	
- investointiosan toteutuminen	
- rahoitusosan toteutuminen	
- verotulojen erittely	
2.1. KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT JA TOTEUTUMIEN YHTEEN- LASKELMA	
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	117
3.1. TULOSLASKELMA	
3.2. RAHOITUSLASKELMA	
3.3. TASE	
3.4. KONSERNITILINPÄÄTÖS	
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	129
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	154
- Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase	
6. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINNÄT	159
7. LUETTELOT JA SELVITYKSET	162
- Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	
- Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	
8. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET	164

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Viime vuoden tilinpäätösten ennakkotietojen perusteella koko maassa kuntatalous heikkeni entisestään. Rantasalmen kunta poikkeisi tällä erää useista muista kunnista positiivisella tuloksellaan. Tähän myötävaikutti muun muassa mittava talouden tasapainottamisohjelma, joka sisälsi tehtävien uudelleen järjestelyä, omaisuuden myyntiä ja menojen karsintaa kaikilla toimialoilla.

Valtuusto hyväksyi elinvoimaohjelman vuosille 2019 – 2020. Kunnassa panostettiin elinvoiman sekä yrittäjien ja kunnan vuorovaikutuksen lisäämiseen. Kunnan visuaalinen ilme uusittiin ja uusi kuntalogo otettiin käyttöön.

Omistajat hyväksyivät Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen. Yhtiön päätettiin jatkavan edelleen ns. inhouse –periaatteella.

Edellisenä tilivuonna kunnan taloustilanne oli heikentynyt voimakkaasti, joten talouden tasapainottamiseen vuosina 2019 – 2022 hyväksyttiin ohjelma. Valtuusto hyväksyi myös kulttuuristrategian 2019 – 2021 ja vision vuoteen 2025.

Talouden tasapainottamiseksi kunnanvaltuusto päätti myydä Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeita Savonlinnan kaupungille, Juvan, Sulkavan ja Mäntyharjun kunnille yhteensä 1,5 M€:n edestä. Talouden tasapainottamiseksi korotettiin myös tuloveroprosenttia 22:een ja valtuuston äänestyksen jälkeen korotettiin myös kiinteistöveroprosentteja.

Rantasalmen kunta otti kantaa maakunta- ja sote-uudistukseen liittyen Itä-Savon sairaanhoitopiirin sote-alueen suunnasta. Kunta ilmaisi tahtonsa olla mukana valmistelussa maakunta-sotea yhdessä Pohjois-Savon kanssa.

Tuloslaskelman mukaan toimintatuotot lisääntyivät edellisestä vuodesta **1.056.132 €** (TP2018 8.776.919 €; **TP2019 9.833.051 €**. Toimintakulut puolestaan vähenivät **580.166 €** vuoden 2018 tasosta (TP2018 31.931.165 €; **TP2019 31.350.999 €**). Toimintakate parani tilivuosien välillä **1.636.298 €** (TP 2018 23.154.246 €; **TP2019 21.517.948 €**). Vuosikate oli **2.298.499 €** ollen **2.164.742 €** parempi kuin edellisellä vuonna. Verotuloja kertyi vuonna 2019 **841.275 €** enemmän kuin edellisellä vuotena. Valtionosuudet vähenivät vuodesta 2018 **415.639 €**, vaikka ne sisälsivät harkinnanvaraista valtionosuutta **480.000 €**. Tilikauden tulos oli **1.374.556 € ylijäämäinen**.

Vuosi 2019 oli tuloksellinen, mutta talouden haasteet jatkuvat. Valtionosuuksien väheneminen, todennäköinen sotemenojen kasvu ja alaskirjaukset tulevina vuosina vaativat edelleen toimenpiteitä. Kiitos Rantasalmen kunnan luottamushenkilöille, kiitokset kunnan työntekijöille sitoutumisesta talouden tasapainottamiseen sekä hyvästä työpanoksesta kunnan tehtävien ja palvelujen toteuttamiseksi.

Tilinpäätöstä valmisteltaessa kunnissa on jouduttu ennen näkemättömään poikkeusolojen tilanteeseen, jossa pyritään torjumaan koronavirus COVID-19 - epidemian vaikutuksia. Tämän aiheuttamat taloudelliset ja inhimilliset haasteet ovat vasta edessäpäin.

Kristiina Järvenpää
Kunnanjohtaja

1.1.2. KUNNAN HALLINTO

KUNNANVALTUUSTO

Juho Tiainen, puheenjohtaja, Keskusta
 Tiina Tilaéus, I varapuheenjohtaja, Keskusta
 Auvo Kokkonen, II varapuheenjohtaja, SDP (-24.6.2019)
 Mauri Wessman, II varapuheenjohtaja, SDP (24.6.2019-)

KOK
 Ahti Mylly

Perussuomalaiset
 Satu Vihavainen

Keskusta
 Riikka Aho
 Antti Eklöf
 Petra Huupponen
 Vili Huupponen
 Annukka Kiviranta-Tanninen
 Esa Lappalainen
 Kari Lappalainen
 Jari Rautiainen
 Eero Sistonen
 Jussi Tynkkynen

SDP
 Heino Kokkonen
 Tuula Kärkkäinen
 Auvo Kokkonen
 (24.6.2019-)
 Mauri Wessman
 (-24.6.2019)

Vihreät
 Päivi Koikkalainen-
 Rovamo

Tarkastuslautakunta
Jäsenet

Kari Lappalainen, pj
 Riikka Aho, vpj
 Mauno Heiskanen
 Katja Korhonen
 Sirpa Taskinen

Tilintarkastaja

Aki Rusanen JHT, HT
 BDO Audiator Oy

Keskusvaalilautakunta

Olli Lappalainen, pj.
 Saija Räisänen, vpj.
 Lauri Muona
 Leena Sarkkinen
 Ismo Ketokorpi

KUNNANHALLITUS

Jäsenet

Eero Sistonen, pj
 Tuula Kärkkäinen, I vpj
 Petra Huupponen, II vpj.
 Antti Eklöf
 Annukka Kiviranta-Tanninen
 Päivi Koikkalainen-Rovamo (-24.6.2019)
 Auvo Kokkonen (24.6.2019-)
 Jari Rautiainen

Henk.koht.varajäsenet

Jouko Lukkarinen
 Sari Jokinen
 Satu Vihavainen
 Jussi Tynkkynen
 Marisa Hukkanen
 Auvo Kokkonen (-24.6.2019)
 Päivi Koikkalainen-Rovamo (24.6.2019-)
 Olli-Pekka Nykänen

Esittelijä:

Kristiina Järvenpää, kunnanjohtaja

Elinvoimajaosto

Jäsenet

Petra Huupponen, pj.
 Tuula Kärkkäinen, vpj.
 Jouko Lukkarinen

Esittelija:

kunnanjohtaja
 Kristiina Järvenpää

Henkilöstöjaosto

Jäsenet

Antti Eklöf, pj
 Jari Rautiainen, vpj.
 Päivi Koikkalainen-Rovamo

Esittelijä:

hallintopäällikkö
 Harri Korhonen

Yksilöjaosto

Jäsenet

Annukka Kiviranta-Tanninen, pj
 Sari Jokinen, vpj
 Eemeli Leminen

Esittelijä:

kunnanjohtaja
 Kristiina Järvenpää

KUNNANHALLITUS

PALVELUT

Palvelulautakunta

Jussi Tynkkynen, pj.
Ahti Myllys, vpj.
Marisa Hukkanen
Leena Suhonen
Mauri Wessman

Esittelijä:

Katja Koivunoro
Lukion rehtori-
sivistysjohtaja

Johanna Keränen
kehittämispäällikkö

MAASEUTU

Maaseutulautakunta

(Rantasalmi, Juva,
Sulkava, Joroinen)

Olli-Pekka Nykänen pj. Ra
Aku Mikkonen, vpj. Su
Rantasalmi:

Virpi Valkonen

Juva:

Pekka Auvinen

Silja Pajunen

Sulkava:

Johanna Parkkinen

Joroinen:

Jouko Metsälä

Satu Naukkarinen

Esittelijät:

Sirpa Leväinen
maaseutupäällikkö

Harri Tillman
lomituspäällikkö

YMPÄRISTÖ

Ympäristölautakunta

(Rantasalmi, Juva,
Sulkava)

Tiina Tilaéus, pj Ra
Raimo Vilenius, vpj. Ju
(-24.6.2019)

Tapio Paunonen, vpj,
Ju (24.6.2019-)

Rantasalmi:

Vili Huupponen

Ritva Suhonen

Juva:

Anu Liikanen

(-11.11.2019)

Katja Tuovinen

(11.11.2019-)

Kari Laitinen

Sulkava:

Heikki Joskitt

Teija Matinen

Kalevi Puustinen

Esittelijä:

Heikki Virta
ympäristöpäällikkö

Tiejaos:

Raimo Vilenius, pj, Ju
(-17.10.2019)

Tapio Paunonen, pj, Ju
(17.10.2019-)

Jouko Lukkarinen, vpj,
Ra

Teija Matinen, Su

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet ja varajäsenet sekä esittelijät ja tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat (tarkempi määrittely talousarviossa).

1.1.3 HALLINTO

Kunnanvaltuuston paikat (19 kpl) jakaantuvat 1.6.2017 alkaneella valtuustokaudella seuraavasti: Keskusta 12, SDP 4, Kokoomus 1 ja Perussuomalaiset 1, Vihreät 1.

Toimikaudella 2017 – 2019 valtuuston puheenjohtajana toimi Juho Tiainen, valtuuston ensimmäisenä varapuheenjohtaja oli Tiina Tilaéus ja toisena varapuheenjohtajana oli Auvo Kokkonen. Toimikaudeksi 2019 – 2021 valtuuston puheenjohtajaksi valittiin Juho Tiainen, valtuuston ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Tiina Tilaéus ja toiseksi varapuheenjohtajaksi Mauri Wessman.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2019 aikana kuusi (6) kertaa. Kunnanvaltuusto kokoontui myös ”iltakouluihin” sekä strategiaseminaareihin, joissa käytiin läpi ajan-kohtaisia asioita.

Kunnanvaltuusto nimesi toimikaudeksi 2019 – 2021 kunnanhallituksen. Kunnanhallituksen puheenjohtajana jatkaa Eero Sistonen, ensimmäisenä varapuheenjohtajana jatkaa Tuula Kärkkäinen ja toisena varapuheenjohtajan Petra Huupponen. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2019 aikana 22 kertaa ja käsitteli 282 asiaa. Lisäksi kunnanhallitus kokoontui iltakouluihin linjaamaan kunnanhallituksen toimintaan liittyviä asiakokonaisuuksia.

Kunnanhallituksen alaisena on toiminut, elinvoimajaosto, henkilöstöjaosto sekä yksilöjaosto. Jaostot kokoontuivat vuoden 2019 aikana päättämään asioita hallintosäännön määräämän toimivallan osalta. Elinvoimajaosto lakkautettiin 31.12.2019 ja se muutettiin toimikunnaksi.

Palveluiden toimiala on ollut palvelulautakunnan vastuulla 1.6.2017 lukien. Palvelulautakunnan puheenjohtajana on toiminut Jussi Tynkkynen. Yhteislautakunnat (ympäristölautakunta, maaseutulautakunta) jatkoivat entisessä muodossaan ja pitkälti entisellä toimivallalla. Ympäristölautakunnan puheenjohtajana on Tiina Tilaéus. Maaseutulautakunnan puheenjohtajuus on kiertävä ja vaihtuu vuosittain yhteistyökuntien kesken aakkosjärjestyksessä. Lisäksi Rantasalmen kunnan omia lautakuntia olivat tilinpäätös vuonna keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajana toimi Olli Lappalainen ja tarkastuslautakunnan puheenjohtajana Kari Lappalainen.

Rantasalmen kunnassa on yhteistyötoimikunta, joka hoitaa työnantajan ja henkilöstön välisiä asioita sekä toimii samalla Rantasalmen kunnan työsuojelutoimikuntana. Puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä. Yhteistyötoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2019 toimi Eero Sistonen.

Rantasalmen kunnassa on yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto, jonka tehtävänä on kuntalain 27 §:n mukaan ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaminen. Vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajana toimi Eero Eronen.

1.1.4 PALVELUTUOTANTO

Suomen Terveystalo Oy tuotti tilinpäätösvuonna Rantasalmen kunnalle sosiaalipalvelut ja terveystalopalvelut. Sopimuksen pituus on kuusi vuotta ja tilinpäätösvuonna kyseessä oli sopimuskauden viides vuosi.

Sosiaali- ja terveystalopalvelujen toiminnan seuraamiseen ja valvontaan oli nimetty ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimi kunnanhallituksen puheenjohtaja Eero Sistonen.

Perusturvan viranomaispalvelun sekä sosiaalityön tuotti 31.12.2019 saakka Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (ESSOTE). Tarvittava virkalääkäripalvelu ostettiin edelleen Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (SOSTERI). Myös ympäristöterveydenhuollon palvelut hankittiin Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (SOSTERI). Ympäristöterveydenhuolto sisältää eläinlääkinnän sekä terveysvalvonnan.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuotti tilinpäätösvuoden aikana palvelut mm. kiinteistöhuoltoon, kuntatekniikkaan (mm. liikenneväylät ja muut yleiset alueet), yhdyskuntasuunnitteluun (kaavoitus), ruokahuoltoon, siivoukseen sekä liikuntapaikkojen ylläpitoon. Järvi-Saimaan Palvelut Oy vastasi vesi- ja viemärilaitoksen toiminnan ylläpidosta. Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n kanssa oli myös sopimus investointien toteuttamisesta.

Joroisten kunnan kanssa yhteistyö jatkui edelleen maaseutu- ja lomatoimen palvelujen osalta sekä kirjastotoimen palvelujen osalta. Rantasalmi tuotti maaseutu- ja lomatoimen palvelut Joroisten, Juvan ja Sulkavan kunnille sekä lomatoimenpalvelut Savonlinnan kaupungille. Joroisten kunta tuottaa kirjastotoimen palvelut myös Rantasalmen ja Juvan kunnille.

Sivistystoimen palvelut olivat tilinpäätösvuonna Rantasalmen kunnan omaa toimintaa, lukuun ottamatta kirjastotoimintaa sekä kuljetussihteerin palveluja. Kuljetussihteerin palvelut Rantasalmen kunta osti Juvan kunnalta tilinpäätösvuoden ajan.

Rantasalmen kunta tuotti kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut 31.12.2019 saakka omana toimena. Lakisääteisen tilintarkastus kilpailutettiin. Kilpailutuksen perusteella BDO Audiator Oy jatkaa kunnan ja konsernin lakisääteistä tilintarkastusta. Tilintarkastajana toimii Janne Majoinen alkuvuoden osalta. Jatkossa Rantasalmen kunnan tilintarkastajana toimii Aki Rusanen. Palkanlaskentapalvelua tuotettiin 31.12.2019 saakka omana toimena sekä Rantasalmen kunnalle, että Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle.

Rantasalmen kunnan isännöimään ympäristötoimen yhteistyöalueeseen kuuluivat Rantasalmi, Juva ja Sulkava. Ympäristötoimen palvelut muodostuivat rakennusvalvonnasta, ympäristön valvonnasta (ympäristönsuojelu) sekä yksityistieasioista.

Sulkavan kunnan isännöimä Järvi-Saimaan kansalaisopisto tuotti kansalaisopistotoiminnan palvelut Sulkavalle, Rantasalmelle ja Juvalle.

Seutukuntajaon mukaan Rantasalmi kuului edelleen Savonlinnan seutukuntaan (1.1.2011 alkaen).

Jätehuolto hoidettiin yhteistyössä Savonlinnan seudun kuntien (Savonlinna, Enonkoski, Sulkava, Rantasalmi) kanssa perustetun Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:n toimesta. Jätehuollon vastuu oli lähes kokonaisuudessaan Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:llä. Alueellisen jätelautakunnan isäntäkunta oli Savonlinna. Jätehuollon toimivuutta valvoi omalta osaltaan ympäristötoimi.

1.1.5. TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen kuntatalouden kehitys

Kuntatalous näyttää vuoden 2019 tilinpäätösarvioiden valossa edelleen synkältä. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta, eli yhteensä 225 kuntaa teki vuonna 2019 negatiivisen tuloksen. Vuosikate heikkeni 13,4 prosenttia. Vuoden 2019 tilinpäätösarviot näyttävät uudella tavalla kahtia jakautuneen kuntakentän. Helsinki teki lähes 400 miljoonan euroa positiivisen tuloksen, kun taas muut isot kaupungit jäivät vahvasti miinukselle. Kuntatalouden osalta Suomi näyttää jakautuneen kahtia linjassa Helsinki ja muu Suomi.

Kuntatalouden tilanne ei ole kokonaiskuvassa niin paha, kuin vielä viime syksynä ennustettiin. Tilikauden tulos jäi 200 miljoonaa euroa miinukselle, vaikka negatiivisen tuloksen pelättiin painuvan jopa 900 miljoonaan euroon. Tulos sisältää kuitenkin merkittäviä kertaluonteisia tuottoja, kuten yhtiöiden myynnistä saatuja myyntivoittoja sekä kiky-leikkauksen kompensoinnin aikaistamiseen liittyvät valtionosuudet. Nämä antavat kuntatalouden tilasta tilapäisesti paremman kuvan. Ilman satunnaisia tuottoja tulos olisi ollut miinuksella useita satoja miljoonia ja olisi päädytty lähelle 2000-luvun heikointa tulosta.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje. Verotulojen tilitysvajeen vuoksi kunnilta jäi saamatta arvion mukaan peräti 400 miljoonaa euroa verotuloja. Verorahoituksen muutos ei riittänyt kattamaan toimintakulujen kasvua, joka näkyi muun muassa vuosikatteen voimakkaana heikkenemisenä. Tilinpäätösarvioiden mukaan peräti 56:ssa kunnassa päädyttiin negatiiviseen vuosikatteeseen.

Investoinnit kasvoivat edellisvuodesta 8,7 prosenttia. Kunnat ja kuntayhtymät investoivat vuonna 2019 yhteensä 5,25 miljardin euron edestä, joka on yli 400 miljoonaa enemmän kuin edellisvuonna. Kuntayhtymien investoinneista valtaosa selittyi sairaanhoitopiirien investoinneilla, vaikka muidenkin kuntayhtymien investoinnit olivat viime vuonna kasvussa.

Kuntien ja kuntayhtymien käyttötulot eivät riittäneet kattamaan kasvaneita investointimenoja vaan investointimenot katettiin pääosin lainarahalla. Kunnat ja kuntayhtymät ottivat viime vuonna lisälainaa peräti 2,4 miljardia euroa. Verotulojen tilitysvajeen aiheuttama verotulojen maksun viivästymä lisäsi myös tuntuvasti lyhytaikaista lainakan-
taa.

Lähde: Kuntaliitto, tilinpäätös 2019 ennusteet

Rantasalmen kunnan taloudellinen kehitys

Rantasalmen kunnan talous on viime vuodelta noin 1,4 milj. € ylijäämäinen. Positiiviseen tulokseen merkittävästi vaikuttivat omaisuuden myynti ja harkinnanvarainen valtionosuus.

Verotulot kasvoivat selkeästi vuoteen 2018 verrattuna. Tilinpäätösvouden verotulot olivat lähellä vuoden 2017 tasoa, vaikka tuloveroprosenttia nostettiin vuodelle 2019. Vertailukelpoinen vuosi verotulojen kannalta on juuri tuo vuosi 2017.

Valtionosuudet olivat noin 700 000 € arvioitua suuremmat, josta harkinnanvaraista valtionosuutta oli 480 000 €. Heikon verokertymän vuoksi valtionosuutta maksettiin n. 150 000 € ennakkona. Merkittävää Rantasalmen kunnan talouden kannalta on kuitenkin se, että valtionosuudet ovat vähentyneet vuodesta 2016 lähtien. Tilinpäätösvouden valtionosuudet ovat 1,8 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2016, vaikka mukaan lasketaan harkinnanvarainen valtionosuus. Jos harkinnanvaraista valtionosuutta ei huomioida niin laskua on jopa 2,3 miljoonaa euroa.

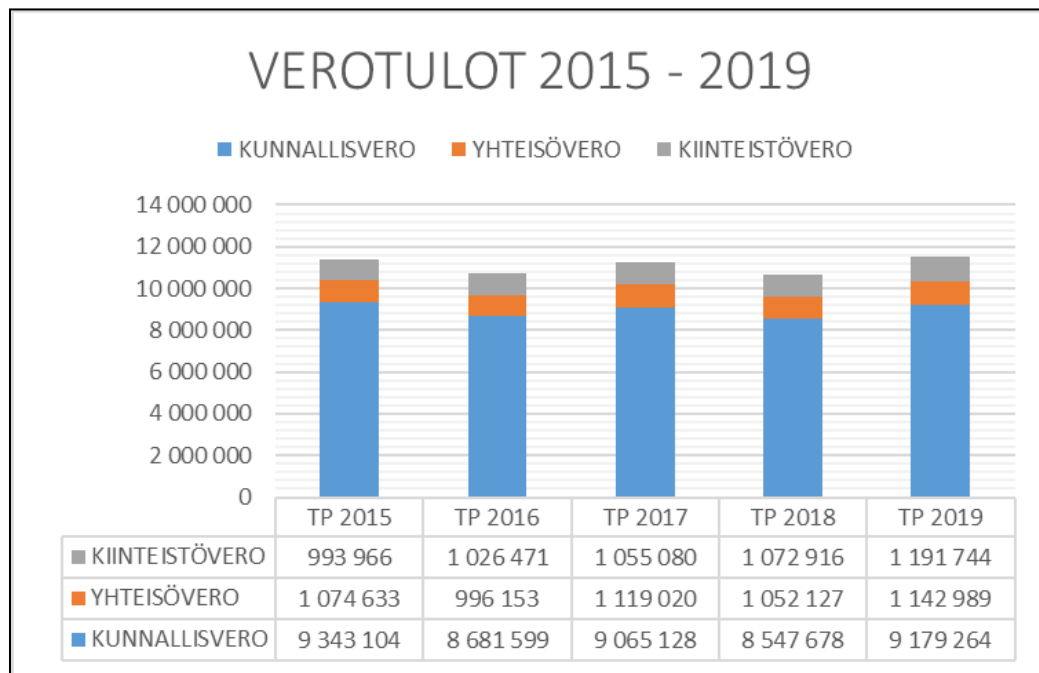
Rantasalmen kunnan toimintatuotot olivat noin 600 000 € arvoitua suuremmat. Tilinpäätökseen 2018 verrattuna toimintatuotot olivat 300 000 € suuremmat. Yksittäinen merkittävin toimintatuottojen kasvu johtui Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeiden myyntivoitoista.

Rantasalmen kunnan toimintakulut vähenivät vuoteen 2018 verrattuna noin 900 000 €. Talousarvioon 2019 verrattuna toimintakulut alittuivat noin 300 000 €. Tilinpäätösvoonna tehtiin useampia talousarviomuutoksia myös toimintakuluihin, mutta kulut jäivät siitä huolimatta alle alkuperäisen talousarvion.

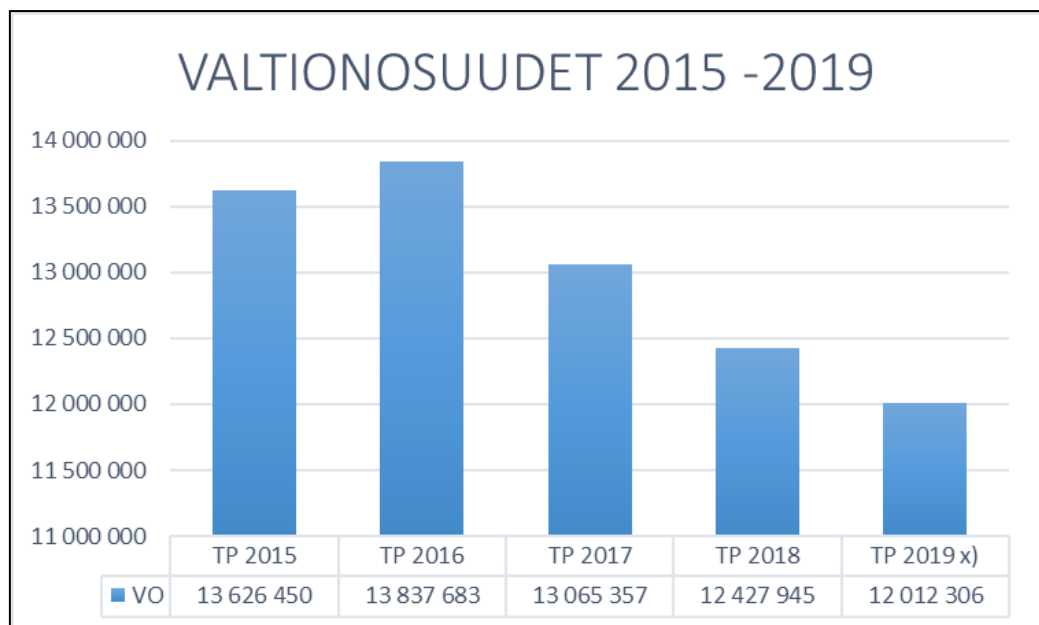
Vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot olivat melko tarkalleen talousarvion mukaiset ollen yhteensä n. 500 000 €. Toisaalta vesi- ja viemärlaitoksen toimintakulut ylittivät noin 60 000 €:lla verrattuna talousarvioon ollen yhteensä noin 380 000 €. Jätevesiviemäriin (paineviemäri) uudelleen painotus Rauanveden alueella toi ennakoimattomia lisäkustannuksia noin 30 000 €:lla. Asiantuntija palveluita ostettiin vesi- ja viemärlaitokselle 15 000 €:lla. Näillä selvitettiin mm. vesiosuuskuntien tilannetta, suunniteltiin Linnantien sekä Asikkalan alueen vesihuoltoa. Nämä ennakoimattomat lisätyöt painoivat vesi- ja viemärlaitoksen tappiolliseksi – 4 000 €.

Tilinpäätöksen 2019 jälkeen taseeseen muodostuu kumulatiivista ylijäämää vesi- ja viemärlaitos mukaan lukien noin 684 000 €.

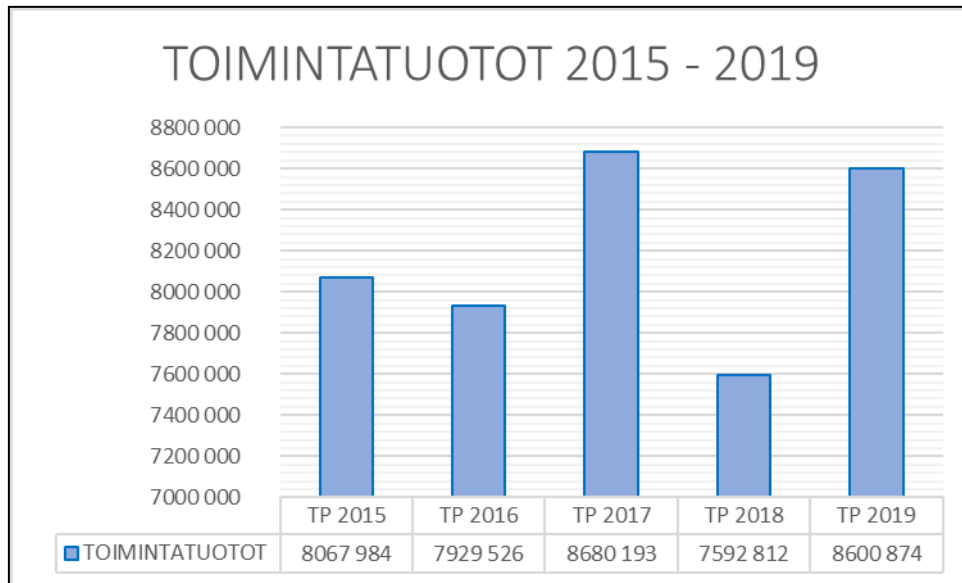
Talouden kehitys vuosilta 2015 – 2019

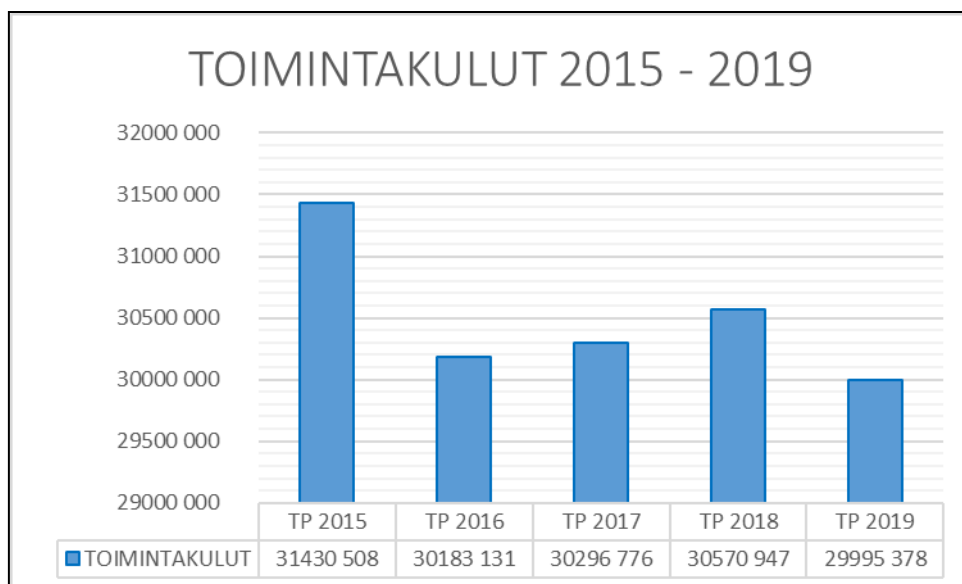
Taulukko 1: Rantasalmen kunnan verotulojen kehitys 2015 – 2019

Taulukko 2: Rantasalmen kunnan valtionosuuksien kehitys 2015 – 2019
x) sisältää harkinnanvaraista valtionosuutta 480 000 €

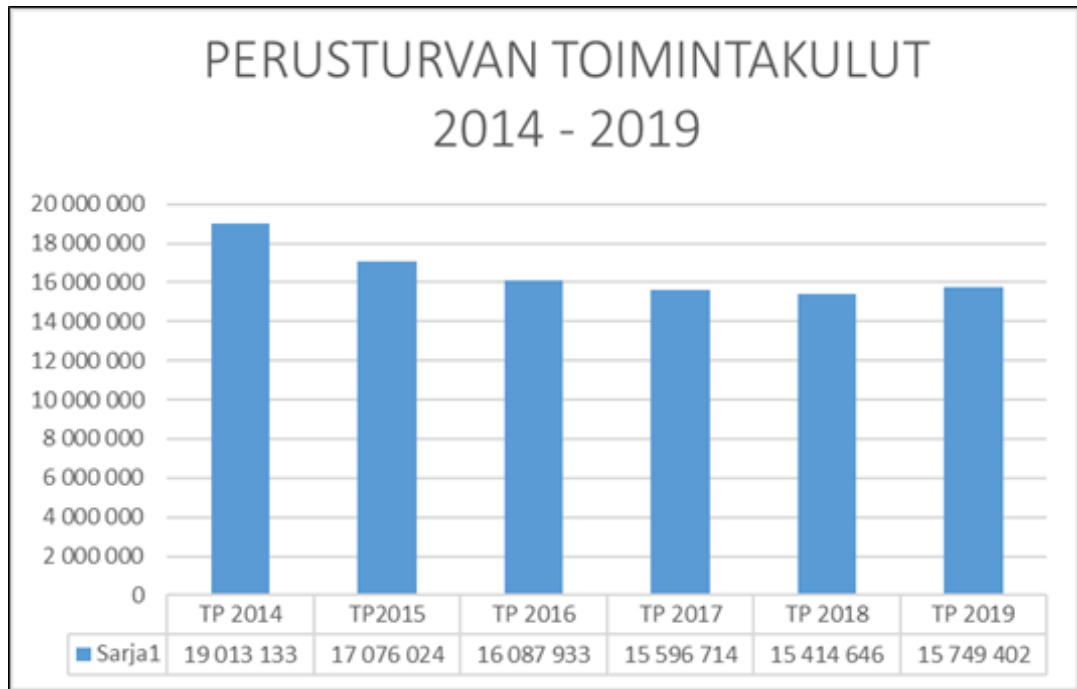

Taulukko 3: Toimintatuotot 2015 – 2019 (ulkoinen, sis. vesi- ja viemärlaitos)

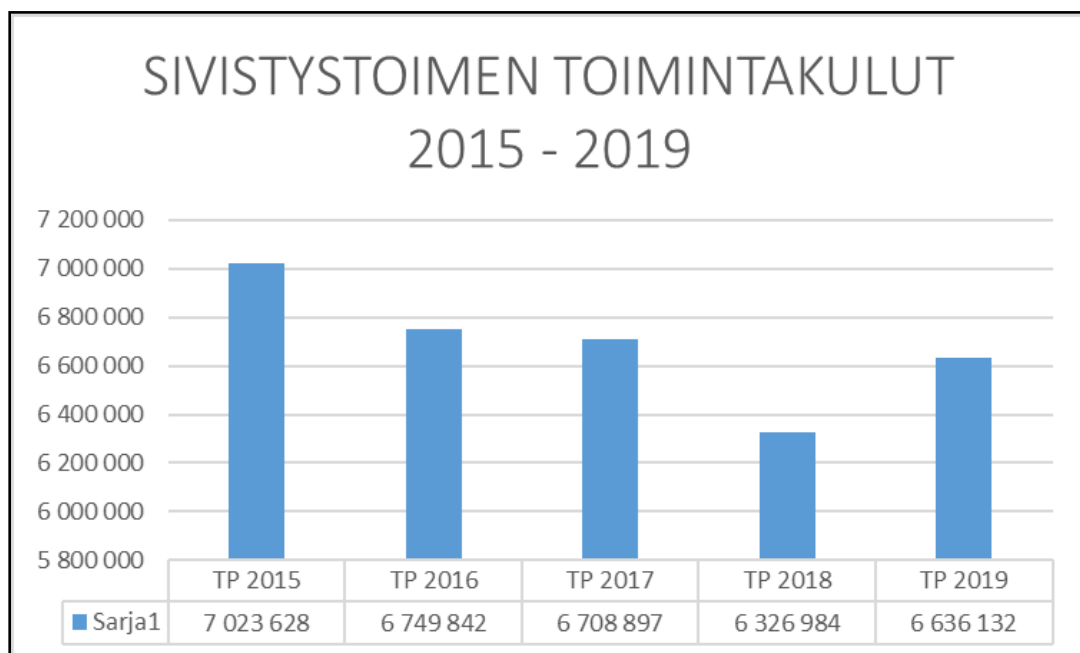

Taulukko 4: Toimintakulut 2014 – 2019 (ulkoinen, sis. vesi- ja viemärlaitos)

Perusturvan kustannukset ovat merkittävin osuus kunnan talousarviosta. Vuoden 2015 alusta saakka Suomen Terveystalo Oy on tuottanut terveydenhuollon palvelut sekä lähes kaiken sosiaalitoimen palvelut. Perusturvan viranomaistyö on ostettu Etelä-Savon Sairaanhoidopiirin kuntayhtymältä (ESSOTE) tilinpäätös vuoden loppuun saakka.

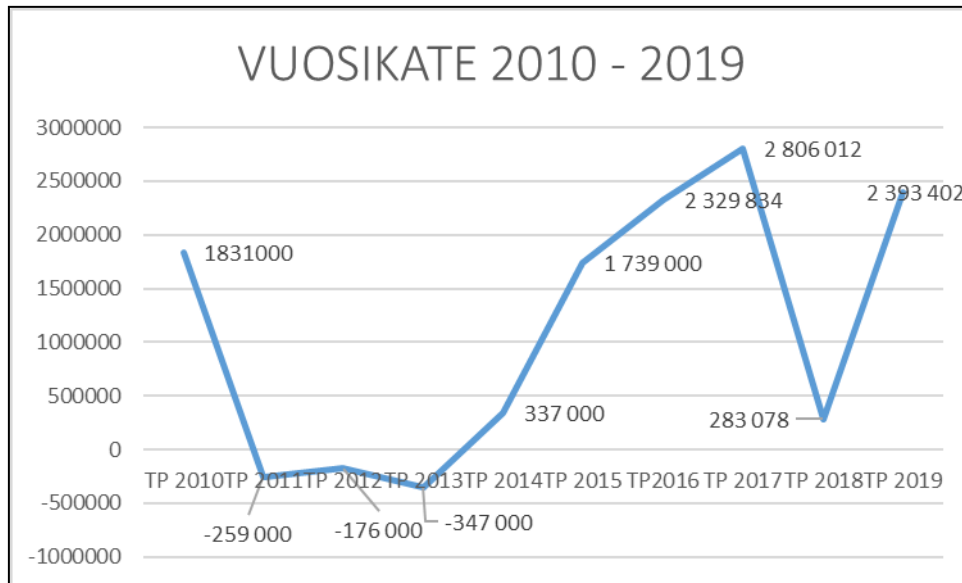

Taulukko 5: Perusturvan kulut 2014 – 2019

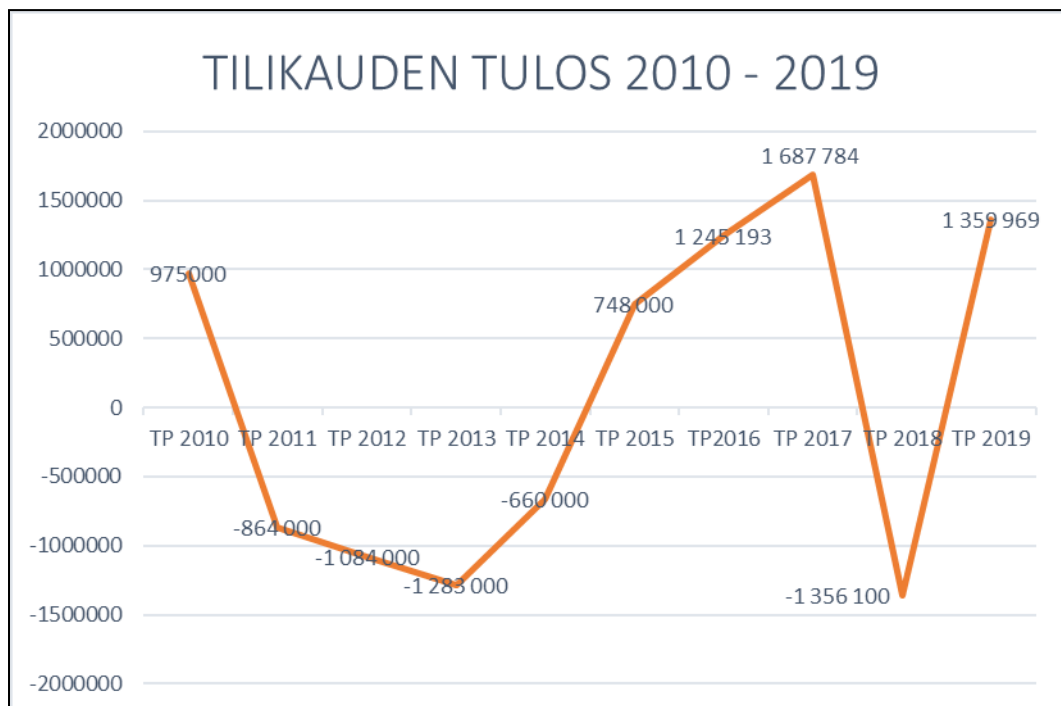
Taulukko 6: Sivistystoimen kulut 2014 – 2019

Kunnan vuosikate parani merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 vuosikate on noin 2,39 milj. €, mikä on noin 2,0 milj.€ edellisvuotista parempi. Vuosikate tilinpäätösvoonna on noin 700 €/asukas, kun vuonna 2018 vuosikate oli noin 80 €/asukas. Vuosina 2011 – 2013 vuosikate oli negatiivinen.

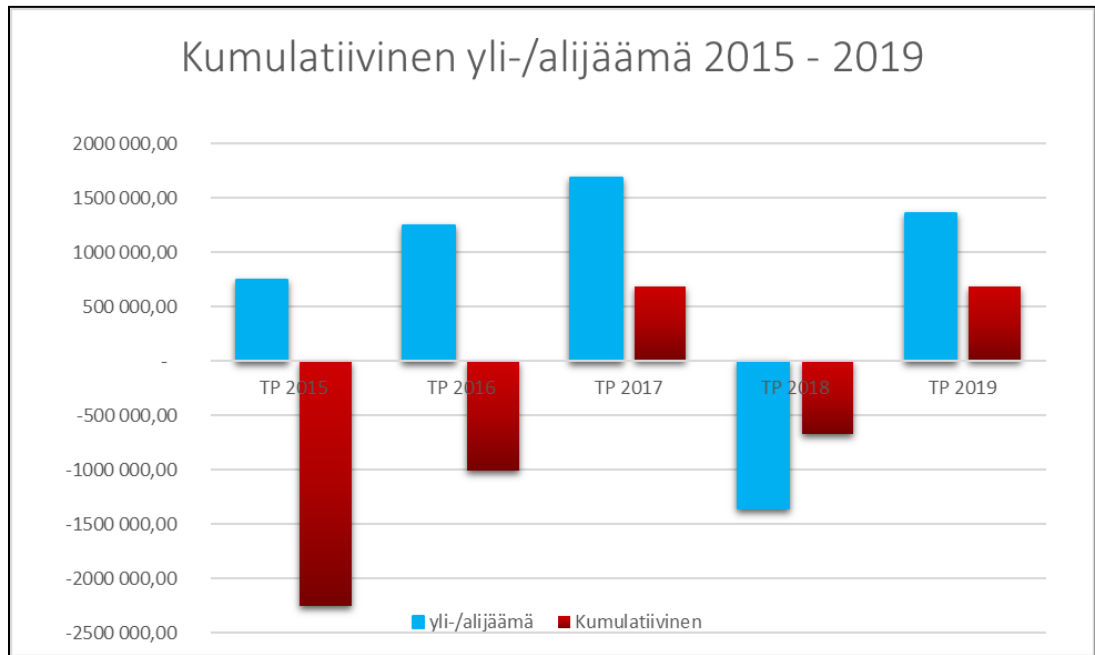
Taulukko 7: Rantasalmen kunnan vuosikate 2010 - 2019

Rantasalmen kunnan talous parani merkittävästi tilinpäätösvouden aikana ja saavutti lähes vuoden 2017 mukaisen tason. Rantasalmen kunnan vuoden 2019 tulos on positiivinen 1,36 milj. €. Tuloksessa on huomioitava mm. Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeiden myynti 1,55 milj.€ sekä harkinnanvarainen valtionosuus 0,48 milj. €.

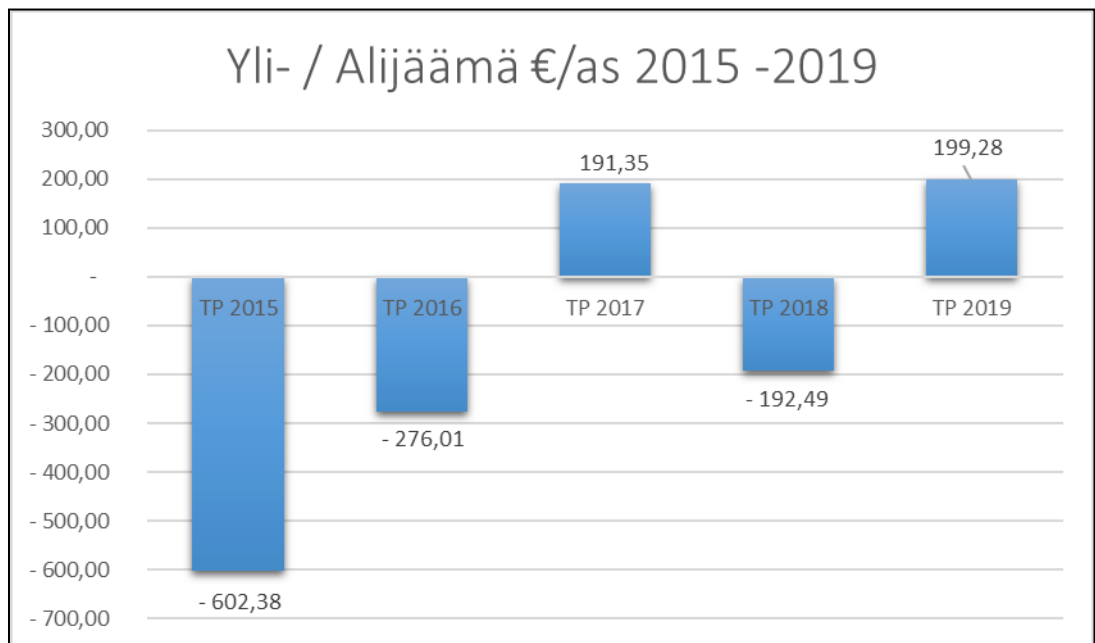

Taulukko 8: Rantasalmen kunnan tilikauden tulos 2010 – 2019

Ylijäämää kunnan taseessa on tilinpäätösvouden jälkeen noin 0,684 milj. €. (noin 200 €/asukas).

Taulukko 9: Rantasalmen kunnan kumulatiivinen yli-/ alijäämä 2015 - 2019

Taulukko 10: Rantasalmen kunnan kumulatiivinen yli-/ alijäämä 2015 – 2019, € / as.

Investoinnit

Talousarviovuoden kunnan sekä vesi- ja viemärlaitoksen rakentamisen investointimenot olivat yhteensä noin 1,2 milj. €.

Vuoden 2019 talousarvion investointiosan merkittävin yksittäinen määrärahavaraus oli terveystalouden saneeraukseen tai uudisrakentamiseen. Terveystalouden hanke ei kuitenkaan edennyt muilta osin kuin vaihtoehtojen tarkempaan tarkasteluun.

Toinen merkittävä määrärahavaraus oli uuden varhaiskasvatuksen päivähoitoyksikön uudisrakentaminen. Kunnanhallitus päätti vuoden 2018 lopussa että Honkakujan päivähoito yksikkö siirretään Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskuksen tiloihin, koska koko rakennus oli siirtynyt kunnan omistukseen. Sisätiloissa tehtiin tarvittavat muutostyöt loppuvuoden 2018 ja alkuvuoden 2019 aikana. Ulkopuolelle rakennettiin tarvittavat aidat sekä muut pihajärjestelyt.

Koulukeskuksessa vuoden 2019 investointi kohdistui A-osan kellarikerrokseen. Kellarikerroksessa poistettiin luokkatilojen ongelmalliset muovimatot ja kuivatettiin rakenteita. Lisäksi A-osan ulkopuolelle toteutettiin uudet vesieristeet, salaojat sekä sadevesijärjestelmät. Koulukeskuksen saneerauksen kustannukset tilinpäätösvuonna olivat noin 275 000 €.

Harjunteen työtilojen laajennus ja sisätilojen muutostyöt jatkuivat koko tilinpäätösvuoden ajan. Laajennus on otettu käyttöön loppuvuodesta 2019, mutta koko rakennuksen automaattisen sammutuslaitteiston hankinta on siirtynyt vuodelle 2020. Harjunteen palvelutalon kustannukset tilinpäätösvuonna olivat 245 000 €. Harjunteen palvelutalon rakentamiseen käytetään Hilda Penttisen perintövaroja 170 000 €:lla. Hanke valmistuu lopullisesti vuoden 2020 aikana.

Mustalahden satama-alueella jatkettiin koko satama-alueen viimeistelyä. Lisäksi toteutettiin tarvittavat sähköistyksen yms. Mustalahden satama-alueen kustannukset tilinpäätösvuonna olivat noin 83 000 €.

Katuvalojen uusimista toteutettiin pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) mukaisesti mm. Kylätien osalta varsinaisiin katuvälöihin vaihdettiin uudet valaisimet. Kaavateiden osalta toteutettiin Kirkkotien saneeraus.

Kunnanviraston lukitusjärjestelmän ja ulko-ovien uusiminen toteutettiin tilinpäätösvuonna. Kirjastossa toteutettiin muutostyöt, jotka mahdollistivat ns. omatoimi kirjaston toiminnan aloittamisen.

Myös Lehmisuon entisen kaatopaikan viimeinen vaihe saatettiin päätökseen talousarviovuonna. Jätetäyttö eristettiin bentoniitti kerroksella ja viimeisteltiin kasvukerroksella.

Vesi- ja viemärlaitos

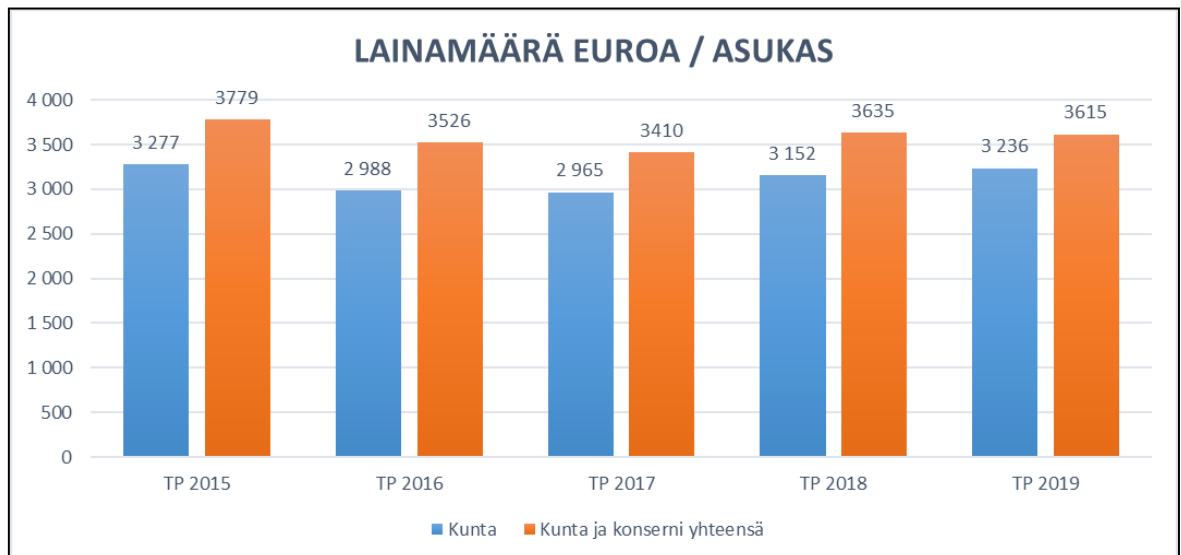
Vesi- ja viemärlaitoksen osalta toteutettiin vesitornin peruskorjaus ja järjestelmään lisättiin UV-laitteisto varmistamaan lähtevän vedenlaatu. Vesitornin peruskorjauksen kustannukset olivat noin 325 000 €. Viemärlaitoksen osalta toteutettiin kahden pumppaamon peruskorjaus (Huhtatie ja jäteveden puhdistamon tulopumppaamo).

Merkittävimmät hankkeet:

Porosalmen Infra hanke eteni tilinpäätösvuonna hankesuunnitelman mukaisesti. Porosalmentien peruskorjausta jatkettiin Järvisydämeestä eteenpäin, Hakoapajantie peruskorjattiin sekä toteutettiin Linnansaarentien rakentaminen. Porosalmen Infra hankkeelle haettiin jatkoaikaa vuoden 2020 loppuun saakka asfaltointeja ja viimeistelyjä varten.

Kunnan kokonaislainakanta pieneni edelliseen vuoteen verrattuna. Lainatarve oli pienempi koska kaikki investoinnit eivät toteutuneet investointisuunnitelman mukaan ja tilapäisluoton tarve väheni myös omaisuuden myynnin parannettua kassavaroja. Talousarviovuoden lopussa lainamäärä oli 3 236 € / asukas, joka on lähes saman suuruinen kuin keskimääräinen lainakanta (€/asukas) koko Suomessa. Konsernin lainakanta Rantasalmen kunnassa on erittäin maltillinen verrattuna keskimääräiseen lainakantaan koko Suomessa, koska keskimäärin konsernissa lainaa on noin 6 000 €/asukas.

Tilapäisluottoa on ollut käytössä koko tilinpäätösvuoden aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lainakanta oli vuoden lopussa kokonaisuudessaan 11,1 milj.€. Lainakantaan lasketaan mukaan sekä pitkäaikaiset että lyhytaikaiset lainat. Sekä pitkäaikaisten lainojen että lyhytaikaisten lainojen korotaso on ollut erittäin matala.

Taulukko 11: Rantasalmen kunnan ja konsernin lainamäärä (€/as) 2015 – 2019.

1.1.6. TOIMINTAKERTOMUKSET

Suomen Terveystalo Oy:n kertomus tilinpäätösvuodesta 2019 / Pauli Haapanen

Vuosi 2019 oli Sosiaali- ja terveyspalveluissa tasaisen kehittämisen vuosi. Terveystalon ja Attendo terveyspalveluiden integraation myötä otimme käyttöön uusia työskentelytapoja ja saimme uusia substanssiosajia tukemaan paikallista toimintaamme. Tutustuimme lean-ajatteluun, jota hyödynnämme yhä enenevässä määrin toiminnassamme myös vuonna 2020.

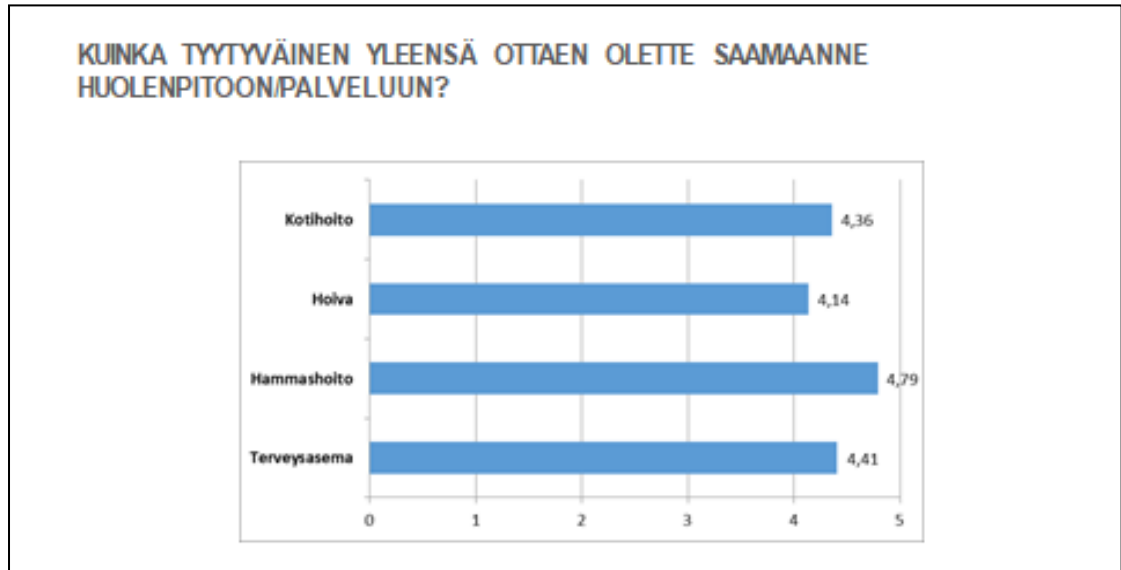
Vuosi oli työntäyteinen, mutta innostuneen ja sitoutuneen henkilökunnan ansiosta palvelujen saatavuus oli koko vuoden 2019 ajan hyvällä tasolla, mm. suun terveydenhuollon, lasten- ja äitiysneuvolapalveluiden, perheneuvolan, kotihoidon, psykiatrisen sairaanhoitajan, psykiatrin ja päihdehuollon palveluilla pystyttiin vastaamaan palvelutarpeeseen oikea-aikaisesti sekä riittävässä laajuudessa.

Terveydenhuollon prosessien vaikuttavuutta nostettiin ja erikoissairaanhoidon kuluja saatiin edelleen laskettua edellisen vuoden tasosta. Kasvaneen lääkäriresurssin myötä keskimääräinen aika kiireettömään hoitoon pääsyyn parani edellisvuodesta noin kahteen viikkoon. Hammaslääkärin kiirettömään hoitoon pääsi alle kahdessa viikossa. Lähete erikoissairaanhoidon tehtiin noin 20% lääkärikäynneistä. Vahvistimme yhä myös yhteistyötä lähikuntien sekä Terveystalon Varkauden ja Savonlinnan yksiköiden kanssa. Toukokuussa osallistuimme myös Sulkavan kirkkovenesouduille yhdessä Sulkavan kollegoidemme kanssa.

Vuodeosastolla panostimme vahvasti kuntouttavaan hoitoon ja kehitimme omahoitajamallia, jossa potilaalle nimetään omahoitaja koko hoitojakson ajaksi. Vuodeosaston potilasmäärä vaihteli 11–19 välillä, keskimääräisen hoitojakson pituuden ollessa noin kahden viikon mittainen. Jatkoimme työtä Terveysaseman sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi ja suunnitelma terveysaseman ja vuodeosaston remontista valmistui vuoden loppuksi.

Vanhuspalveluissa toimintamme perustui yhä vahvasti kuntouttavaan työotteeseen. Palvelutalon asiakkaille järjestettiin ulkoiluystävällisyyttä yhdessä vapaaehtoisjärjestöjen sekä kuntosalitoimintaa useita kertoja viikossa. Kotihoidon asiakasmäärä pysyi tasaisena koko vuoden ja säännöllisen kotihoidon piirissä oli keskimäärin 49 asiakasta.

Vuoden lopussa suoritetun asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset olivat kokonaisuudessaan erinomaisia ja saimmekin palveluidemme keskiarvoksi 4,3/5. Varsinkin suunterveydenhuollon asiakkaat olivat palveluihimme todella tyytyväisiä.

Taulukko 12: Asiakastyytyväisyys / Suomen Terveystalo Oy.

Järvi-Saimaan kansalaisopiston kertomus tilinpäätösvuodesta 2019, Rantasalmen toimipiste / Janne Ikonen

Järvi-Saimaan kansalaisopiston Rantasalmen toimipisteen toiminta on ollut viime vuosina vakaata. Kurssien, annettujen opetustuntien ja osallistujien määrät ovat hyvän suunnittelun ansiosta kasvaneet.

Vuonna 2018 toteutimme Rantasalmella 178 kurssia, joilla annettiin yhteensä 4 608,31 oppituntia. Tästä oli 4 526,99 tuntia vapaana sivistystyönä annettua koulutusta, muun koulutuksen ollessa 40 tuntia. Kurssilaisia / oppilaita vuonna 2018 oli yhteensä 2245.

Vuoden 2019 lukemat ovat kasvaneet entisestään: toteutuneita kursseja oli 213 ja niille osallistui 2507 henkilöä (kaikki opetus, brutto). Henkilömäärän kasvu oli siis suhteellisen suuri kurssimäärän kasvuun nähden. Opetustunteja annettiin vuonna 2019 yhteensä **4 847,56**. Näistä vapaan sivistystyön tunteja oli 4 614 ja muuta koulutusta 233,56 tuntia. Muun koulutuksen (hankekoulutukset ja Rantasalmen kunnan ostamat henkilöstön täydennyskoulutukset) tuntimäärän lisääntyminen oli vuonna 2019 merkittävä.

Vuonna 2019 Suurin koulutusala on ollut musiikki 2189,36 tuntia (v. 2018: 1946 tuntia); toiseksi suurin kädentaidot 892 tuntia (v. 2018: 1032 tuntia). Musiikin- teatteri- taiteen- ja tanssinopetusta on annettu runsaasti, Rantasalmen kunnan strategian edellyttämällä tavalla.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy kertomus tilinpäätösvuodesta 2019, Jyri Eskelinen

Vuoden 2019 alussa yhtiön hallitus hyväksyi yhtiön päivitetyn strategian. Strategian mukaisesti yhtiö tuottaa jatkossakin palveluja ensisijaisesti omistajayhteisöilleen.

Palvelujen tuottamisessa korostuvat strategian mukaisesti asiakaslähtöinen palvelu sekä kustannustehokkuus. Keskeisinä voimavaroina yhtiöllä ovat osaava, hyvällä asenteella palveleva henkilöstö sekä käytännöllinen kumppanuus omistajayhteisöjen kanssa.

Yhtiön johdossa tapahtui vahdinvaihto syksyllä, kun maaliskuusta 2018 toimitusjohtajana toiminut Riku Jalonen siirtyi omasta aloitteestaan toisen yhtiön palvelukseen. Jyri Eskelinen aloitti uutena toimitusjohtajana 2.9.2019 ja Riku Jalonen jatkoi tukiroolissa marraskuulle asti.

Järvi-Saimaan Palvelut on arjessa mukana, joka päivä. Vuonna 2019 valmistimme yli 630 000 ateriala. Kiinteistöpalveluidemme piirissä oli n. 90 000 kerrosneliötä ja puhtauspalveluissa yli 50 000 kerrosneliötä. Ylläpidimme ja kehitimme liikuntapaikkoja, puistoja, yleisiä alueita, liikenneväyliä sekä kolmea kunnallista vesi- ja viemäri laitosta. Yhtiössä on jo pidempään kannustettu henkilöstöä oman työnsä kehittämiseen, työn rikastamiseen, mikä on tuonut myös tunnustusta. Vuonna 2019 kaavoituksemme vastaanotti Etelä-Savon ELY-keskuksen hyvän kaavatyon palkinnon. Yhtiö saavutti vuodelle asetetut keskeiset taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet, mistä iso kiitos henkilöstöllemme, kumppaneillemme ja yhtiön hallitukselle.

Järvi-Saimaan Palveluilla on tärkeä rooli myös omistajakuntiemme tulevaisuuden panostuksissa. Vuonna 2019 olimme mukana kymmenissä erilaisissa investointihankkeissa esisuunnittelijan ja rakennuttajan rooleissa. Keskeisiä hankkeita olivat esimerkiksi Sulkavan uusi paloasema, Juvan kunnanviraston remontti sekä Rantasalmen koulukeskuksen saneeraus. Kiinteistöinvestointien ohella olimme mukana useissa vesi-, ympäristö- ja liikenneinfrahankeissa.

Väestöllinen rakennemuutos, siihen liittyvät kunta- ja julkistalouden haasteet sekä mahdolliset uudet rakenteet puhuttivat vuoden aikana valtakunnallisesti, eikä vähiten Etelä-Savossa. Muuttuva toimintaympäristö edellyttää uudistumista ja aktiivisuutta. Vuoteen 2020 lähdemme uudistuneella organisaatiolla, jonka ytimenä ovat tuotettavat palvelut. Käytäntöjen virtaviivaistaminen jatkuu, jotta yhtiö on valmis tuleviin haasteisiin, ja ennen kaikkea elinvoiman luomiseen omistajayhteisöjemme tukena.

1.1.7 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Vuoden 2018 tilinpäätös oli Rantasalmen kunnan osalta taloudellisesti erittäin heikko. Heikkoon tilinpäätökseen vaikuttivat heikko verotulokertymä, valtionosuuksien väheneminen sekä muutamien kiinteistöjen arvonalentamiset. Heikko tilinpäätös ajoi Rantasalmen kunnan lähelle ”kriisikuntarajaa”.

Talouden heikkenemiseen kunnanhallitus reagoi talousarvio 2019 laadintaohjeistuksessa (khal. 2.7.2018 § 164). Vuodelle 2019 korotettiin sekä tuloveroprosenttia että kiinteistöveroja (kvalt. 12.11.2018 § 55 ja § 56). Kunnanhallitus nimesi vuoden 2019 ensimmäisessä kokouksessaan työryhmän (khal. 21.1.2019 § 4) pohtimaan keinoja talouden tasapainon saavuttamiseksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 30.9.2019 § 38 Talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021. Tasapainottamisohjelmassa on määritelty tavoitteet toimintakulujen säästämistä, toimintatuottojen kasvattamisesta, veroprosenttien korottamista, omaisuuden myymisestä yms.

Heikentyneen taloustilanteen vuoksi Rantasalmen kunta päätyi hakemaan harkinnanvaraista valtionosuutta. Valtionvarain ministeriö myönsikin syksyn aikana Rantasalmen kunnalle 480 000 €:n harkinnanvaraisen valtionosuuden.

Rantasalmen kunnan taloutta tasapainotettiin tilinpäätösvuonna omaisuutta myymällä. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 30.9.2019 myydä omistamiaan Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeita seuraavasti:

- Savonlinnan kaupunki 160 kpl, 5 000 € / kpl = 800 000 €
- Juvan kunta 50 kpl, 5 000 € / kpl = 250 000 €
- Sulkavan kunta 50 kpl, 5 000 € / kpl = 250 000 €
- Mäntyharjun kunta 50 kpl, 5 000 € / kpl = 250 000 €

1.1.8 TALOUSARVIOON TEHDYT MUUTOKSET TILINPÄÄTÖSVUONNA

Tilinpäätösvuonna talousarvion tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

Kvalt. 1.4.2019 § 10: Vesi- ja viemärlaitoksen investointiin vesitornin kunnostamiseen 120 000 €:n lisämääräraha

Kvalt 24.6.2019 § 24: Työelämäpalveluihin 52 500 €:n lisäys toimintatuottoihin ja 105 000 €:n lisäys toimintakuluihin (velvoitetöyöllistettävät)

Kvalt. 30.9.2019 § 45: Investointiosaan kunnanviraston lukituksen uusimiseen 30 000 €:n lisämääräraha ja omatoimikirjaston muutostöihin 40 000 €:n lisämääräraha.

Kvalt. 30.9.2019 § 46: Investointiosaan Harjurinteen palvelutalon rakentamiseen 200 000 €:n lisämääräraha ja investointitulona 170 000 € Hilda Penttisen perintövaroista.

Kvalt. 30.9.2019 § 47: Lehmisuon kaatopaikan viimeistelyyn 150 000 €:n lisämääräraha (jätehuolto)

Kvalt 11.11.2019 § 59: Työelämä palveluihin 55 000 €:n lisämääräraha (työmarkkinatuen kuntaosuus)

Kvalt. 16.12.2019 § 69: Kiinteistöjen toimintamenoihin 55 381 €:n lisämääräraha ja toimintatuottoihin 145 869 €:n vähennys

Kvalt. 16.12.2019 § 70: Maa- ja metsätilojen toimintamenoihin 28 323 €:n lisämääräraha ja toimintatuottoihin 167 639 €:n vähennys

Kvalt. 16.12.2019 § 71: Teknisiin palveluihin toimintamenoihin 16 792 €:n lisämääräraha ja toimintatuottoihin 7 440 €:n määrärahalisäys.

Sitovien määrärahojen ylityksistä ja tuloarvioiden alituksista vuoden 2019 tilinpäätöksessä on selvitys sekä perustelut käyttötalouden ja investointiosan toteumavertailussa sitovien määrärahataulukoiden yhteydessä, niiltä osin mihin ei ole kunnanvaltuuston päätöstä määrärahamuutoksesta.

1.1.9 ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Sosiaali- ja terveystalouden palvelusopimus Suomen Terveystalo Oy:n kanssa tulee päättymään vuoden 2020 lopussa. Tämä sopimus on kattanut noin puolet Rantasalmen kunnan budjetista. Lisäksi valtakunnassa monta vuotta valmisteltu SOTE- ja maakuntatouudistus pysähtyi hallituksen eroamiseen naistenpäivänä perjantaina 8.3.2019.

Kunnan tulorahoitus ei riitä investointien rahoittamiseen vaan investoinnit on rahoitettava pitkäaikaisilla lainoilla. Vuoden 2019 tilinpäätöksen lainakannassa on mukana tilipäisluottoja, jotka kasvattavat omalta osaltaan lainakantaa. Tulevina vuosina on edessä merkittäviä investointeja ja/tai toiminnallisia muutoksia.

Suurehkoja investointitarpeita on terveyskeskuksessa, koulukeskuksessa, jäteveden puhdistamolla sekä infrastruktuurissa (kadut, putkistot yms.) yleensä. Jäteveden puhdistamosta on valmistunut esiselvitys ja tulevina vuosina on edessä laitoksen peruskorjaus. Koulukeskuksesta on yleissuunnitelma, jonka mukaan tulevinakin vuosina on odotettavissa investointitarpeita. Yleisessä infrastruktuurissa on jatkuvaa investointitarvetta ja olemassa olevaa korjausvelkaa.

Kiinteistöjen ja muun infrastruktuurin korjausvelka kasvaa vuosi vuodelta, joten edelleen niukkeneviä varoja tulee kohdistaa keskeisiin hankkeisiin. Osasta kiinteistöistä ollaan aktiivisesti luopumassa.

Kunnanhallitus päätti tilinpäätösvouden loppupuolella tukipalvelujen siirtämisestä yksityiselle palveluntuottajalle. Tukipalvelujen siirtämisellä ulkopuoliselle palveluntuottajalle tavoitellaan sekä toiminnanvarmuutta, että kustannuskehityksen leikkaamista.

1.1.10 HENKILÖSTÖ

Rantasalmen kunnan henkilöstömäärä on vähentynyt vuosien varrella. Henkilöstömäärä on muuttunut organisaatioiden muutosten ja taloudentasapainottamisen edellyttämien säästötoimien vuoksi. Tilinpäätösvouden aikana käytiin lähes koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (YT –neuvottelut). Tarkemmat henkilöstötiedot käyvät ilmi erillisestä henkilöstötilinpäätöksestä.

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12. (sisältää myös osa-aikaiset):

Henkilöstö	2015	2016	2017	2018	2019
Vakituiset	139	138	141	142	138
Määräaikaiset	57	52	44	37	26
Yhteensä	196	190	185	179	164
Henkilöstökulut (1000 €)	8 437	7 939	7 429	7 517	7 298

Lisäksi on noin 60 omais- ja perhehoitajaa, joita ei ole huomioitu henkilöstömäärässä.

1.1.11. ARVIO MERKITTÄVISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ**Toiminnalliset riskit**

Uudet ja vireillä olevat lainsäädännön muutokset luovat epävarmuutta kunnan tuleviin toimintoihin.

Kunnan ja kunnalle tuottavien palveluyhtiöiden (Suomen Terveystalo Oy, Järvi-Saimaan Palvelut Oy) välisten vastuusuhteiden tulee olla selkeitä. Sisäiseen valvontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota toimintaympäristön muutostilanteissa.

Tietojärjestelmien toimivuutta on vahvistettu yhteistyökumppaneiden myötä. Tietoturvavastaavan palvelut on ostettu sopimuksella Savonlinnan kaupungilta vastaamaan tietosuoja-asetuksen (GDPR) vaatimuksia. Sähkökatkoksista johtuvien riskien todennäköisyys on entistä suurempi, koska toiminnot ovat entistä enemmän riippuvaisia sähköstä. Sähkö toimintavarmuutta on parannettu maakaapeloinnilla.

Rahoitusriskit

Kunnan lainapääoma jakautuu kiinteäkorkoisiin, jaksottain kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Lainojen korkotaso on ollut koko talousarviovuoden erittäin alhainen eikä merkittävää muutosta ole näköpiirissä. Viimeisimmät talousarviolainat on nostettu kuitenkin kiinteäkorkoisella lainalla. Kunta on jo pitemmän aikaa toteuttanut kaikki investointinsa lainarahalla, mikä ei kunnan kokonaistalouden kannalta ole suositeltavaa.

Kunnan maksuvalmius on parantunut tilinpäätösvoiton aikana omaisuuden myynnin vuoksi. Tilapäisluottoa on ollut käytössä maksuvalmiuden turvaamiseksi. Tilapäisluottojen korkotaso on ollut tilinpäätösvoiton lähellä nollaa. Tilapäisluottoa käytettäessä korkotason nousu luonnollisesti lisää rahoitusriskiä. Korkotaso on ollut alhainen, joten siltä osin rahoitusriski ei ole ollut merkittävä.

Kiinteistöriskit

Tyhjillään tai vajaa käytössä olevat kiinteistöt tuottavat kuluja, joita ei voi täysimääräisesti kattaa vuokratuloilla. Vajaa käyttöisiä kiinteistöjä on asumisessa, teollisuudessa ja palvelurakennuksissa. Kiinteistöissä riskinä on myös kiinteistöjen yleisen arvon pieneneminen sekä ns. korjausvelan kasvu sekä kiinteistöomaisuuden arvojen määrittely kunnan taseessa.

Vahinkoriskit

Kunnan henkilöstö on vakuutettu lakisääteisesti. Kunnan omaisuus on myös vakuutettu. Kunnalla on käytössä johdon ja toiminnan vastuuvakuutukset. Vakuutukset tarkistetaan ja vahinkotilastot käydään vuosittain läpi vakuutusyhtiön (OP-Pohjola) edustajan ja eri toimialojen henkilöstön kanssa.

Ikärakenne / huoltosuhte

Kuntaliiton ennusteen mukaan huoltosuhte nousee koko maassa nykyisestä 61:stä 66:een. Huoltosuhte kertoo, kuinka monta ei-työikäistä on yhtä työikäistä kohden Syntyvyyden lasku, väestön vanheneminen ja pois päin suuntautuva muuttoliike nostavat huoltosuhteen erittäin korkealle tasolle väestöltään vähenevissä kunnissa. Mitä pienemmästä kunnasta on kyse, sitä heikommaksi tilanne kehittyy ennusteen mukaan. Kuntaliiton ennusteen mukaan vuonna 2040 Rantasalmen kunnan huoltosuhte olisi yli 110.

Asukasmäärä ja työllisyystilanne

Tilinpäätösvuonna 2010 Rantasalmen kunnan asukasmäärä laski alle 4 000. Tällä hetkellä kunnan asukasluku on noin 3 400. Rantasalmelaisten määrän arvioidaan edelleen laskevan, joka vaikuttaa kunnan talouteen sekä palvelutuotantoon. Yleinen talouden kehitys ohjaa merkittävästi myös Rantasalmen kunnan kehittymistä.

Asukasmäärän ja työllisyystilanteen muutos

Rantasalmi	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	3 740	3 651	3 553	3 512	3432
Muutos	-75	- 89	- 98	- 41	-80
Työttömyysaste %	15,6	17,0	14,4	11,1	12,5

Korona virus

Korona virus pandemiolla arvioidaan tämän hetkisen tilanteen (30.3.2020) olevan merkittävä vaikutus sekä kansantalouteen että kuntatalouteen. Korkotason arvioidaan nousevan ja koron nousu voi näkyä erityisesti lyhytaikaisen lainan korkotasossa. Pitkät lainat ovat pääosin kiinteä korkoisia. Verotulojen arvioidaan vähenevän talouskasvun hiipumisen tai jopa taantumaa kääntymisen johdosta. Verotulot vähenisivät sekä tuloverokertymässä että yhteisöverotuotoissa. Valtion on arvioitu tukevan kuntia vähenevien verotulojen kompensatiolla. Talouden pysähtymisen arvioidaan heijastuvan voimakkaasti myös Rantasalmen kunnan alueen yritystoimintaan, jolla on välitön vaikutus myös kuntatalouteen. Sote menojen arvioidaan myös kasvavan pandemiaan vaikutuksesta.

1.1.12. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Puhdas pinta- ja pohjavesi ovat kunnalle tärkeitä niin ihmisten kuin eläintenkin terveyteen. Esimerkiksi Porosalmen matkailualueen rakentuminen ja jatkokehitys edellyttävät ympäristötekijöiden olevan laadukkaassa tilassa. Matkailualueella oleva kylpylä käyttää toiminnassaan suuret määrät puhdasta vettä. Järviveden laadun tulee täyttää myös uimiselle vaadittavan vähimmäistason, kokonaisuutena alueen ympäristön tulee olla korkealuokkainen ja houkutteleva. Ympäristökuntauimagon ja matkailun kannalta ympäristötekijöiden huomioiminen on ensiarvoisen tärkeää kaikessa toiminnassa.

1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa. Lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielimien päätöksiä noudatetaan, ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää sekä operatiivista johtamista.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka on tullut voimaan 1.5.2012. Ohjeessa on määritelty eri tahojen vastuut sisäisen valvonnan toteuttamisessa ja raportoinnissa.

Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan taloudenhoitoa sekä vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimivuudesta koko kunnan tasolla. Kunnanjohtaja vastaa valvonnan järjestämisestä ja organisoimisesta kunnan organisaatiossa. Toimialajohdon vastuulla on oman toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen. Palvelualueiden päälliköillä ja yksiköiden esimiehillä on vastuu omien palvelualueidensa ja yksiköidensä osalta.

Tilivelvolliset vastaavat omasta vastuualueestaan, sen toiminnasta, taloudesta ja seurannasta. Myös muiden kuin tilivelvollisten on hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella. Kaikilla kunnan työntekijöillä on vastuu riskienhallinnasta oman työnsä osalta sekä velvollisuus raportoida havaitsemistaan epäkohdista, riskeistä ja mahdollisuuksista esimiehelleen. Riskien kartoitus vakuutusyhtiön mallia käyttäen on tehty muutama vuosi sitten ja siihen liittyvä loppuraportti on käsitelty tammikuussa 2012.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Viranhaltijapäätökset dokumentoidaan käytössä olevaan Dynasty - ohjelmaan. Päätöksistä annetaan kuukausittain tieto toimielimelle, jonka alainen päätöksentekijä on. Toimielimellä on halutessaan oikeus käyttää otto-oikeutta viranhaltijapäätöksiin.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kunnanhallitus päätti 4.9.2017 § 227, että raportointi lautakunnalle ja kunnanhallitukselle, on kirjanpitojärjestelmästä saatavan viimeisin ajan tasalla olevan raportin esittäminen. Kunnanhallitukselle raportointi on kuukausittainen käyttötalouden toteuma sitovuustasoittain. Lisäksi toimialat ovat velvollisia raportoimaan merkittävät poikkeamat tavoitteiden toteutumisesta. Toimialojen toiminnan ja talouden raportoinnit käsitellään myös johtoryhmässä.

Talouden seuranta on tehostettu ja sen vuoksi tilinpäätösvaiheessa käsiteltävien määrärahaylitysten määrä on vähentynyt edelleen edellisen tilinpäätösvaiheen tilanteesta. Tavoitteiden määrittelyssä ja raportoinnissa riittää kehitettävää edelleen, vaikka parantamista on pyritty tekemään kaiken aikaa. Taloustilanteen vaikeuduttua on talouden seuranta entistään tärkeämpää.

Hallintokunnat päättävät laskujen vastaanotto- ja hyväksymisvaltuuksista toimikausittain ja valtuudet tarkistetaan tarvittaessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinta on ohjeistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Riskien kartoittamisessa käytetään apuna riskiportfolioita. Toimialat ovat kartoittaneet ja arvioineet omat riskinsä riskiportfolion avulla. Riskienhallinta ja seuranta on vastuutettu annettujen ohjeiden mukaisesti. Talouden seurannan merkitys kasvaa entisestään.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Suuri osa kunnan jatkuvista hankinnoista tehdään Savonlinnan seudun hankintarengas kautta, jolloin hankintarengas hoitaa hankintojen kilpailuttamisen. Hankintarengas yhteistyöllä pyritään hankintojen taloudellisuuden lisäksi siihen, että menettelytapoihin on saatavana hankinta-asiantuntemusta, jota kunnassa ei välttämättä riittävässä määrin ole käytettävissä. Joidenkin hankintojen osalta kunta on mukana KL Kunta-hankintojen kilpailuttamisessa hankinnoissa. Rakennushankkeiden urakkakilpailutuksen on toteuttanut Järvi Saimaan Palvelut Oy.

Omaisuuksien luovutukset ja hoidon valvonta on kunkin toimialan omalla vastuulla. Irtaimiston luettelointi on ohjeistettu, ja ohje on tullut voimaan 1.1.2013. Irtaimistoluetteloon otettavan omaisuuden vähimmäisarvo on 170 euroa.

Sopimustoiminta

Kunnan solmimat sopimukset on kirjattu sähköiseen Dynasty - sopimushallintaohjelmaan. Ohjelma antaa sopimusvastuuhenkilölle automaattisesti hälytyksen siinä vaiheessa, kun sopimus alkaa umpeutua tai ohjelmaan määritellyn vakuuden voimassaoloaika on päättymässä. Sopimusten valvonta on ohjelman ansiosta hyvällä tasolla.

1.3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma 1 000 €	2015 1.000 €	2016 1.000 €	2017 1.000 €	2018 1.000 €	2019 1.000 €
Toimintatuotot	8.068	7.930	8.680	7.593	8.600
Valmistus omaan käyttöön	5				
Toimintakulut	-31.430	-30.183	30.297	30.571	-29.995
Toimintakate	-23.357	-22.254	-21.617	-22.978	-21.395
Verotulot	11.412	10.704	11.239	10.673	11.514
Valtionosuudet	13.627	13.838	13.065	12.428	12.012
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	17	17	19	18	25
Muut rahoitustuotot	186	17	229	285	384
Korkokulut	-144	-163	-129	-113	-123
Muut rahoituskulut	-2	-6	-0,8	-30	-25
Vuosikate	1.739	2.330	2.806	283	2.393
Poistot käyttöomaisuudesta	-990	-1.084	-1.118	-1.639	-1.033
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	748	1.245	1.688	-1.356	1.359
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	748	1.245	1.688	-1.356	1.359

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintatuotot/toimintakulut, %	25,6	26,3	28,6	24,8	28,7
Vuosikate/poistot %	175,4	214,8	250,9	17,3	231,6
Vuosikate, euroa/asukas	465	638	790	81	697
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3.740	3.651	3.554	3.512	3.432

1.3.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma	2017	2018	2019
	1.000 €	1.000 €	1.000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2.806	283	2.393
Satunnaiset erät, netto			
Tulorahoitukset korjauserät	-52	-8	-1.693
Toiminnan rahavirta	2.754	275	700
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2.908	-1.522	-1.279
Rahoitusosuudet investointeihin	26	62	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus-tulot	1.258	54	1.564
Investointien rahavirta	-1.624	-1.407	285
Toiminnan ja investointien rahavirta	1.130	-1.132	986
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-150		
Antolainasaamisten vähennykset	14	33	36
Antolainaukset muutokset	-136	33	36
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	600	1.000	2.800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.274	-1.265	-1.500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	300	800	-1.270
Lainakannan muutokset yhteensä	-374	535	30
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	-349	566	-200
Rahoituksen rahavirta	-860	1.134	-133
Rahavarojen muutos	270	2	852
Rahavarat 31.12.	1.333	1.336	2.189
Rahavarat 1.1.	1.063	1.333	1.336

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Investoinnit					
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta	-5.696	-4.338	-3.208	*) -580	*) 761
Investointien tulorahoitus, %	52,1	140,4	97,4	*) 18,6	*) 187
Lainanhoito					
Lainanhoitokate	1,51	1,78	2,09	0,29	1,6
Maksuvalmius					
Kassan riittävyys, pv	3	11	14	14	24
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3.740	3.651	3.554	3.512	3 432

* laskentatavan muutos

1.4. RAHOITUSASEMA

Rantasalmen kunnan tase 1.1 - 31.12.2019

	2018 1000 eur	2019 1000 eur
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	8	3
Aineettomat oikeudet		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2.868	2.886
Kiinteistöjen liittymismaksut	15	15
Maa- ja vesialv. arvonkorotus	779	779
Rakennukset	12.983	13.322
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1.996	1.997
Koneet ja kalusto	108	93
Ennakkomaksut ja keskener.	154	44
Aineelliset hyödykkeet	18.904	19.137
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13.848	13.056
Muut lainasaamiset	1.201	1.165
Muut saamiset	41	41
Sijoitukset	15.090	14.262
Pysyvät vastaavat	34.002	33.402
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	23	23
Lahjoitusrahastojen varat	998	997
Muut toimeksiantojen varat	429	549
Toimeksiantojen varat	1.450	1.569
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6	6
Vaihto-omaisuus	6	6
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	3	3
Pitkäaikaiset saamiset	3	3
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	630	528
Lainasaamiset	195	139
Muut saamiset	153	210
Siirtosaamiset	660	334
Lyhytaikaiset saamiset	1.639	1.211
Saamiset	1.642	1.214
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	6	6
Rahoitusarvopaperit	6	6
Rahat ja pankkisaamiset	1.330	2.182
Vaihtuvat vastaavat	2.984	3.409
Vastaavaa	38.436	38.380

	2018 1000 eur	2019 1000 eur
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	14.000	14.000
Arvonkorotusrahasto		
Maa-alueiden arvonkorotus	779	779
Osakkeet ja osuudet arvonkorotus	8.248	7.473
Arvonkorotusrahasto	9.027	8.252
Edellisten tilik. yli-/alijäämä	680	-676
Tilikauden yli-/alijäämä	-1.356	1.360
Oma pääoma	22.351	22.936
Pakolliset varaukset		
Eläkevastuuvaraus		
Muut pakolliset varaukset	163	
Pakolliset varaukset	163	
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	5	
Lahjoitusrahastojen pääomat	998	1.013
Muut toimeksiantojen pääomat	438	551
Toimeksiantojen pääomat	1.440	1.565
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	6.165	7.593
Lainat julkisyhteisöiltä	278	198
Muut pitkäaikaiset velat	84	84
Pitkäaikainen	6.526	7.875
Lyhytaikainen		
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	4.552	3.232
Lainat julkisyhteisöiltä	78	80
Saadut ennakot		5
Ostovelat	1.760	1.507
Muut lyhytaikaiset velat	161	158
Siirtovelat	1.403	1.022
Lyhytaikainen	7.955	6.004
Vieras pääoma	14.482	13.879
Vastattavaa	38.436	38.380

Taseen tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Omavaraisuusaste-%	56,2	59,3	60,7	58,2	59,8
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	44,0	41,8	41,9	47,5	43,2
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-602	-276	191	-192	199
Kertynyt yli-/alijäämä 1.000 euroa	-2.253	-1.008	680	-676	684
Velat ja vastuut %- käyttötuloista			42,0	47,6	43,5
Lainakanta, €/asukas	3.277	2.988	2.965	3.152	3.236
Lainakanta 31.12, 1.000 euroa	12.259	10.912	10.538	11.073	11.102
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas				*) 3.190	*) 3.263
Lainat ja vuokravastuut				*) 11.203	*) 11.197
Lainasaamiset 31.12, 1.000 euroa	1.126	1.099	1.235	1.201	1.165
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3.740	3.651	3.554	3.512	3.432

*) lisätty tunnusluvut 2018-2019

1.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT

TULOT	milj.€	%	MENOT	milj.€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	8,6	24,3	Toimintakulut	30,0	87,4
Verotulot	11,5	32,4	- valmistus omaan käyttöön		
Valtionosuudet	12,0	33,9			
Korkotuotot	0,02	0,1	Korkokulut	0,1	0,3
Muut rahoitustuotot	0,38	1,1	Muut rahoituskulut	0,02	0,1
Satunnaiset tuotot			Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovotusvoitot	-1,50	-4,2	+/-Pakollisten varausten muutos	0,2	0,6
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-0,02	-0,1
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusos.inv.menoihin			Investointimenot	1,3	3,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1,60	4,5			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainsaam.vähennykset	0,04	0,1	Antolainsaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2,8	7,9	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1,5	4,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1,27	3,7
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennykset		
Kokonaistulot yhteensä	35,4	100	Kokonaismenot yhteensä	34,3	100

1.6. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1. YHDISTELMÄ YHTEISÖISTÄ 31.12.2019

Konserniyhteisöt	
	osuus %
Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
As Oy Sarvirivi	100
As Oy Hiltu	100
As Oy Porala	100
Kiinteistö Oy Eläinlääkäritalo	100
As Oy Punatupa	52,33
Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot	100
Kiinteistö Oy Rantasalmen aseman liiketalo	100
Kiinteistö Oy Rantasalmen Silva	100
Kiinteistö Oy Rantasalmen teollisuustilat	100
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus	100
Kuntayhtymät	
Etelä-Savon maakuntaliitto	2,4703
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky	7,66388
Vaalijalan ky	1,38885
Itä-Savon koulutuksen ky	2,85236
Osakkuusyhteisöt	
Järvi-Saimaan Palvelut Oy	32

Muut osakkeet ja osuudet	kpl
Rantasalmen Matkailu Oy	577
Kiinteistö Oy Virastokeskus	9305
As Oy Hirventie (myyty)	735
As Oy Mäntyrinne	413
As Oy Palopojantie	55
As Oy Kylätie (myyty)	55
Kiinteistö Oy Rantasalmen linja-autoasema	2810
Rantasalmen Terveys- ja lomakylä	40
Kuntarahoitus	2750
Suur-Savon Sähkö Oy	3083
Osuuskauppa Suur-Savo	1
YH-IS Savo Oy	3
Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy	67
Metsäliiton osuus	
Metsäliiton A-lisäosuudet	
RaJuPuSu-Monitoimihalli Oy	20
Hasämäki	150
Savonlinnan Puhelin	
Kuntien Tiera	
Savonlinnan Seudun Matkailu Oy	1
KOHA – Suomi Oy	3733

1.6.2. KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Kunnanvaltuuston hyväksymä Rantasalmen kunnan konserniohje on tullut voimaan 1.1.2013. Uusi ohjeistus on ollut valmisteilla tilinpäätösvouden aikana. Konserniohjeen hyväksyminen tapahtuu vuoden 2020 aikana.

Konserniohjeessa on määritelty työnjako ja toimivalta konserniohjauksessa. Kunnanvaltuuston tehtävänä on toimia konsernin toiminnan ylimpänä valvojana. Kunnanvaltuusto päättää omistajapolitiikasta ja määrittelee omistajapolitiikan merkittävät linjaukset joko erillisillä päätöksillä tai strategian ja talousarvion yhteydessä. Valtuusto myös valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien ylimpiin päätöksentekoelementteihin.

Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernin toimintaa ja valitsee edustajat konsernin tytäri- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin, ellei erikseen toisin ole määrätty. Tarvittaessa kunnanhallitus antaa ohjeita kunnan edustajille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin eri yhteisöjen hallintoelimissä sekä seuraa konserniyhteisöjen toimintaa ja antaa tarvittaessa ehdotuksia havaittujen puutteiden korjaamistoimenpiteiksi.

1.6.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat aloitti toimintansa vuoden 2018 alusta lukien. Tilinpäätösvouden 2019 aikana Kiinteistö Oy Rantasalmen teollisuustilat päätti myydä kunnan ohjeistuksen mukaan omistamansa ”SER hallin” Green Cycling Finland Oy:lle. Kauppa ei toteutunut loppuun saakka maaperän kuntotutkimuksen ja ympäristöluvan siirtoprosessin vuoksi. Kiinteistö Oy Rantasalmen Silva saattoi loppuun heikkokuntoisen teollisuushallin purkamisen.

Kuntakonsernin vuoden 2019 tilinpäätös on noin **1,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen**. Kun huomioidaan edellisten tilikausien alijäämä, 2,9 miljoonaa euroa, niin kumulatiivinen alijäämä tilinpäätösvouden jälkeen on noin – 1,6 miljoonaa euroa. Kertynyt alijäämä on siten konsernitilinpäätöksessä – **480 € /asukas**.

1.6.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kiinteistöjen arvojen lasku tulee myös jatkossa aiheuttamaan ”painetta” arvojen alaskirjauksiin. Konserni yhtiöiden strategiat tulee saattaa vastaamaan tulevaa kehitystä ja uutta konserniohjetta. Toiminnan ja talouden kehittäminen on keskeisessä roolissa.

Yleisen talouden taantumien arvioidaan vaikuttavan etenkin Kiinteistö Oy Rantasalmen Silvan ja Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilojen toimintaan.

1.6.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että

- kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Tytäryhteisö raportoi kunnalle toiminnastaan ja taloudestaan vähintään tilinpäätöstä varten. Tytäryhteisöt ovat toimittaneet kunnalle konsernitilinpäätöksen laatimista varten tilinpäätösaineistonsa ja tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen toimittavat virallisen tasekirjansa.

Raportointi on ohjeen mukaan lisäksi välttämätön aina, kun yhteisön toiminnassa on olennaisia poikkeamia. Tytäryhteisön on annettava konsernijohdon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Kunnan konserniyhteisöihin valitsevat edustajat ovat velvollisia valvomaan kunnan etua konsernin toiminnassa. Kunnanhallituksen jäsenet, jotka edustavat kuntaa eri yhteisöissä ja yhteistoimintaelimissä, raportoivat toiminnastaan ko. toimielimissä säännöllisesti kunnanhallitukselle hallituksen kokousten yhteydessä. Jokaisessa kunnanhallituksen kokouksessa käsitellään näitä raportointeja omana erillisenä asianaan.

Kunnan edustajan on lisäksi aina otettava selvää kunnanhallituksen kannanotosta ennen päätöksentekoa, kun päätös huomattavasti vaikuttaa kunnan taloudelliseen vastuuseen. Konserniohjeessa on luetteloitu tapaukset, joissa ainakin kannanotto on hankittava.

1.6.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA TUNNUSLUVUT

Konsernituloslaskelma 1.000 €	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintatuotot	21.219	21.407	24.566	23.810	24.778
Toimintakulut	-44.504	-43.515	-45.972	-46.824	-46.110
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	103	55	101	117	73
Toimintakate	-22.182	-22.052	-21.305	-22.897	-21.259
Verotulot	11.412	10.704	11.239	10.673	11.514
Valtionosuudet	14.064	14.217	13.384	12.809	12.397
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	4	3	5	4	13
Muut rahoitustuotot	219	216	255	315	405
Korkokulut	-182	-198	-163	-137	-143
Muut rahoituskulut	-13	-9	-4	-33	-29
Rahoitustuotot ja -kulut	28	12	93	149	246
Vuosikate	2.321	2.881	3.411	734	2.898
Poistot ja arvonalentamiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.568	-1.643	-1.660	-1.627	1.592
Omistuksen eliminointierot				-791	0
Arvonalentumiset			-35		
Poistot ja arvonalentumiset	-1.568	-1.643	-1.695	-2.418	-1.592
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	753	1.237	1.716	-1.684	1.306
Tilinpäätössiirrot	-75	-80	-80	-17	9
Laskennalliset verot			-11	3	-13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	679	1.157	1.625	-1.699	1.302

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintatuotot/toimintakulut, %	47,6	49,2	53,4	50,8	53,7
Vuosikate/poistot, %	148,0	175,3	201,2	30,3	182,0
Vuosikate, euroa/asukas	621	789	960	209	844
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3740	3.651	3.554	3.512	3.432

Konsernin rahoituslaskelma 1.000 €	2015	2016	2017	2018	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2.321	2.881	3.411	734	2.898
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-78	-102	-104	-37	-1.855
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4.300	-2.748	-3.436	-1.815	-1.619
Rahoitusosuudet investointeihin	678	676	56	82	21
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	45	760	1.268	188	1.565
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1.334	1.466	1.194	-849	1.010
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset			-1		
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset			-1		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4.223	745	626	1.018	2.832
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1.261	-1.400	-1.482	-1.456	-1.699
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-270	-600	300	1.056	-1.526
Lainakannan muutokset	2.693	-1.255	-556	618	-394
Oman pääoman muutokset	-8	-10	-13	-18	-3
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomamuutos	7	-8	40	1	29
Vaihto-omaisuuden muutos	-2	-13	-4	-1	17
Saamisten muutos	-31	275	-1.295	528	950
Korottomien velkojen muutos	-1.854	528	863	-320	-688
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1.881	782	-396	209	308
Rahoituksen rahavirta	804	-483	-966	810	-89
Rahavarojen muutos	-530	983	229	-39	921
Rahavarat	987	1.968	2.198	2.190	3.111
Rahavarat 1.1.	1.518	985	1.970	2.229	2.190
Rahavarojen muutos	-530	983	229	-39	921

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Investoinnit					
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €	-6.050	-4.584	-3.390	*) 177	*) 1488
Investointien tulorahoitus, %	64,1	139,0	100,9	*) 40,4	*) 179
Lainanhoito					
Lainanhoitokate	1,7	1,9	2,2	0,6	1,6
Maksuvalmius					
Kassan riittävyys, pv	7	15	16	16	23
Asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3.740	3.651	3.554	3.512	3 432

*) laskentatavan muutos

Rantasalmen kunnan konsernitase 31.12.2019

	2018 1000 eur	2019 1000 eur
Tase		
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	15	9
Ennakkomaksut		
Muut pitkävaikutteiset menot	64	56
Aineettomat hyödykkeet	79	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4.200	4.219
Rakennukset	18.543	18.510
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2.120	2.136
Koneet ja kalusto	378	358
Muut aineelliset hyödykkeet	53	97
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	213	195
Aineelliset hyödykkeet	25.506	25.513
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1.190	420
Muut osakkeet ja osuudet	9.174	8.384
Muut saamiset	377	384
Sijoitukset	10.741	9.187
Pysyvät vastaavat	36.326	34.766
Toimeksiantojen varat	1.638	1.680
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	86	69
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3	19
Lyhytaikaiset saamiset	3.503	2.613
Saamiset	3.507	2.632
Rahoitusarvopaperit	6	6
Rahat ja pankkisaamiset	2.184	3.105
Vaihtuvat vastaavat	5.783	5.812
Vastaavaa	43.747	42.259

	2018 1000 eur	2019 1000 eur
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	13.999	14.000
Arvonkorotusrahassto	9.114	8.339
Muut omat rahastot	3.095	2.480
Edellisten tilik. yli-/alijäämä	-1.251	-3.164
Tilikauden yli-/alijäämä	-1.699	1.302
Oma pääoma	23.258	22.959
Vähemmistöosuudet	100	99
Poistoero ja vapaaeht.varaukset		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero ja vapaaeht. varaukset		
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	394	144
Pakolliset varaukset	394	144
Toimeksiantojen pääomat	1.704	1.775
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7.718	8.934
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	87	87
Pitkäaikainen vieraspääoma	7.805	9.021
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5.050	3.476
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5.436	4.785
Lyhytaikainen vieraspääoma	10.486	8.261
Vieras pääoma	18.291	17.282
Vastattavaa	43.747	42.259

Konsernitaseen tunnusluvut	2015	2016	2017	2018	2019
Omavaraisuusaste-%	50,8	53,0	54,5	54,2	54,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		38,4	36,4	38,7	35,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-3.614	-2.594	-1.017	-2.950	-1.648
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-966	-711	-286	-840	-480
Velat ja vastuut % käyttötuloista			36,5	39,0	35,7
Konsernin lainakanta 31.12.,1000 €	14.134	12.872	12.120	12.768	12.410
Konsernin lainat, €/asukas	3.779	3.526	3.410	3.635	3.615
Konsernilainat ja vuokravastuut, €/asukas				*) 3.678	*) 3.854
Konsernilainat ja vuokravastuut				*) 12.918	*) 13.229
Konsernin lainasaamiset 31.12.					
Kunnan asukasmäärä (tilivuoden lopussa)	3.740	3.651	3.554	3 512	3 432

*) lisätty tunnusluvut 2018-2019

1.7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Rantasalmen kunnan tilikauden tulos vuodelta 2019 on vesi- ja viemärilaitos mukaan lukien 1 359 969,21 € ylijäämäinen.

Rantasalmen kunnanhallitus esittää, että tilikauden 2019 ylijäämä, 1 359 969,21 €, kirjataan tilinpäätöksessä tilikauden yli- ja alijäämätilille oman pääoman lisäykseksi.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Taseessa on tilikausien ali- ja ylijäämää seuraavasti:

	Kunta	Vesi- ja viemäri-laitos	Kunta ja vesi- ja viemäri-laitos yhteensä
Edell. tilikaudet	- 998 438,60	+ 322 410,88	- 676 027,66
Tilikausi 2019	+1 364 330,67	- 4 361,46	+1 359 969,21
Yhteensä	+365 892,07	+318 049,42	+683 941,49

Tilinpäätöksen 2019 lopputulos osoittaa, että Rantasalmen kunnan taseessa on tilinpäätösvoiton jälkeen **683 941,49 € ylijäämää**.

Kunnanvaltuusto oli korottanut vuodelle 2019 sekä tuloveroprosenttia että kiinteistöveroprosentteja (kvalt. 12.11.2018 § 55 ja § 56). Kunnanhallitus on nimennyt erillisen työryhmän pohtimaan talouden tasapainottamista (khall. 21.1.2019 § 4). Lisäksi talousarviovuonna on haettu ja saatu harkinnanvaraista valtionosuutta. Omaisuutta on myyty tilinpäätösvoiton ja talousarviossa vuodelle 2020 on määritelty lisää omaisuuden myyntiä. Myös veroprosentteja vuodelle 2020 on korotettu.

Tulevien vuosien tuloksen säilyttäminen talousarvion mukaisina edellyttää kaikilta kunnan toimialoilta suunnitelmallista ja säästäväistä toimintaa, äärimmäisen tarkkaa taloudenpitoa, tehokasta seurantaa sekä tiukkaa pysymistä laaditun talousarvion rajoissa.

2. TOTEUTUMISVERTAILUT

Käyttötalouden toteutuminen

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Investointiosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutuminen

	Sitovuustasot 2019		
Osasto	<i>VAALITOIMINTA</i>		Tyyppi
00011100	Vaalit	03	Tulosalue
	<i>TARKASTUSTOIMINTA</i>		
00012100	Tilien ja hallinnon tarkastus	03	Tulosalue
	<i>KUNNAN JOHTO</i>		
00013100	Kunnanvaltuusto ja -hallitus	03	Tulosalue
00013200	Yleishallinto	03	Tulosalue
00013600	Joukkoliikennetoiminta	03	Tulosalue
00013810	Elinvoima	03	Tulosalue
00013830	Työelämäpalvelut	03	Tulosalue
00013850	Hankkeet	03	Tulosalue
00013900	Palo- ja pelastustoimi	03	Tulosalue
	<i>MAASEUTU- JA LOMATOIMI</i>		
00018100	Maaseututoimi	03	Tulosalue
00018200	Lomatoimi	03	Tulosalue
	<i>PERUSTURVA</i>		
00021110	Sosiaalipalvelut / Terveystalo	04	Tulosityksikkö 1
00021115	Perusturvan viranomais- ja muu toiminta	04	Tulosityksikkö 1
00021200	Sosiaalityö	04	Tulosityksikkö 1
00026000	Terveystieteiden tutkimus	03	Tulosalue
	<i>PALVELUIDEN TOIMIALA</i>		
00030005	Palveluiden hallinto	03	Tulosalue
00030501	Varhaiskasvatus	04	Tulosityksikkö 1
00031001	Perusopetus	04	Tulosityksikkö 1
00032010	Lukio-opetus	04	Tulosityksikkö 1
00033001	Muu toinen aste / muu koulutus	04	Tulosityksikkö 1
00034001	Kirjasto- ja kulttuuritoimi	04	Tulosityksikkö 1
00035001	Kansalaisopisto	04	Tulosityksikkö 1
00036101	Liikuntatoimi	05	Tulosityksikkö 2
00036201	Nuorisotoimi	05	Tulosityksikkö 2
00036301	Kulttuuritoimi	05	Tulosityksikkö 2
00037000	Kiinteistöt	03	Tulosalue
00038000	Maa- ja metsätilat	03	Tulosalue
00038500	Tekniset palvelut	03	Tulosalue
	<i>YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA</i>		
00041100	Ympäristötoimen hallinto	03	Tulosalue
00041200	Ympäristövalvonta	03	Tulosalue
00041300	Rakennusvalvonta	03	Tulosalue
00041401	Yksityistieasiat	04	Tulosityksikkö 1
00041403	Yksityistieavustukset	04	Tulosityksikkö 1
	<i>VESI- JA VIEMÄRILAITOS</i>	02	toimiala

11100 VAALITOIMINTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Keskusvaalilautakunta hoitaa valtiollisten ja kunnallisten vaalien järjestelyt (ennakkoäänestys, kotiäänestys, vaalipäivän äänestys) kunnassa. Vuonna 2019 eduskuntavaalit 14.4.2019. EU-vaalit 26.5.2019 ja mahdolliset maakuntavaalit vuoden 2019 aikana.

Vastuhenkilö: Hallintosihteeri (keskusvaalilautakunnan sihteeri)

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

VAALITOIMINTA	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	6 536,20	18 900	12 863,40	6 036,60	68,1
TOIMINTAKULUT	-5 384,18	-17 910	-10 245,85	-7 664,15	57,2
TOIMINTAKATE	1 152,02	990	2 617,55	-1 627,55	264,4

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu

Maakuntavaalit eivät toteutuneet.

Tunnusluvut:

	EU-vaalit 2014	Eduskun- tavaalit 2015	Kunta- vaalit 2017	Presiden- tin vaalit 2018	Eduskun- tavaalit 2019	EU-vaalit 2019
Äänioikeutetut	3296	3245	3080	3061	3016	3005
Äänestäjät	1161	2102	1800	2008	1252	1144
Äänestys- prosentti	35,2	64,8	58,4	67,6	64,3	38,1

12000 TARKASTUSTOIMINTA

TILIEIN JA HALLINNON TARKASTUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tarkastuslautakunta valmistelelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Tilintarkastuksen kilpailutus	Kilpailutus toteutettu. Tilintarkastaja valittu kvalt. 24.6.2019 § 22
----------------------------------	---

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla

TARKASTUSTOIMINTA	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-19 887,31	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2
TOIMINTAKATE	-19 887,31	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu

Ylimääräisiä tilintarkastuksia (alv) ja korjatun tilinpäätöksen tarkastus.

Tilintarkastajan vaihtuminen aiheutti lisäkustannuksia.

13100 KUNNAN JOHTO

KUNNANVALTUUSTO JA -HALLITUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen jaostot. Kunnanhallituksen alaiset jaostot ovat elinvoimajaosto, yksilöjaosto, henkilöstöjaosto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto. Kunnan johtamistoiminnan tehtävänä on saada kunnan luottamusmiesorganisaatio ja koko yhteisö toimimaan siten, että Rantasalmen kunnan strategia ja päämäärät sekä asetetut tavoitteet toteutuvat.

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja (hallintopäällikkö henkilöstöjaoston osalta)

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Kuntastrategian täytäntöönpano	Kuntastrategian täytäntöönpanoa arvioitu alkuvuodesta 2019
2) Talouden tasapaino koko valtuustokaudelle	Talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2019 – 2022 hyväksyttiin valtuustossa, kvalt. 30.9.2019 § 38
3) Toimintatapojen ja palveluprosessien läpikäynti	Yhteistoimintaneuvottelujen lopputulos.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Kunnanvaltuusto ja -hallitus	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	2 442,86	403 400	1 554 345,73	-1 150 945,73	385,3
TOIMINTAKULUT	-525 317,71	-475 577	-453 425,76	-22 151,24	95,3
TOIMINTAKATE	-522 874,85	-72 177	1 100 919,97	-1 173 096,97	-1525,3
VUOSIKATE	-522 874,85	-72 177	1 100 919,97	-1 173 096,97	-1525,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-658 343,22				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 181 218,07	-72 177	1 100 919,97	-1 173 096,97	-1525,3

Selvitys, mistä tulojen ylitys johtuu

Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeita myytiin yhteensä 1,55 milj.€:n arvosta.

Kunnanhallituksen avustukset

Avustuksen saaja	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Vesihuoltohankkeet	4.077	50.000	129.426	65.000
RaJuPuSu Monitoimihalli Oy, -työntekijän palkkaus, ostopalvelu (siirretty liikuntatoimen ostopalveluihin)	12.000			
-kiinteistövero vastava avustus	4.684	3.974	3.183	3.514
Terveyttä edistävä toiminta -uimahallikuljetukset (siirretty liikuntatoimen ostopalveluihin)	3.513			

Vanhus- ja vammaisneuvosto, (määräraha siirretty omalle kustannuspaikalle)	1.444	1.650		
Lomituksen kuntatuki (4730 /siirto elinvoimasta)				12.800
Kylätoimikuntien avustukset (4740 / siirto elinvoimasta)				5.000
Erittelemätön varaus (infra yms.)	500	4.380	2.692	3.652
Yhteensä	127.500	60.004	147.000	89.966

YLEISHALLINTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Yleishallinnon tulosalue sisältää hallinto- ja talouspalvelut, tyky-toiminnan, kunnallisverotuksen (kunnan osuus verotuskustannuksista), jakamattomat eläkemenot, ay- ja työsuojelutoiminnan ja henkilöstöhallinnon.

Hallinto- ja talouspalveluihin kuuluvat mm. palkkahallinto, taloushallinto (kirjanpito, osto- ja myyntireskontra), arkistonhoito, kunnan vuokra-asuntojen vuokraus, asiointipiste, puhelunvälitys sekä it-palvelut. Lisäksi yleishallinnosta tuotetaan sihteeripalvelut keskusvaalilautakunnalle, valtuustolle, kunnanhallitukselle ja jaostoille, vesi- ja viemärlaitokselle sekä perusturvalle.

Vastuhenkilö: Hallintosihteeri, hallintopäällikkö (henkilöstöhallinto)

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Ohjeistuksien ja sääntöjen ajan tasalle saattaminen	Pienhankintaohje ja konserniohje valmis. Hallintosääntö uusittu.
2) Tietoturvan parantaminen	Koko henkilöstön koulutuspäivä ja tietosuojavastaavan palvelujen ostaminen Savonlinnan kaupungilta
3) Virve-puhelimien hankinta ja käyttöönotto	Puhelimet hankittu, käyttöönotto ja harjoittelu kesken.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Yleishallinto	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	351 297,78	280 062	282 507,22	-2 445,22	100,9
TOIMINTAKULUT	-926 319,07	-977 079	-922 966,92	-54 112,08	94,5
TOIMINTAKATE	-575 021,29	-697 017	-640 459,70	-56 557,30	91,9

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Asiointipisteen asiakaspalvelutapahtumat	585	570	1 080	1 095	1 028

JOUKKOLIIKENNETOIMINTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunnan henkilökuljetusten kilpailutus, kehittäminen ja organisointi. Seudullisen joukkoliikenteen kehittäminen ja koordinointi kunnan näkökulmasta.

Vastuhenkilö: Kuljetussihteeri

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Haja-asutusalueen palvelujen turvaaminen esim. asiointiliikenteellä.	Toteutunut.
2) Edunvalvonta seudullisen liikenteen palvelujen muuttuessa.	Toteutunut.

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko sitovalla tasolla

Joukkoliikennetoiminta	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	1 347,43	2 500	2 543,99	-43,99	101,8
TOIMINTAKULUT	-29 656,21	-34 400	-39 278,70	4 878,70	114,2
TOIMINTAKATE	-28 308,78	-31 900	-36 734,71	4 834,71	115,2

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Tilinpäätösvoonna jouduttiin osallistumaan lisäostoihin yhdessä ELY-keskuksen kanssa yleisen joukkoliikenteen karsiutumisen vuoksi.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Seutulippujen määrä	165	135	114	103	93

ELINVOIMA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tulosalue sisältää elinvoiman ja elinkeinoelämän kehittämisen.

Elinvoimavaikutukset kanavoituvat muutoksina kuntaorganisaation toiminnassa, yritysten toimintaedellytysten muuttumisena sekä muutoksina kuntalaisten käyttäytymisessä. Elinvoimavaikutuksia tarkastellaan mm. elinkeinopolitiikan, kunnan hankintojen, lähipalvelujen, infrastruktuurin kautta.

Elinkeinoelämän kehittämiseen sisältyy kuntamarkkinointi, yritysten ja matkailijoiden neuvontapalveluiden järjestäminen, yhteistyö kyläyhdistysten kanssa. Kohderyhminä yritykset, vapaa-ajan asukkaat, tulomuuttajat, kyläyhdistykset yms.

Vastuhenkilö: Yrityskoordinaattori

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Elinvoimaohjelman laatiminen yhdessä elinkeinoelämän edustajien, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kanssa	Työryhmä sai elinkeino-ohjelma valmiiksi 28.2.2019. Kunnan hallitus hyväksyi ohjelman 4.3.2019 ja valtuusto 1.4.2019.
2) Kunnan strategiaan perustuvan elinvoimaohjelman toimeenpano valmistelu-ryhmän ehdottaman ja kunnanhallituksen hyväksymän (muutoksin/muutoksitta) priorisoinnin perusteella	Toteutumat: Yritysvaikutusten arviointilomake otettiin käyttöön Rantasalmen kunnan päätöksenteossa, SER-romun jatkokäsittelyn tuotanto varmistettiin uudella yrityksellä ja meneillään olevalla teollisuushalli kaupalla, kunnan ja yrittäjien välistä vuoroaikutusta lisättiin eri tapahtumilla, Mustalahden sataman investointien vaikuttavuutta lisättiin Wanhojen laivojen regatta-tapahtuman saamisella kesäksi 2020.
3) Kuntamarkkinoinnin suunnittelu ja toteuttaminen	Kuntamarkkinoinnin vahvistamiseksi uusittiin kunnan graafinen ilme. Uudistetulla ilmeellä valmistui kunnan uusi esite sekä sähköisenä että paperisena.
4) Matkailijoiden neuvontapalveluiden järjestäminen	Matkailuneuvonta järjestettiin Rinssi-Everstissä kesäkuun alusta elokuun puoleen väliin kolmen kesäyöntekijän avulla

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Elinvoima (ja työllisyys 31.12.2018 asti)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	59 519,95	4 700	40,53	4 659,47	0,9
TOIMINTAKULUT	-658 634,87	-195 138	-121 652,12	-73 485,88	62,3
TOIMINTAKATE	-599 114,92	-190 438	-121 611,59	-68 826,41	63,9

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Budjettia laadittaessa suunnitelmissa oli matkailuneuvonnan järjestäminen Oskarin tiloihin ja samaan yhteyteen kahvila edellisvuoden tapaan, josta suunnitellut tulot on budjetoitu. Oskariin perustettiin kuitenkin päiväkotia, joten tulot jäivät saamatta.

TYÖELÄMÄPALVELUT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Työelämäpalvelut tuottaa palveluita kunnan asukkaille. Asiakkaita ovat työttömät työnhakijat, työstä toiseen siirtyvät, opiskelua miettivät sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat henkilöt. Lisäksi työtä tehdään alueen yrityksistä varten, jotta taataan yrityksiin osaavaa työvoimaa ja vahvistetaan omalta osalta alueen elinvoimaisuutta. Rantasalmi kuuluu Savonlinnan seudun työllistämistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP). Yhteistyötä tehdään Juvan Toimintatalon ja Sulkavan työllisyyspalveluiden kanssa sekä mm. ESSOTE, TE- palveluiden ja Kelan kanssa.

Kunta tukee yrityksiä/yhdistyksiä maksamalla kuntalisää pitkäaikaistyöttömän palkkaamiseksi. Tuen saamisen ehdot on määritelty uudelleen Työelämäpalveluiden toimesta ja ne on hyväksytty 2.7.2018 Rantasalmen kunnanhallituksen kokouksessa. Kuntalisällä pyritään vaikuttamaan kunnan työmarkkinatuen maksuosuuksiin pienentävästi. Lisäksi kunta maksaa yrityksille kesätyötukea nuorten palkkaamiseksi. Toimintatapa muutetaan kesällä 2019 ja käyttöön otetaan palveluseteli.

Vastuhenkilö: Työllisyysuunnittelija

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Palveluseteli kesätyönhakijoille yrityksiin.	Toteutui suunnitellussa muodossa.
2) Kummiyritys- verkostoon 3 yritystä. Kummiyritysten kanssa rakennetaan haasteellisessa asemassa oleville työelämäpalvelussa oleville asiakkaille polku kohti työelämää.	Ei toteutunut kokonaisuudessaan. Yritysyhteistyö haasteellinen
3) Nuorten Työpaja- konseptin rahoituksen saamiseen tarvittavien muutosten tekeminen rakenteellisella ja toiminnallisella tasolla.	Nuorten Työpaja toimi suunnitellusti marraskuun loppuun saakka.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla

Työelämäpalvelut (v. 2019 alkaen)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT		108 200	67 475,89	40 724,11	62,4
TOIMINTAKULUT		-501 916	-356 683,08	-145 232,92	71,1
TOIMINTAKATE	0	-393 716	-289 207,19	-104 508,81	73,5

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Tilinpäätösvouden aikana arvioitiin, että velvoitetöyöllistettävien määrä kasvaisi loppuvuoden osalta ja talousarvioon tehtiin 52 500 €:n määrärahamuutos toimintatuottoihin (palkkatuki). Työllistäminen ei toteutunut arvion mukaan ja se näkyy myös toimintamenoissa.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Nuorten kesätyöpaikat / palvelusetelit	75	75	78	78	60
Työmarkkinatuen kuntaosuus (euroa)	194 197	146 793	189 118	157 726	154 482

HANKKEET

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunta on mukana päättämässään kuntastrategian toimintalinjoja tukevissa hankkeissa, joko kumppanina, osatoteuttajana tai hallinnoijana. Rantasalmen kunta on mukana Rajupusu Leaderin ohjelmakauden kuntarahoituksessa. Elinvoimajaosto tekee päätökset hankkeisiin osallistumisesta.

Vastuhenkilö: Yrityskoordinaattori, Kehittämispäällikkö, Hallintopäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Porosalmen Infra hanke valmis	Haettu jatkoa vuodelle 2020.
2) Uusia hankkeita 2 – 5 kpl	Uusia hankkeita 8 kpl.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Hankkeet	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	673 251,30	177 839	191 113,77	-13 274,77	107,5
TOIMINTAKULUT	-908 861,80	-255 322	-263 993,30	8 671,30	103,4
TOIMINTAKATE	-235 610,50	-77 483	-72 879,53	-4 603,47	94,1

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Porosalmen infrahanke toteutui hieman arvioitua suurempana. Hanke jatkuu vuodelle 2020.

Hankkeet	TP 2018 menot	TP 2018 tulot	TP 2019 menot	TP 2019 tulot
Kalatalousohjelma	1.302	0	1.301	0
Leader -ohjelma	24.849	0	24.849	0
Raudanvedet (II) III	17.800	11.150	17.800	11.150
Porosalmen Infra	551.748	468.986	202.804	172.383
Visit Saimaa - Lakeland Finland 2017 - 2019	8.500	0	5.000	0
Yksittäiset hankeosuudet / varaus	4.658	0	3.907	0
Rantasalmen matkailuyrityshanke	24.484	24.484	7.469	7.469

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Etelä-Savon kunnat (myös Rantasalmen kunta) ostavat palo- ja pelastustoimen palvelut Etelä-Savon aluepelastuslaitokselta. Aluepelastuslaitos vastaa myös öljyvahinkojen torjunnasta ja huolehtii kunnan alueen väestönsuojelun valmiudesta.

Pelastustoimen antaman turvallisuusviestinnän tavoitteena on hyvän turvallisuuskulttuurin saavuttaminen, vaikuttamalla turvallisuusasenteisiin, -tietoihin ja -taitoihin yhteistyössä muiden viranomaisten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa.

Vastuuhenkilö: Hallintopäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Henkilöstöresurssi sopimuksen mukainen	Henkilöstöresurssi ei vastannut palvelutasopäätöstä.
---	--

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Palo- ja pelastustoimi	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-292 013,15	-282 156	-286 886,00	4 730,00	101,7
TOIMINTAKATE	-292 013,15	-282 156	-286 886,00	4 730,00	101,7

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Rantasalmen kunnan talousarvion laadinnan jälkeen oli tullut päivitetty talousarvioesitys pelastuslautakunnalta, jota ei oltu kirjattu talousarvioon 2019.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Hälytystehtävien lukumäärä	100	116	127	152	117
Palo- ja pelastustoimen kustannukset €/as	83	80	84	82	89

Vuonna 2018 hälytystehtävien määrää nosti ensivaste tehtävien määrä. Ensivasteiden lukumäärää tilinpäätösvuonna laski mm. Erika järjestelmän käyttöönoton myötä (vain kiireelliset A-tehtävät).

KUNNAN JOHTO	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	1 087 859,32	976 701	2 098 027,13	-1 121 326,13	214,8
TOIMINTAKULUT	-3 340 802,81	-2 721 588	-2 444 885,88	-276 702,12	89,8
TOIMINTAKATE	-2 252 943,49	-1 744 887	-346 858,75	-1 398 028,25	19,9
VUOSIKATE	-2 252 943,49	-1 744 887	-346 858,75	-1 398 028,25	19,9
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-658 343,22				
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-2 911 286,71	-1 744 887	-346 858,75	-1 398 028,25	19,9

18000 MAASEUTU JA LOMATOIMI

MAASEUTUTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Maaseutuhallinto on Rantasalmen maaseutulautakunnan (yhteislautakunta) alainen palvelu- ja tu-
losyksikkö, joka hoitaa maaseutuhallinnon tehtävät Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kun-
tien alueella. Asiakaspalvelupisteet toimivat kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa.

Tämän hetkisen suunnitelman mukaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta (yt) -alueet siirtyvät osaksi
uutta maakuntahallintoa 1.1.2021. Muutoksen valmistelutyöt ovat menossa ja kunta on nimennyt
maakunnalliseen ohjausryhmään maaseututoimen edustajaksi maaseutupäällikön.

Palvelusuunnitelmaan toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä 28.1.2020 tehty tekstilisäys:

Maakuntaudistus peruuntui edellisen hallituksen esittämässä muodossa, joten myös maaseutuhall-
innon tulevaisuus on tällä hetkellä auki.

Vastuhenkilö: Maaseutupäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Rantasalmen yt-alueen sähköisten päätu- kihakemusten osuus vähintään 95 % kai- kista jätetyistä hakemuksista.	Tavoite saavutettiin; päätukihaussa säh- köisten hakemusten osuus oli 95,8 %. (Edellisvuonna 93,6 %).
--	---

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Maaseututoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	128 183,76	142 210	110 933,34	31 276,66	78
TOIMINTAKULUT	-174 098,76	-191 662	-151 125,36	-40 536,64	78,8
TOIMINTAKATE	-45 915,00	-49 452	-40 192,02	-9 259,98	81,3

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Maaseututoimessa yhteistyökuntia laskutetaan todellisen kustannusten perusteella. Kustannuksia
(eli laskutettavaa) syntyi arvioitua vähemmän, koska vuonna 2019 oli toinen maaseututoimen si-
hteerin virka täyttämättä; tämä työ tehtiin määräajaksi palkatun viranhaltijan ja harjoittelijan avulla,
kunnes virka saatiin täytettyä vakituisesti yt-neuvottelujen jälkeen. (Täytettiin tällöinkin aiempaa
pienemmällä työajalla.) Kustannukset vähenivät myös Sulkavan ostopalvelusopimuksen uusimisen
myötä.

Tunnusluku (koko yt-alue)	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Henkilöstö, htv	3,5	3,45	3,3	3,3	3,0
Aktiivimaatiloja	745	735	709	683	664
Käsitelty tukia milj. €	20,47	19,88	20,14	20,07	20,18

LOMATOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Toiminta perustuu v. 2007 tehtyyn toimeksiantosopimukseen rahoittajan, Mela:n kanssa.

Lomituspalvelun toiminta-alue muodostuu Joroisten, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan kunnista sekä Savonlinnan kaupungin länsiosasta.

Vastuhenkilö: Lomituspäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Vuosilomat järjestetään lomavuoden aikana ja tasaisesti ympäri vuoden. VL-päivät toteutuvat tasaisesti molemmille vuosipuoliskoilla	Vuosilomitukset saatu järjestettyä, lähes kaikki, lomavuoden aikana. Jonkin verran pitämättömiä päiviä siirretty v. 2020 puolelle, koska, joko yrittäjä tai lomittaja sairastunut, jolloin lomitusta ei ole voitu toteuttaa.
2) Lomittajien työskentelyolosuhteet täyttävät työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden. Tapaturmat ja sairauspoissaolot vähenevät vuodesta 2017.	Lomittajien työskentelyolosuhteita seurataan jatkuvasti ja puututaan välittömästi epäkohtiin. Lisäksi käytössä on työterveyshuollon seurantaraportteja, jolloin voidaan puuttua tarvittaessa negatiivisiin poikkeamiin.
3) Lomittajien määrä ja työaika vastaavat lomituspalvelujen kysyntää. Lomittajat työllistyvät työsopimuksen mukaiseen työaikaan.	Kyllä. KVTES, lomittajia koskeva ja työsopimuksessa lomittajien henkilökohtaisen prosentin mukaisesti.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Lomatoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	2 891 416,12	2 858 634	2 665 624,58	193 009,42	93,2
TOIMINTAKULUT	-2 840 738,78	-2 849 122	-2 672 709,86	-176 412,14	93,8
TOIMINTAKATE	50 677,34	9 512	-7 085,28	16 597,28	-74,5

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu

Lomitustoimen toimintatuotot jääneet arvioitua pienemmäksi, koska maatalouseläkelaitoksen (MELA) maksamaa lomituskustannusten, ennakoiden joulukuun kuukausierää pienennettiin vastaamaan toteumaa. Tämä on MELAN antama mahdollisuus, tarkastella 1-2 kertaa vuodessa, ovatko kuukausittain maksetut ennakot kohdallaan. Erillisellä hakemuksella oli mahdollisuus hakea maksettavaan erään, joko korotusta tai vähennystä. Kustannusselvityksen jälkeen päädyttiin kuukausierän pienennykseen.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Lomituspäivät	15.745	13.461	13.102	12.740	11.640
Lomituspäivän kesto	6,5 h	6,5 h	6,5 h	6,5 h	6,5h
Sairaslomapäivien lukumäärä	2 .00	1.575	2.006	1.849	1.265
Tapaturmien lukumäärä	7	18	13	6	8

Perustelut

Lomatoimi tuottaa lomituspalvelut maatalousyrittäjille lomituspalvelulain ja -asetuksen mukaisesti.

MAASEUTU-JA LOMA- TOIMEN TOIMIALA (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	3 019 599,88	3 000 844	2 776 557,92	224 286,08	92,5
TOIMINTAKULUT	-3 014 837,54	-3 040 784	-2 823 835,22	-216 948,78	92,9
TOIMINTAKATE	4 762,34	-39 940	-47 277,30	7 337,30	118,4

20000 PERUSTURVAN TOIMIALA

SOSIAALIPALVELUT / TERVEYSTALO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Suomen Terveystalo Oy tuottaa Rantasalmen kunnalle sosiaalipalvelut sopimuksen mukaan. Sosiaalipalveluihin kuuluvat hoiva- ja hoitopalvelut, aikuissosiaalityö sekä vammaispalvelut. Sopimuksessa on sovittu palvelutuotannon sitovat tavoitteet sekä sanktiot.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Terveyskeskusinvestoinnista johtuvat toimintojen uudelleen järjestelyt	Valmistelu kesken.
2) Palveluohjauksen käyttöönotto perhepalveluissa ja osallistuminen LAPE hankkeen kehittämistyöhön	Toteutui suunnitelman mukaisesti
3) Sosiaalipalvelut vuoden 2020 jälkeen	Valmistelu kesken

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Sosiaalipalvelut / Terveystalo	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	423 369,56	453 811	510 664,06	-56 853,06	112,5
TOIMINTAKULUT	-6 579 880,24	-6 753 954	-6 789 023,76	35 069,76	100,5
TOIMINTAKATE	-6 156 510,68	-6 300 143	-6 278 359,70	-21 783,30	99,7

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Lasten perhehoito oli lähes 94 000 € arvioitua suurempi. Lasten sijoitukset perhehoitoon lisääntyneet merkittävästi. Lasten perhehoidon kulujen laskutus Suomen Terveystalo Oy:ltä, joten vastaavasti toimintatuotot arvioitua suuremmat.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Tehostettu palveluasuminen	40	40	40	40	40
Palveluasuminen	27	27	27	27	27
Kehitysvammaisten palveluasuminen	9	5	5	5	5

PERUSTURVAN VIRANOMAIS- JA MUU TOIMINTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (ESSOTE) tuottaa Rantasalmen kunnalle sosiaalihuoltolain sekä muun sosiaalipalveluja koskevat lainsäädännön mukaiset viranomaistehtävät (mm. sosiaalipäivystys).

Virkalääkärin työpanos hankitaan Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (Sosteri).

Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuottaa perusturvan ateriapalvelut. Rantasalmen kunta laskuttaa ateriapalvelut perusturvan asiakkailta.

Lisäksi kokonaisuuteen sisältyy perusturvan kunnalle kuuluvat menot, perintövaroista maksettavat menot sekä irtaimistoluetteloitavat hankinnat.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Toimijoiden saumaton yhteistyö (ESSOTE, Terveystalo, SOSTERI, Rantasalmen kunta)	Uudelleen organisointi perusturvan viranomaistoiminnassa toteutui hyvässä yhteistyössä osapuolten kanssa.
2) Perintövarojen käyttösuunnitelman laadinta	Ei toteutunut.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Perusturvan viranomais- ja muu toiminta	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	547 966,49	552 786	547 279,61	5 506,39	99
TOIMINTAKULUT	-917 817,73	-816 628	-900 134,07	83 506,07	110,2
TOIMINTAKATE	-369 851,24	-263 842	-352 854,46	89 012,46	133,7

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Sotilasvammalain mukaiset korvaukset valtionkonttorilta olivat arvioitua pienemmät, koska myös kulut olivat pienemmät. Sotaveteraanien määrä vähenee vuosivuodelta.

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Asiakaspalvelujen osto kuntayhtymältä (ESSOTE) oli 103 115 € arvioitua suurempi.

SOSIAALITYÖ

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Sosiaalityö on Rantasalmella sosiaalihuoltolain määrittämää viranomaistoimintaa, kuten sosiaali- huoltolain ja erityislainsäädännön mukaisten palvelujen myöntäminen (vammaispalvelu ja kehitys- vammahuolto, lastensuojelu, isyys-, huolto- ja tapaamisasiat, vanhustenhuolto, asumispalvelut, päihdehuolto, kuntouttava työtoiminta, toimeentuloturva jne.).

Toimeentuloturva sisältää perustoimeentulotuen, täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toi- meentulotuen. Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan palveluksi. Täydentävä sekä ehkäisevä tuki hoidetaan kunnan palveluna.

Lastensuojelun työskentelyä kehitetään hallituksen Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelma (LA- PE) -kärkihankkeen mukaisesti vahvistamalla työntekijöiden työtettä terapeuttiseen ja suhdeperus- taiseen suuntaan.

Vastuhenkilö: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) VPL- ja SHL –kuljetusten Tiketti – palvelusetelin sujuva käyttöönotto	Toteutui suunnitelman mukaisesti ja jatkuu vuodelle 2020
2) Lastensuojelun työskentelyn vahvistami- nen (mittari: systeeminen lastensuojelun toimintamalli on käynnistynyt)	Henkilöstön koulutus systeemiseen las- tensuojeluun toteutui v. 2019 (henki- löstön vaihtuessa jatkuu v. 2020). Ra- kenteellinen toimintamalli asiakastyös- sä käynnistyy varsinaisesti v. 2020.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Sosiaalityö	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	324,19	800	131,6	668,4	16,5
TOIMINTAKULUT	-25 454,77	-36 500	-21 102,26	-15 397,74	57,8
TOIMINTAKATE	-25 130,58	-35 700	-20 970,66	-14 729,34	58,7

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulo- tukea saavien kotitalouksien määrä	83	85	65	54	55

Sosiaalipalvelualue yhteensä	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	971 660,24	1 007 397	1 058 075,27	-50 678,27	105
TOIMINTAKULUT	-7 523 152,74	-7 607 082	-7 710 260,09	103 178,09	101,4
TOIMINTAKATE	-6 551 492,50	-6 599 685	-6 652 184,82	52 499,82	100,8

TERVEYDENHUOLTO

Terveydenhuolto sisältää Suomen Terveystalo Oy:ltä hankittavat terveyspalvelut, Itä-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (Sosteri) hankittavat ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät palvelut sekä terveydenhuollon eläkemenot.

TERVEYSPALVELUT / TERVEYSTALO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Suomen Terveystalo Oy tuottaa Rantasalmen kunnalle tarvittavat terveyspalvelut sopimuksen mukaisesti. Terveyspalvelut sisältävät erikoissairaanhoidon, vastaanottopalvelut, hammashuollon, mielenterveyspalvelut, kuntoutuspalvelut sekä perhepalvelut. Sopimuksessa on sovittu palvelutuotannon sitovat tavoitteet sekä sanktiot.

Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Hoitoketjut ovat sujuvia ja asiakkaiden hoitoon pääsy varmistetaan.	Terveystalo on kiinnittänyt huomiota hoitoketjujen toimivuuteen. Hoitoon pääsyä on seurattu ohjausryhmässä.
2) Hyödynnetään teknologian tuomia mahdollisuuksia terveyspalveluissa.	Etälääkäri toiminta käynnistetty.
3) Terveyspalvelut vuoden 2020 jälkeen	Valmistelu kesken

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Avoterveydenhuollon käynnit	14916	14341	14026	14699	15099
Suunterveydenhuollon käynnit	3504	3334	3181	3308	3526

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostopalveluna Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä (Sosteri). Ympäristöterveydenhuolto sisältää eläinlääkinnän sekä terveystarkastuksen.

Vastuhenkilö: Hallintopäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Terveystarkastuksen asiantuntijoiden täysmääräinen hyödyntäminen sisäilma-ongelma-asioissa	Terveystarkastuksen asiantuntijat ovat kouluttaneet erityisesti sisäilma-asioissa.
2) Ympäristöterveydenhuollon sopimuksen tarkastaminen	Ei toteutunut. sopimuksen tarkastelu liittyi maakunta uudistukseen.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Terveystarkastuksen suoritteet	446	462	124	106	60
Eläinlääkinnän hyötyeläinkäynnit	764	728	741	618	513
Eläinlääkinnän pieneläinkäynnit	467	507	432	466	510

Perustelut: Terveysvalvonnan suoritteet myös valtakunnallisestikin olivat alaviritteisiä. Syynä tähän oli uusi tiedonhallintajärjestelmä, mikä toimimattomuudellaan heikensi valvonta- ja tarkastustoiminnan alkuvuodesta 2019 reiluksi kahdeksi kuukaudeksi. Prioriteettilistalla tärkeimmät asiat ja kaikki valitustapaukset on hoidettu.

TERVEYDENHUOLTO / ELÄKEMENOT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Eläkeperusteiset menot / vastuut siirtyneistä terveydenhuollon palvelussuhteista. Eläkemenoperusteisen maksun määrän vaikuttaa mm. kuntayhtymien purkautumiset (Savonlinnan perusterveydenhuollon kuntayhtymä, Etelä-Savon mielisairaalan kuntayhtymä yms.)

Vastuhenkilö: Hallintopäällikkö

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Terveyspalvelut	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-7 891 493,83	-8 120 367	-8 039 142,60	-81 224,40	99
TOIMINTAKATE	-7 891 493,83	-8 120 367	-8 039 142,60	-81 224,40	99

Terveyspalvelujen määräraha erittely	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Terveyspalvelujen menot/it, kalusto	198 612 €	205 934 €	225 794 €
Ympäristöterveyden huolto / Sosteri	213 820 €	196 285 €	182.000 €
Eläkeperusteiset menot	122 898 €	124 741 €	125 100 €

PERUSTURVAN TOIMIALA	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTA-TUOTOT	971 660,24	1 007 397	1 058 075,27	-50 678,27	105
TOIMINTAKULUT	-15 414 646,57	-15 727 449	-15 749 402,69	21 953,69	100,1
TOIMINTAKATE	-14 442 986,33	-14 720 052	-14 691 327,42	-28 724,58	99,8

30001 PALVELUIDEN TOIMIALA

PALVELUIDEN HALLINTO SEKÄ RUOKAPALVELUT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Palvelulautakunta vastaa hallintosäännön mukaisesti sivistys- ja vapaa-aikatoimesta, kiinteistöjen ja maa- ja metsätilojen hallinnasta sekä teknisten palveluiden tilaamisesta. Palveluiden toimialan hallinto käsittää osan lukion rehtorin ja sivistysjohtajan (30 %) sekä koulutoimen sihteerin (50 %) työpänsistä sekä lautakunnan toiminnasta (50 %).

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Palveluiden hallinto sekä ruokapalvelut	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	362 330,50	393 018	381 963,42	11 054,58	97,2
TOIMINTAKULUT	-385 002,98	-390 101	-379 416,41	-10 684,59	97,3
TOIMINTAKATE	-22 672,48	2 917	2 547,01	369,99	87,3
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-2 916,84	-2 917	-2 916,84	-0,16	100
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-25 589,32		-369,83	369,83	-100

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Toimintatuotot alittuivat, koska kulut alittuivat vastaavasti. Kulut jyvitetään yksiköille ja laskutus yksiköiltä muodostaa toimintatuotot.

VARHAISKASVATUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan tehtävä on tarjota laadukasta ja tavoitteellista varhaiskasvatustalakiin (2015) ja varhaiskasvatussuunnitelmaan (2017) pohjautuvaa varhaiskasvatusta 0-5 vuotiaille lapsille. Varhaiskasvatusta tarjotaan kahdessa päiväkodissa, joista toinen vastaa perheiden vuorohoidon tarpeisiin ja perhepäivähoidossa sekä avoimessa varhaiskasvatuksessa. Vuoropäiväkodissa tarjotaan vuorohoitoa myös esikoululaisille sekä 1-2- luokkalaisille lapsille tarvittaessa.

Avoin varhaiskasvatustoiminta sisältää lapsikerhot ja perhekerhot viikoittain, kesällä kolme viikkoa leikkipuistotoimintaa sekä lapsiperheiden kotipalvelun. Kahdeksalle lapselle ostetaan hoitopaikka toisesta kunnasta tai yksityiseltä toiminnan harjoittajalta.

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esimies

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Päiväkotien ja perhepäivähoidon täyttöaste 100 %	Toteutunut; Päiväkotien täyttöaste koko vuoden keskiarvo 118 % ja perhepäivähoidon 144 %
2) Käenkellon vuoropäiväkodin muuton aiheuttamien haittojen minimointi	Keskeisempi sijainti mahdollistaa helpommin yhteistyön muiden toimintamuotojen kanssa
3) Kerttulan ja Käenkellon yhteistoimintojen kehittäminen	Yhteisiä käytänteitä ja toimintamalleja on työstetty yhdessä henkilökunnan kanssa kehittämisillalla ja niitä otetaan käyttöön mahdollisuuksien mukaan.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Varhaiskasvatus (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	109 256,01	225 160	230 228,41	-5 068,41	102,3
TOIMINTAKULUT	-1 407 948,37	-1 521 053	-1 489 033,31	-32 019,69	97,9
TOIMINTAKATE	-1 298 692,36	-1 295 893	-1 258 804,90	-37 088,10	97,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 244,16	-12 938	-11 902,91	-1 035,09	92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 314 936,52	-1 308 831	-1 270 707,81	-38 123,19	97,1

Toimintatuottojen ja toimintakulujen kasvu TP 2018 -> TP 2019 johtui sisäisten palvelujen kirjaimiskäytännön muutoksesta (varhaiskasvatuksen hallinto).

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Päiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	58	59	71	73	74
Perhepäiväkodeissa olevien lasten lukumäärä	40	31	-	-	-
Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä			8	11	19
Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä päiväkodeissa			6 / 8,5%	3 / 4,1%	4 / 5,4%

Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten lukumäärä perhepäivähoidossa	4/10%	4/12.9%	-	-	-
Lasten kotihoidontuen saajien määrä	37	36	34	38	25
Kunnassa olevat 0-6 v lapset	185	182	185	180	161

PERUSOPETUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Perusopetuksella on kasvatus- ja opetustehtävä. Perusopetus tarjoaa laadukasta ja monipuolista yleissivistävää opetusta Rantasalon peruskoulussa ja Tuusmäen koulussa. Perusopetuksen tavoite on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetusta edeltää esiopetus, jota annetaan omassa ryhmässä Rantasalon peruskoulussa sekä yhdysluokassa Tuusmäen koulussa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan Rantasalon koulussa 0.-2. luokkien oppilaille. Sairaalaopetus järjestetään ostopalveluna oppilaiden hoitajaksojen ajalle. Perusopetus tuottaa jatko-opintokelpoisuuden toisen asteen opintoihin.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Koko ikäluokka saa peruskoulun päättötodistuksen.	Toteutunut
2) Kaikki peruskoulun päättötodistuksen saaneet saavat jatko-opintopaikan.	Toteutunut

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Perusopetus (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	97 452,04	62 250	108 711,19	-46 461,19	174,6
TOIMINTAKULUT	-3 244 519,94	-3 364 535	-3 416 917,10	52 382,10	101,6
TOIMINTAKATE	-3 147 067,90	-3 302 285	-3 308 205,91	5 920,91	100,2
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-155 879,19	-178 986	-186 640,27	7 654,27	104,3
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-3 302 947,09	-3 481 271	-3 494 846,18	13 575,18	100,4

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Omat peruskoulut pysyivät hyvin talousarviossa. Ylitys johtuu sijoitettujen oppilaiden kotikuntakorvauksista, joihin ei ollut riittävän suurta talousarviovarausta. (Laskut koulukuljetuksista ja henkilökohtaisista avustajista muista kunnista yllättävän isot. Maksaminen lakisääteistä.)

Oppilasmäärät (taulukossa vuoden keskiarvo)

Tunnusluku	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tuusmäen koulu	28,5	25,5	25	23,5	22	23	23
Rantasalon peruskoulu 1-6	149,5	159,5	138	138	152	147	142
Rantasalon peruskoulu/ esiopetus	15,5	20,5	21	29	27,5	21	21
Yhteensä 0-6 luokat	193,5	205,5	184	194	201,5	191	186
7-9 luokat	118	119	114	103	88,5	87	85
Perusopetus yhteensä	311,5	324,5	298	297	290	278	271

LUKIO-OPETUS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Lukio antaa opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Lukiossa voi opiskella yleislinjalla, musiikkiteatterilinjalla, studiotekniikkalinjalla tai matkailulinjalla. Lukiossa voi suorittaa valtakunnallisen ylioppilastutkinnon.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Lukiolainen voi opiskella maksutta kaikki valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaiset kurssit sekä paikallisen opetussuunnitelman mukaisia musiikkiteatteri-, studiotekniikka- ja matkailulinjan kursseja. Lukiolainen voi osallistua lukiossa järjestettävään ylioppilastutkintoon.	Toteutunut
2) Lukiolainen saa opiskella turvallisessa opiskeluympäristössä saaden lukiolain määräämät edut (mm. maksuton ateria koulupäivinä) sekä ilmaiset koulumatkat, mikäli koulumatkan pituus on yli kuusi kilometriä ja opiskelu päätoimista.	Toteutunut
3) 100% lukion päättöluokkalaisista saa lukion päättötodistuksen.	Toteutunut. Lisäksi kaikki päättötodistuksen saaneet valmistuivat ylioppilaisiksi.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Lukio-opetus (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	38 517,44	17 950	31 342,83	-13 392,83	174,6
TOIMINTAKULUT	-673 180,88	-675 763	-661 721,19	-14 041,81	97,9
TOIMINTAKATE	-634 663,44	-657 813	-630 378,36	-27 434,64	95,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 480,56	-33 892	-33 891,96	-0,04	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-669 144,00	-691 705	-664 270,32	-27 434,68	96

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Opiskelijoita	65,5	65	66	70	74

MUU TOINEN ASTE / MUU KOULUTUS (ent. Keskiasteen koulutus)

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunta ostaa Savonlinnan musiikkiopistolta oppilaspaiikkoja taiteen perusopetuksen järjestämiseksi.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Savonlinnan musiikkiopiston neljä oppilaspaiikkaa täytetään. Etusijalla ovat lapset ja nuoret.	Toteutunut
---	------------

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla

Muu toinen aste / muu koulutus	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-4 163,00	-3 708	-4 002,48	294,48	107,9
TOIMINTAKATE	-4 163,00	-3 708	-4 002,48	294,48	107,9

KIRJASTOTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Toenperän kirjaston toimintasuunnitelman mukaisesti kirjastotoimi järjestää kirjastopalvelut Joroisten, Juvan ja Rantasalmen kuntien alueella. Kirjastotoimi pyrkii osaltaan takaamaan hyvin toimivat lähipalvelut kunnissa. Kirjastot pyrkivät aktiivisesti ja luovasti osallistumaan eteläsavolaisen ja keskisavolaisen verkostomaisen kirjastoyhteistyön luomiseen, keskiössä eteläsavolainen kirjastoasiakkuus. Toimintaa ohjaavat kuntien strategiat sekä Toenperän kirjaston toimintasuunnitelma ja sen mukaiset tavoitteet.

Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Tilat: Rantasalmi – omatoimikirjaston käynnistäminen	Toteutunut
2) Lukutaitopalvelut: Ketunpentu-lukudiplomi alle kouluikäisille ja heidän vanhemmilleen otettu käyttöön kaikissa kirjastopisteissä.	Toteutunut
3) Tilojen tarjoaminen oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen.	Tapaukset 114 Kävijät 1547

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Kirjastotoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-303 437,01	-316 190	-289 632,52	-26 557,48	91,6
TOIMINTAKATE	-303 437,01	-316 190	-289 632,52	-26 557,48	91,6

Tunnusluvut

Tunnusluvut:	Ka Suomi	Joroinen	Joroinen	Joroinen	Juva	Juva	Juva	Rantasalmi	Rantasalmi	Rantasalmi
	2018	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Kirjastokäynnit /as.	9,09	10,97	11,15	11,83	11,83	10,70	11,35	12,49	13,73	13,75
Lainat /as.	15,42	15,12	15,30	15,33	17,56	16,92	17,28	19,03	18,45	18,30
Kirjastoaineistokulut €/as.	6,73	10,10	10,14	9,90	11,71	11,44	11,11	10,64	10,93	10,24
Taloudellisuusluku	1,50	1,70	1,82	1,60	1,59	1,68	1,69	1,68	1,71	1,65

Taloudellisuusluku= (henkilöstökulut + kirjastoaineistokulut) / (fyysiset käynnit + kokonaislainaus)

KANSALAIPOISTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kansalaisopisto järjestää alueelliseen sivistystarpeeseen vastaavaa koulutusta ja tukee yksilön itsensä kehittämismahdollisuuksia. Opisto toimii lähipalveluperiaatteella elämänlaajuisen oppimisen ideologian pohjalta. Kansalaisopistopalvelut alueelle tuottaa Järvi-Saimaan kansalaisopisto, jonka isäntäkunta on Sulkava.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Järvi-Saimaan kansalaisopisto tarjoaa Rantasalmella vähintään 4700 tuntia monipuolista yleissivistävää koulutusta, taid- ja taitoaineiden opetusta sekä kielten opetusta. Edellisten lisäksi se tarjoaa historiaan, kasvatukseen, yhteiskuntaan ja yrittäjyyteen liittyvää opetusta, tietotekniikan opetusta, terveyttä, liikuntaa ja kestävästä kehitystä edistävää koulutusta.	Toteutunut: yhteensä 4848 h opetusta Kielet: 122 h Kädentaidot: 892 h Teatteri ja tanssi 367 h Musiikki: 2189 h Kuvataide: 72 h Liikunta ja urheilu 420 h Lukiokoulutus 639 h
2) Tarjota musiikin ja teatterin perusopetusta opetussuunnitelmien edellyttämän määrän vuosittain. Näin opetusohjelmassa otetaan huomioon lukion säilyminen Rantasalmella.	Toteutunut

Määräraha- ja tulo- ja meno-tilin tasolla

Kansalaisopisto (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	7 282,28	8 420	7 196,48	1 223,52	85,5
TOIMINTAKULUT	-193 174,34	-203 761	-208 210,48	4 449,48	102,2
TOIMINTAKATE	-185 892,06	-195 341	-201 014,00	5 673,00	102,9

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Toimintatuotot tarkoittavat kunnan yhden sihteerin työpanoksen myymistä opistolle Sulkavalle. Kulut olivat arvioitua pienemmät, joten myös tuotto alittui.

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Asiakaspalvelujen ostot ylittyivät eli Sulkavan kunnan lasku Rantasalmelle opistopalvelusta oli suurempi kuin talousarviovaraus. (Huom. Vuoden 2018 lopussa ta-esitystä 2019 vähennettiin merkittävästi aiemman ylibudjetoinnin takia. Samanaikaisesti valtionosuudet pienenivät.)

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Opetustunnit	4677	4607	4588	4608	4848
Opetusryhmät	164	164	172	178	213
Opiskelleet	1940	1881	2091	2245	2507

LIIKUNTATOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

”Elämänlaatua liikkuen ja harrastaen” (Sivistystoimen strategia). Liikuntatoimen tarkoituksena on edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa kehittämällä, kansalaistoimintaa tukemalla, liikuntapaikkoja tarjoamalla sekä liikuntaa järjestämällä ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Liikuntatoimen painopistealueina ovat terveys- ja erityisliikunnan edistäminen, lasten ja nuorten liikunnan edistäminen ja omatoimisen liikunnan edistäminen. Urheiluseurat ja liikuntajärjestöt ovat keskeisiä toimijoita käytännön työssä (Liikuntastrategia).

Liikuntapalvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lta.

Vastuhenkilö: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

<p>1) Tarjotaan liikunnan harrastusmahdollisuuksia ja järjestetään monipuolista lasten ja nuorten kasvua edistävää toimintaa. Kunto- ja terveystoimintaa edistetään liikuntatapahtumien kautta sekä edistetään monipuolisesti terveystoimintaa.</p>	<p>Toteutunut: talvi-, kesä- ja syyskaudella erilaisia harrastusmahdollisuuksia (hiihto, luistelu, retkiluistelu, juoksu, yleisurheilu, jalkapallo, pesäpallo, kuntosalit, saliliikunta, uusissa kuntopor- taissa ohjattua toimintaa)</p> <p>Lapsille on järjestetty hiihto-, luistelu- ja pesäpallokoulut, liikuntakerho- toimintaa urheilukentällä sekä Tuusmäen koulun kentällä ja lasten liikuntaa on edistetty sporttis-liikuntakerhoilla (15 - 20 osallistujaa /kerta).</p> <p>Kunto- ja terveystoimintaa on järjestetty: Lippohiihto noin 84 osallistujaa, kuntosalilla ohjattua harjoittelua 5h viikossa, liikuntasalissa viikoittain kuntojummat miehille ja naisille. Kuntosalille on järjestetty erikseen yksi tunti viikossa miesten circuit. Miesten osallistuminen on lähtenyt kasvuun. Koko kansa liikkeelle -tapahtuma järjestettiin kahtena eri päivänä, koululle oma tapahtumapäivä.</p> <p>Lipokkaat liikkeelle 21v -tapahtuma järjestettiin urheilukentällä (65 osallistujaa).</p> <p>Voimaa vanhuuteen -ohjelman hyviä käytäntöjä on jatkettu Terveystalon ja järjestöjen kanssa.</p>
---	--

<p>2) Keskeiset liikuntapaikat ja -alueet pidetään hyvässä ja tasokkaassa kunnossa. Kuntosalin ja ryhmäliikuntasalin toimintaa kehitetään edelleen.</p>	<p>Liikuntapaikkojen hoito on toteutunut talvi-, kesä- ja syyskaudella. Valaistuja latuja on hoitoa 23 km sekä muut ladut yhteensä noin 40 km. Jääalueita on hoidettu koulukeskuksen kaukalo ja Tuusmäen sekä Hiltulan jääalueet. Retkiluistelurata on hoidettu pienellä Raudanvedellä noin 4 km sekä luistelurata Ruutananharjun kentällä. Urheilukenttien hoito on toteutunut: keskusurheilukenttä, Tuusmäki ja Parkumäki. Uimarantojen kunnostus on toteutunut asetuksen mukaiseksi. Uudet kuntoportaat valmistuivat syksyllä Ruutanan areenan rinteeseen ja keräsivät paljon liikunnan harrastajia!</p>
<p>3) Urheilukentän viralliset avajaiskisat</p>	<p>Toteutunut: Avajaiskisat 15.6.2019</p>

Määräraahataulukko sitovalla tasolla

Liikuntatoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	32 094,50	28 984	28 727,66	256,34	99,1
TOIMINTAKULUT	-345 525,60	-348 076	-347 961,79	-114,21	100
TOIMINTAKATE	-313 431,10	-319 092	-319 234,13	142,13	100
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-52 577,99	-74 962	-81 994,44	7 032,44	109,4
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-366 009,09	-394 054	-401 228,57	7 174,57	101,8

NUORISOTOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista. Nuorisolaki 2.1.1.

Vastuhenkilö: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Monialaisen yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen (Lape)	Toteutunut: vanhempainkahvilan jalkautuva toiminta, nuorisotoimen ohjaaja mukana 4 kertaa sekä Lape- työryhmän kokoontumiset
2) Kouluyhteistyön ja nuorten osallisuuden lisääminen	Toteutunut: pop-up toiminta koululla 1krt/ kk, Kesäauto info/välkät koululla syksyllä ja keväällä
3) Ennaltaehkäisevä päihdekasvatustyö	Toteutunut: terveystastit koululla viikolla 45

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Nuorisotoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	26 460,79	29 960	29 584,69	375,31	98,7
TOIMINTAKULUT	-162 326,77	-168 074	-158 267,17	-9 806,83	94,2
TOIMINTAKATE	-135 865,98	-138 114	-128 682,48	-9 431,52	93,2

KULTTUURITOIMI

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kulttuuritoiminnan edistäminen, tukeminen ja järjestäminen sekä museon ylläpitäminen ja kehittäminen.

Kulttuurilla on kunnassa vahva asema, joka määrittyy omaleimaisen paikalliskulttuurin, kulttuuriympäristön, kulttuurin merkityksen matkailu-, elinkeino- ja yritystoiminnan kautta. Kulttuurijärjestöt ja muut alan toimijat ovat nyt ja tulevaisuudessa entistä keskeisempiä kuntien kulttuuri- palvelujen tuottajia.

Vastuhenkilö: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Monipuolisien ja kuntalaisia palvelevien kulttuuripalveluiden toteuttaminen kulttuuritoimen ostopalvelun ja järjestöavustusten myötä	Toteutunut: avustuksia erilaisiin kulttuuritapahtumiin haettiin ja myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 9 kertaa, lisäksi ostopalveluja haettiin ja myönnettiin 6 kertaa.
2) Venetalaksen pystytys	Toteutunut
3) Taiteiden illan järjestäminen yhdessä järjestöjen kanssa 2019	Toteutunut: myös peruskoulut osallistuvat päivällä tapahtumaan
4) Valmistellaan yhteistyösopimus Rantasalmen Puhallinorkesteri ry:n ja kunnan välillä	Ei toteutunut: siirtyi vuodelle 2020

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Kulttuuritoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT		50	3 000,00	-2 950,00	6000
TOIMINTAKULUT	-43 995,88	-56 699	-60 346,37	3 647,37	106,4
TOIMINTAKATE	-43 995,88	-56 649	-57 346,37	697,37	101,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-593,76	-594	-593,76	-0,24	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-44 589,64	-57 243	-57 940,13	697,13	101,2

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Venetalaksen pystytys: työ viivästyi edellisellä vuonna ja oli välttämätön saattaa päätökseen.

Vapaa-aikatoimi (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	58 555,29	58 994	61 312,35	-2 318,35	103,9
TOIMINTAKULUT	-551 848,25	-572 849	-566 575,33	-6 273,67	98,9
TOIMINTAKATE	-493 292,96	-513 855	-505 262,98	-8 592,02	98,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53 171,75	-75 556	-82 588,20	7 032,20	109,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-546 464,71	-589 411	-587 851,18	-1 559,82	99,7

Sivistys- ja vapaa-aika	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	311 063,06	372 774	438 791,26	-66 017,26	117,7
TOIMINTAKULUT	-6 378 271,79	-6 657 859	-6 636 132,32	-21 726,68	99,7
TOIMINTAKATE	-6 067 208,73	-6 285 085	-6 197 341,06	-87 743,94	98,6
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-259 775,66	-301 372	-315 023,34	13 651,34	104,5
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-6 326 984,39	-6 586 457	-6 512 364,40	-74 092,60	98,9

KIINTEISTÖT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Kunnan kiinteistöt kuuluvat kunnan palveluiden toimialan hallintoon, pois lukien vesi –ja viemäri-laitoksen kiinteistöt.

Kiinteistöt käsittää kehittämisspäällikön palkan (100 %) ja lautakunnan toiminnasta (50 %).

Kiinteistöille tuotettavat palvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Yhtiön kiinteistöhuolto vastaa kiinteistöjen ylläpidosta erikseen laadittavan ylläpito-ohjelman ja vastuuajakotaulukon mukaisesti. Yhtiö tuottaa mm. seuraavia palveluita: rakennusten ja kiinteistöön kuuluvien alueiden vuosittaiset kunnossapito-ohjelman mukaiset kunnossapitotyöt; kiinteistöjen lämpö, sähkö, jätehuolto, vesi- ja jätevesi erillisen vastuuajakotaulukon mukaisesti; kiinteistöjen riskienhallinta-puutteiden raportointi; kiinteistöjen vakuutusturvan riittävydestä huolehtiminen, kiinteistöautomaation ylläpito ja kehittäminen sekä osallistuminen valmius- ja poikkeusolotilanteisiin. Lisäksi yhtiöltä ostetaan kiinteistöihin tarvittavat siivous- ja puhtaanapitopalvelut.

Vastuuhenkilö: Kehittämisspäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) As Oy Rantasalmen Sarvirivin yhtiön ja rakennusten purkaminen	Ei toteutunut. Arvioidaan asia uudelleen vuonna 2020.
2) Vuokra-asumisen kehittämissuunnitelman päivitys	Päivitetty ja hyväksytty valtuustossa.
3) Vuokratalo-yhtiön uudelleen organisointi	Valmistelua jatkettu, siirtyy tuleville vuosille.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla

Kiinteistöt (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	2 226 757,77	2 161 039	2 177 865,41	-16 826,41	100,8
TOIMINTAKULUT	-2 299 626,41	-2 241 399	-2 225 848,22	-15 550,78	99,3
TOIMINTAKATE	-72 868,64	-80 360	-47 982,81	-32 377,19	59,7
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-410 003,08	-389 342	-395 478,07	6 136,07	101,6
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-482 871,72	-469 702	-443 460,88	-26 241,12	94,4

MAA- JA METSÄTILAT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rantasalmen kunnan maa- ja metsäomaisuutta hoidetaan kannattavasti. Metsäomaisuuden hoidossa toteutetaan voimassa olevaa metsäsuunnitelmaa. Metsäomaisuuden hoitotoimet suunnitellaan ja toteutetaan voimassa olevan hoitosopimuksen mukaisesti. Maanvuokraus ja yksityisteiden velvoitteet hoidetaan sopimusten ja osuuksien vaatimalla tavalla.

Vastuhenkilö: Kehittämispäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Harjuntaustan metsätalous- ja taajama-alueen maankäyttösuunnitelman toteutus	Suunnitelman mukainen ensimmäinen leimikko on toteutettu.
2) Metsänmyyntitulo 250 000 euroa	Metsänmyyntitulo toteutui yli tavoitteen; leimikkojen arvo oli arvioitua suurempi ja osa jo aiemmin myydyistä leimikoista toteutui talousarviovuonna.
3) Metsätaloussuunnitelman mukaisten toimien toteutus	Metsätaloussuunnitelmasta johdetut vuosisuunnitelman mukaiset työt toteutettiin.
4) Metsäomaisuushoidossa otetaan huomioon virkistys- ja luontoarvot	Hoito- ja hakkuutöissä huomioitiin virkistys- ja luontoarvot.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Maa- ja metsätilat	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	337 408,56	447 361	397 304,19	50 056,81	88,8
TOIMINTAKULUT	-147 563,57	-142 080	-160 438,03	18 358,03	112,9
TOIMINTAKATE	189 844,99	305 281	236 866,16	68 414,84	77,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-514,1	-250	-249,96	-0,04	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	189 330,89	305 031	236 616,20	68 414,80	77,6

Selvitys, mistä tulojen alitus johtuu:

Valkeisen mökkikiinteistön kauppa tuloutuu vuonna 2020.

Selvitys, mistä menojen ylitys johtuu:

Metsänhoitosuunnitelmien ja -arviokirjojen teettäminen omaisuuden arvotusta varten ja kiinteistökaupan asiantuntijapalvelumaksut nostivat kustannusta arvioidusta.

TEKNISET PALVELUT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Palvelulautakunta tilaa tarvittavat tekniset palvelut Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä. Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuottaa Rantasalmen kunnalle sopimuksiin perustuvat teknisen toimen palvelut, sekä asiantuntijapalvelut, että kunnan päätöksentekoon liittyvissä valmisteluissa ja viranomais-neuvotteluissa. Palvelun tuotanto tapahtuu yhteistyökuntien ohjauksessa. Teknisiin palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu sekä kuntatekniikka.

Yhdyskuntasuunnittelulla luodaan maankäytölliset valmiudet asumisen ja elinkeinotoiminnan sijoittumiseksi ja kehittymiseksi kunnassa. Maankäytön suunnittelun vireille tulosta ja valmistelusta vastaa elinvoimajaosto. Toteutus ja asiantuntijapalvelut ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä, jonka tehtävänä on yhdyskuntarakenteen suunnitelmallinen ohjaus. Kaavoituksen tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää korkealaatuista rakennettua ympäristöä, joka tarjoaa asukkaille ja yrityksille vaihtoehtoisia asuin-, työpaikka- ja virkistysalueita.

Kuntatekniikka sisältää liikenneväylät, puistot, satamat sekä muut yleiset alueet. Liikenneväyliin kuuluvat kaavateiden ylläpito.

Vastuhenkilö: Kehittämispäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Satamien venepaikkojen hallinnoinnin ja vuokraamisen uudelleen järjestelyt	Yksityisen toimijan kanssa sopimus satamien hoidosta tehty ja toiminut hyvin.
2) Laidunnuksen kokeilu osana kuntakeskuksen taajaman ympäristön hoitoa	Kosulanlammen myrkykeisoselvitys tehty ja suunniteltu alueen uudelleen rajaamista.
3) Kirkonkylän asemakaavan päivitys	Päivitys jatkuu vuonna 2020

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Tekniset palvelut	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	9 319,71	23 340	31 823,05	-8 483,05	136,3
TOIMINTAKULUT	-308 043,19	-483 263	-310 757,21	-172 505,79	64,3
TOIMINTAKATE	-298 723,48	-459 923	-278 934,16	-180 988,84	60,6
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-193 191,09	-194 318	-210 274,97	15 956,97	108,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-491 914,57	-654 241	-489 209,13	-165 031,87	74,8

Selvitys, mistä toimintakulujen *alitus* johtuu:

Lehmisuon entisen kaatopaikan viimeistely toteutettu. Tilinpäätösvuoden kustannukset yhteensä 335 694 € (kaatopaikkavaraus 162 507 € ja jätehuoltokulut 173 187 €) kirjattu taseeseen.

PALVELUIDEN TOIMIALA	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	3 246 879,60	3 397 532	3 427 747,33	-30 215,33	100,9
TOIMINTAKULUT	-9 518 507,94	-9 914 702	-9 712 592,19	-202 109,81	98
TOIMINTAKATE	-6 271 628,34	-6 517 170	-6 284 844,86	-232 325,14	96,4
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-866 400,77	-888 199	-923 943,18	35 744,18	104
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-7 138 029,11	-7 405 369	-7 208 788,04	-196 580,96	97,3

YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA

YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Toimiala vastaa Rantasalmen, Juvan ja Sulkavan ympäristötoimen viranomaispalvelujen tuottamisesta. Ympäristötoimen toimialaan kuuluvat rakennusvalvonta, ympäristönvalvonta, maa-ainesasiat sekä yksityistieasiat. Rantasalmen kunta tuottaa isäntäkuntana ympäristötoimen palvelut Rantasalmen, Juvan ja Sulkavan kunnille yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristötoimen toiminta-ajatuksena on edistää hyvää rakentamistapaa ja valvoa rakennustoimintaa määräysten ja asetusten mukaisesti. Ympäristötoimen tehtävänä on valvoa ja seurata ympäristön tilaa, ottaen huomioon kestävä kehitys sekä yksityisteiden osalta seurata ja edistää liikenneturvallisuutta sekä tehokasta tiealueiden kunnossapitoa. Lupa- ja valvonta-asioissa tulee ottaa huomioon tasapuolinen kohtelu.

Ympäristötoimen hallinnon tehtävänä on johtaa ympäristötoimialaa sekä koordinoida ympäristölautakunnan toimintaa. Ympäristöhallinnon kulut jaetaan toimialalle yleiskuluprosentilla, joka on vuonna 2019 12,15%.

Vastuuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Kuntalaisille turvallinen ja viihtyisä ympäristö	Toteutunut
---	------------

Määräraha- ja tulo- ja meno- taulukko sitovalla tasolla

Ympäristötoimen hallinto	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	48 974,28	46 605	44 267,87	2 337,13	95
TOIMINTAKULUT	-48 974,28	-46 605	-44 267,87	-2 337,13	95

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Henkilöstö	5,6	5,6	5,6	5,6	5,5
ostopalvelu JSP	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	6,1	6,1	6,1	6,1	6,0

YMPÄRISTÖVALVONTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Ympäristövalvonnan tehtävänä on myöntää tai valmistella eri ympäristölakien ja maa-aineslain mukaiset lupa-asiat. Ympäristön tilaa seurataan ja valvotaan jatkuvasti. Lakisääteisissä lupa- ja valvonta-asioissa noudatetaan tasapuolista kohtelua koko ympäristötoimen toiminta-alueella.

Ympäristövalvonnan kulut jaetaan kunnittain asukasluvun suhteessa. Rantasalmen kunnan osuus ympäristövalvonnan kokonaiskuluista on noin 28 %, Juvan osuus 51 % ja Sulkavan osuus 21 %.

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Uusitaan ympäristösuojelumääräykset	Ei toteutunut, syynä poikkeuksellisen suuret lupa- ja ilmoitusmäärät.
2) Merkittävien matkailualueiden ympäristökatselmukset	Toteutui painottuen vahvasti toiseen matkailu-alueeseen, toisen jäädessä vähemmälle huomiolle.

Määräraha-aulukko sitovalla tasolla

Ympäristövalvonta	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	75 755,37	73 950	80 808,04	-6 858,04	109,3
TOIMINTAKULUT	-99 081,80	-94 702	-94 088,00	-614	99,4
TOIMINTAKATE	-23 326,43	-20 752	-13 279,96	-7 472,04	64

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Voimassaolevat maa-ainesluvut	10	10	10	10	10

Tunnusluku Juva	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019
Voimassaolevat maa-ainesluvut	45	45	42	40	42

Tunnusluku Sulkava	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019
Voimassaolevat maa-ainesluvut	15	15	15	15	16

RAKENNUSVALVONTA

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Rakennusvalvonnan tehtävänä on käsitellä rakennus- ja toimenpideluvat sekä hyväksyä toimenpideilmoitukset. Rakennusvalvonnan tehtävänä on myös valmistella rakentamiseen liittyvien poikkeuslupien lausunnot sekä myöntää toimialalle määrätyt avustukset. Tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa, valvoa rakennetun ympäristön tilaa ja rakennusten kunnossapitoa sekä ohjata rakennustoimintaa kestäväällä tavalla.

Rakennusvalvonnan menot jaetaan kunnittain: 75 % lupamäärien suhteessa ja 25 % asukasluvun suhteessa. Rantasalmen osuus rakennusvalvonnan kokonaiskuluista on 31 %, Juvan osuus 45 % ja Sulkavan osuus 23 %.

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Webgis- intranet sisäverkon karttapalvelun käyttöönotto	Otettu käyttöön Rantasalmella, Juvalla ja Sulkavalla
2) Lupapiste.fi sähköisen asioinnin käyttöasteen lisääminen	2019 Rantasalmen käyttöaste 95%, Juvan 92% ja Sulkavan 64%
3) Rakennusrekisterin laadunparannus (Rantasalmi ja Sulkava)	Rantasalmella kiinteistöjä n.5000 kpl, joista tarkastettu n.1500 kpl. Sulkavalla kiinteistöjä n.3770, joista tarkastettu 1356 kpl.

Määräraahataulukko sitovalla tasolla

Rakennusvalvonta	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	301 593,63	287 295	318 858,10	-31 563,10	111
TOIMINTAKULUT	-347 162,89	-341 760	-325 619,06	-16 140,94	95,3
TOIMINTAKATE	-45 569,26	-54 465	-6 760,96	-47 704,04	12,4

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Rakennusluvut; kpl	62	74	66	83	*) 107
Toimenpideluvat; kpl	45	49	39	47	80
Toimenpideilmoitukset	18	36	17	13	9
Viralliset katselmukset	191	165	241	260	274

*) sisältää 2 maisematyölupaa ja 2 jatkoaikapäätöstä

Tunnusluku Juva	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Rakennusluvut; kpl	89	87	78	85	*) 95
Toimenpideluvat; kpl	83	64	54	67	101
Toimenpideilmoitukset	56	50	35	40	46
Viralliset katselmukset	256	215	168	230	165

*) sisältää 7 jatkoaikapäätöstä ja 1 maisematyölupa

Tunnusluku Sulkava	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Rakennusluvut; kpl	61	57	50	57	*) 61
Toimenpideluvat; kpl	33	33	29	10	45
Toimenpideilmoitukset	44	27	54	48	50
Viralliset katselmukset	138	141	143	139	193

*) Sisältää 4 maisemalupaa, 2 purkulupaa ja 9 jatkoaikalupaa

YKSITYISTIEASIAT

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Tiejaosto toimii ympäristölautakunnan alaisena kolmijäsenisenä toimielimenä. Tiejaoksen tehtävänä on yksityistielaisissa säädetty tehtävät, lähinnä tietoitusten suorittaminen sekä yksityistieavustusten jakaminen ja kunnan suostumuksen antaminen liikennemerkkeille.

Tiejaoksen kulut jaetaan avustettavien yksityistiekilometrien suhteessa. Rantasalmen kunnan osuus yksityistieasioiden kuluista on noin 27 %, Juvan osuus 48% ja Sulkavan osuus 25%.

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Tiekuntien, osakkaiden neuvonta turhien erimielisyyksien välttämiseksi uuden yksityistielain mukaisesti	Tiekunnille lähetettiin alkuvuodesta tiedotteita ja kutsut yksityistiepäiville. Uuden yksityistielain mukaista neuvontaa tehty viikoittain.
--	---

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Yksityistieasiat	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	18 060,57	16 691	15 846,40	844,6	94,9
TOIMINTAKULUT	-22 886,18	-22 725	-21 790,78	-934,22	95,9
TOIMINTAKATE	-4 825,61	-6 034	-5 944,38	-89,62	98,5

YKSITYISTIEAVUSTUKSET

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Yksityisteiden kunnossapito- ja peruskorjausavustukset. Erillismäärärahat kunnittain, jotka tiejaosto jakaa hyväksytyjen jakoperusteiden mukaisesti, vuosittaiseen kunnossapitoon sekä peruskorjaushankkeisiin.

Vastuhenkilö: Ympäristöpäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Avustusten jakaminen perusteiden mukaisesti niin, että ne ovat tiekuntien käytössä kunkin vuoden lokakuussa	Sulkavan kunnossapitoavustukset on jaettu 29.5.2019, Rantasalmen ja Juvan kunnossapitoavustukset on jaettu 16.10.2019 kunkin kunnan avustusperusteiden mukaisesti
--	---

Määräraahataulukko sitovalla tasolla

Yksityistieavustukset	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-98 994,00	-100 000	-98 820,00	-1 180,00	98,8
TOIMINTAKATE	-98 994,00	-100 000	-98 820,00	-1 180,00	98,8

Tunnusluku Rantasalmi	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Avustettavat km/kunnossapito	280	276	280	280	280
Kunnossapitoavustukset	74 037	93 239	76 741	92 110	92 807
Perusparannusavustukset	47 782		22 999	6 758	6 016

Tunnusluku Juva	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Avustettavat km/kunnossapito	478	473	490	489	483
Kunnossapitoavustukset	157 541	156 497	167 480	165 380	164 543
Perusparannusavustukset	9 916	14 433	1 495	9 620	11 465

Tunnusluku Sulkava	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Avustettavat km/kunnossapito	270	254	254	269	266
Kunnossapitoavustukset			74 726	59 648	83 123
Perusparannusavustukset			7 828	30 266	11 326

Tiejaos	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	18 060,57	16 691	15 846,40	844,6	94,9
TOIMINTAKULUT	-121 880,18	-122 725	-120 610,78	-2 114,22	98,3
TOIMINTAKATE	-103 819,61	-106 034	-104 764,38	-1 269,62	98,8

YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	444 383,85	424 541	459 780,41	-35 239,41	108,3
TOIMINTAKULUT	-617 099,15	-605 792	-584 585,71	-21 206,29	96,5
TOIMINTAKATE	-172 715,30	-181 251	-124 805,30	-56 445,70	68,9

RANTASALMEN KUNTA (2018-)	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	8 776 919,09	8 825 915	9 833 051,46	-1 007 136,46	111,4
TOIMINTAKULUT	-31 931 165,50	-32 050 515	-31 350 999,68	-699 515,32	97,8
TOIMINTAKATE	-23 154 246,41	-23 224 600	-21 517 948,22	-1 706 651,78	92,7
VEROTULOT	10 672 723,13	11 794 000	11 513 998,84	280 001,16	97,6
VALTIONOSUUDET	12 427 945,00	11 361 426	12 012 306,00	-650 880,00	105,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	187 335,70	311 719	290 143,29	21 575,71	93,1
VUOSIKATE	133 757,42	242 545	2 298 499,91	-2 055 954,91	947,7
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-1 524 743,99	-888 199	-923 943,18	35 744,18	104
TILIKAUDEN TULOS	-1 390 986,57	-645 654	1 374 556,73	-2 020 210,73	-212,9
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 390 986,57	-645 654	1 374 556,73	-2 020 210,73	-212,9

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Toiminnan kuvaus /palvelusuunnitelma:

Vesi- ja viemärlaitoksen tuottamia palveluita ovat puhtaan veden toimitus sekä jäteveden puhdistus laitoksen toiminta-alueella. Lisäksi vesi- ja viemärlaitos toimittaa vettä vesiosuuskunnille sekä käsittelee osuuskuntien jätevettä. Rantasalmen alueella on kolme vedenottamo: Ruutana, Kupiala ja Kaukalovuori. Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti. Jätevedet käsitellään Susimäen jäteveden puhdistamolla. Vesi- ja viemärlaitos on itsenäinen taseyksikkö, joiden ylläpito ostetaan Järvi-Saimaan Palvelut Oy:ltä.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy tuottaa tarvittavat vesihuoltopalvelut. Vesihuoltopalveluihin sisältyy veden laadun ja puhdistustuloksen valvonta, laitosten, verkostojen sekä pumppaamoiden ylläpidosta vastaaminen. Palvelu sisältää myös liittymissopimusten valmistelun ja asiantuntija-avun kunnalliseen päätöksentekoon vesilaitosta koskeissa asioissa sekä osallistuminen valmius- ja poikkeusolotilanteisiin.

Vastuhenkilö: hallintopäällikkö

Toiminnalliset sitovat tavoitteet:

1) Jätevedenpuhdistamon suunnitelma-asiakirjat valmiina	Jäteveden puhdistamon peruskorjaus siirretty vuosille 2023-2024
2) Vesitornin kunnostaminen toteutunut tarkoituksen mukaisesti	Toteutui
3) Lietteen loppukäsittelyjärjestelmä valittu	Esiselvitys tehty, loppukäsittely- järjestelmää ei ole valittu.

Määräraha- ja tulotaulukko sitovalla tasolla

Vesi- ja viemärlaitos	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	503 069,91	499 662	501 861,42	-2 199,42	100,4
TOIMINTAKULUT	-326 958,51	-319 823	-378 417,71	58 594,71	118,3
TOIMINTAKATE	176 111,40	179 839	123 443,71	56 395,29	68,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-26 790,20	- 34 479	-28 541,48	-5 937,52	82,8
VUOSIKATE	149 321,20	145 360	94 902,23	50 457,77	65,3
POISTOT JA ARVON-ALENTUMISET	-114 435,37	-106 330	-109 489,75	3 159,75	103
TILIKAUDEN TULOS	34 885,83	39 030	-14 587,52	53 617,52	-37,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	34 885,83	39 030	-14 587,52	53 617,52	-37,4

Selvitys toimintakulujen ylitys johtuu:

Jätevesiviemärin (paineviemäri) uudelleen painotus Rauanveden alueella toi ennakoimattomia lisäkustannuksia noin 30 000 €:lla. Asiantuntija palveluita ostettiin vesi- ja viemärlaitokselle 15 000 €:lla. Näillä selvitetiin mm. vesiosuuskuntien tilannetta, suunniteltiin Linnantien sekä Asikkalan alueen vesihuoltoa. Lisäksi alle 10 000 €:n investoinnit siirtyivät käyttötalouteen.

Tunnusluku	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Puhdas vesi (m ³)	143 388	151 993	155 522	157 475	158 007
Jätevesi (m ³)	90 433	94 175	98 591	99 811	97 650

KUNTA JA VESI- JA VIEMÄRILAITOS YH- TEENSÄ	TP 2018	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	9 279 989,00	9 325 577	10 334 912,88	-1 009 335,88	97,2
TOIMINTAKULUT	-32 258 124,01	-32 370 338	-31 729 417,39	-640 920,61	98,0
TOIMINTAKATE	-22 978 135,01	-23 044 761	-21 394 504,51	-1 650 256,49	98,4
VEROTULOT	10 672 723,13	11 794 000	11 513 998,84	280 001,16	95,5
VALTIONOSUUDET	12 427 945,00	11 361 426	12 012 306,00	-650 880,00	100,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	160 545,50	277 240	261 601,81	15 638,19	111,5
VUOSIKATE	283 078,62	387 905	2 393 402,14	-2 005 497,14	99,4
POISTOT JA ARVON- ALENTUMISET	-1 639 179,36	-994 529	-1 033 432,93	38 903,93	170,7
TILIKAUDEN TULOS	-1 356 100,74	-606 624	1 359 969,21	-1 966 593,21	200,8
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 356 100,74	- 606 624	1 359 969,21	-1 966 593,21	200,8

Bruttositovuus (= sitovat erät: menomäärärahat (toimintakulut) ja tuloarviot (toimintatuotot)									
	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %		Tulojen alitus
									Menojen ylitys
VAALITOIMINTA									
Vaalit									
TOIMINTATUOTOT	6 536,20	18 900	18 900	18 900	12 863,40	6 036,60	68,1		
TOIMINTAKULUT	-5 384,18	-17 910	-17 910	-17 910	-10 245,85	-7 664,15	57,2		
TOIMINTAKATE	1 152,02	990	0	990	2 617,55	-1 627,55	264,4		
VAALITOIMINTA									
TOIMINTATUOTOT	6 536,20	18 900	18 900	18 900	12 863,40	6 036,60	68,1		
TOIMINTAKULUT	-5 384,18	-17 910	-17 910	-17 910	-10 245,85	-7 664,15	57,2		
TOIMINTAKATE	1 152,02	990	0	990	2 617,55	-1 627,55	264,4		
TARKASTUSTOIMINTA									
Tilien ja hallinnon tarkastus									
TOIMINTAKULUT	-19 887,31	-22 290	-22 290	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2		
TOIMINTAKATE	-19 887,31	-22 290	0	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2		
TARKASTUSTOIMINTA									
TOIMINTAKULUT	-19 887,31	-22 290	-22 290	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2		
TOIMINTAKATE	-19 887,31	-22 290	0	-22 290	-25 452,14	3 162,14	114,2		
KUNNAN JOHTO									
Kunnanvaltuusto ja -hallitus									
TOIMINTATUOTOT	2 442,86	403 400	403 400	403 400	1 554 345,73	-1 150 945,73	385,3		
TOIMINTAKULUT	-525 317,71	-506 880	31 303	-475 577	-453 425,76	-22 151,24	95,3		
TOIMINTAKATE	-522 874,85	-103 480	31 303	-72 177	1 100 919,97	-1 173 096,97	-1525,3		
ARVONALENTUMISET	-658 343,22								
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 181 218,07	-103 480	31 303	-72 177	1 100 919,97	-1 173 096,97	-1525,3		
Yleishallinto									
TOIMINTATUOTOT	351 297,78	280 062	280 062	280 062	282 507,22	-2 445,22	100,9		
TOIMINTAKULUT	-926 319,07	-977 079	-977 079	-977 079	-922 966,92	-54 112,08	94,5		
TOIMINTAKATE	-575 021,29	-697 017	0	-697 017	-640 459,70	-56 557,30	91,9		

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
Joukkoliikennetoiminta							
TOIMINTATUOTOT	1 347,43	2 500	2 500	2 500	2 543,99	-43,99	101,8
TOIMINTAKULUT	-29 656,21	-34 400	-34 400	-34 400	-39 278,70	4 878,70	114,2
TOIMINTAKATE	-28 308,78	-31 900	0	-31 900	-36 734,71	4 834,71	115,2
Elinvoima							
TOIMINTATUOTOT	59 519,95	4 700	4 700	4 700	40,53	4 659,47	0,9
TOIMINTAKULUT	-658 634,87	-195 138	-195 138	-195 138	-121 652,12	-73 485,88	62,3
TOIMINTAKATE	-599 114,92	-190 438	0	-190 438	-121 611,59	-68 826,41	63,9
Työelämäpalvelut							
TOIMINTATUOTOT		55 700	52 500	108 200	67 475,89	40 724,11	62,4
TOIMINTAKULUT		-341 916	-160 000	-501 916	-356 683,08	-145 232,92	71,1
TOIMINTAKATE	0	-286 216	-107 500	-393 716	-289 207,19	-104 508,81	73,5
Hankkeet							
TOIMINTATUOTOT	673 251,30	177 839	177 839	177 839	191 113,77	-13 274,77	107,5
TOIMINTAKULUT	-908 861,80	-255 322	-255 322	-255 322	-263 993,30	8 671,30	103,4
TOIMINTAKATE	-235 610,50	-77 483	0	-77 483	-72 879,53	-4 603,47	94,1
Palo- ja pelastustoimi							
TOIMINTAKULUT	-292 013,15	-282 156	-282 156	-282 156	-286 886,00	4 730,00	101,7
TOIMINTAKATE		-282 156	0	-282 156	-286 886,00	4 730,00	101,7
KUNNAN JOHTO YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	1 087 859,32	924 201	52 500	976 701	2 098 027,13	-1 121 326,13	214,8
TOIMINTAKULUT	-3 340 802,81	-2 592 891	-128 697	-2 721 588	-2 444 885,88	-276 702,12	89,8
TOIMINTAKATE	-2 252 943,49	-1 668 690	-76 197	-1 744 887	-346 858,75	-1 398 028,25	19,9
ARVONALENTUMISET	-658 343,22						
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 911 286,71	-1 668 690	-76 197	-1 744 887	-346 858,75	-1 398 028,25	19,9
				Kunnan johto	tulojen alitukset	51 420,18	
					menojen ylitykset	21 442,14	

PERUSTURVAN TOIMIALA	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
Sosiaalipalvelualue							
Sosiaalipalvelut / Terveystalo							
TOIMINTATUOTOT	423 369,56	453 811	453 811	453 811	510 664,06	-56 853,06	112,5
TOIMINTAKULUT	-6 579 880,24	-6 753 954	-6 753 954	-6 753 954	-6 789 023,76	35 069,76	100,5
TOIMINTAKATE	-6 156 510,68	-6 300 143	0	-6 300 143	-6 278 359,70	-21 783,30	99,7
Perusturvan viranomais- ja muu toim							
TOIMINTATUOTOT	547 966,49	552 786	552 786	552 786	547 279,61	5 506,39	99
TOIMINTAKULUT	-917 817,73	-816 628	-816 628	-816 628	-900 134,07	83 506,07	110,2
TOIMINTAKATE	-369 851,24	-263 842	0	-263 842	-352 854,46	89 012,46	133,7
Sosiaalityö							
TOIMINTATUOTOT	324,19	800	800	800	131,6	668,4	16,5
TOIMINTAKULUT	-25 454,77	-36 500	-36 500	-36 500	-21 102,26	-15 397,74	57,8
TOIMINTAKATE	-25 130,58	-35 700	0	-35 700	-20 970,66	-14 729,34	58,7
Sosiaalipalvelualue yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	971 660,24	1 007 397	1 007 397	1 007 397	1 058 075,27	-50 678,27	105
TOIMINTAKULUT	-7 523 152,74	-7 607 082	-7 607 082	-7 607 082	-7 710 260,09	103 178,09	101,4
TOIMINTAKATE	-6 551 492,50	-6 599 685	0	-6 599 685	-6 652 184,82	52 499,82	100,8
Terveystoiminta							
TOIMINTAKULUT	-7 891 493,83	-8 120 367	-8 120 367	-8 120 367	-8 039 142,60	-81 224,40	99
TOIMINTAKATE	-7 891 493,83	-8 120 367	0	-8 120 367	-8 039 142,60	-81 224,40	99
PERUSTURVAN TOIMIALA YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	971 660,24	1 007 397	1 007 397	1 007 397	1 058 075,27	-50 678,27	105
TOIMINTAKULUT	-15 414 646,57	-15 727 449	-15 727 449	-15 727 449	-15 749 402,69	21 953,69	100,1
TOIMINTAKATE	-14 442 986,33	-14 720 052	0	-14 720 052	-14 691 327,42	-28 724,58	99,8
				Perusturva	tulojen alitukset	5 506,39	
					menojen ylitykset	118 575,83	

PALVELUIDEN TOIMIALA	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
Palveluiden hallinto sekä ruokapalvel							
TOIMINTATUOTOT	362 330,50	393 018	393 018	393 018	381 963,42	11 054,58	97,2
TOIMINTAKULUT	-385 002,98	-390 101	-390 101	-390 101	-379 416,41	-10 684,59	97,3
TOIMINTAKATE	-22 672,48	2 917	0	2 917	2 547,01	369,99	87,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 916,84	-2 917	-2 917	-2 917	-2 916,84	-0,16	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25 589,32	0	0		-369,83	369,83	-100
Sivistys- ja vapaa-aika							
Varhaiskasvatus (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	109 256,01	225 160	225 160	225 160	230 228,41	-5 068,41	102,3
TOIMINTAKULUT	-1 407 948,37	-1 521 053	-1 521 053	-1 521 053	-1 489 033,31	-32 019,69	97,9
TOIMINTAKATE	-1 298 692,36	-1 295 893	0	-1 295 893	-1 258 804,90	-37 088,10	97,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 244,16	-12 938	-12 938	-12 938	-11 902,91	-1 035,09	92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 314 936,52	-1 308 831	0	-1 308 831	-1 270 707,81	-38 123,19	97,1
Perusopetus (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	97 452,04	62 250	62 250	62 250	108 711,19	-46 461,19	174,6
TOIMINTAKULUT	-3 244 519,94	-3 347 535	-17 000	-3 364 535	-3 416 917,10	52 382,10	101,6
TOIMINTAKATE	-3 147 067,90	-3 285 285	-17 000	-3 302 285	-3 308 205,91	5 920,91	100,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-155 879,19	-178 986	-178 986	-178 986	-186 640,27	7 654,27	104,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 302 947,09	-3 464 271	-17 000	-3 481 271	-3 494 846,18	13 575,18	100,4
Lukio-opetus (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	38 517,44	17 950	17 950	17 950	31 342,83	-13 392,83	174,6
TOIMINTAKULUT	-673 180,88	-675 763	-675 763	-675 763	-661 721,19	-14 041,81	97,9
TOIMINTAKATE	-634 663,44	-657 813	0	-657 813	-630 378,36	-27 434,64	95,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 480,56	-33 892	-33 892	-33 892	-33 891,96	-0,04	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-669 144,00	-691 705	0	-691 705	-664 270,32	-27 434,68	96
Muu toinen aste/ muu koulutus (2018)							
TOIMINTAKULUT	-4 163,00	-3 708	-3 708	-3 708	-4 002,48	294,48	107,9
TOIMINTAKATE	-4 163,00	-3 708	0	-3 708	-4 002,48	294,48	107,9

	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
Kirjasto (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	-303 437,01	-316 190	-316 190	-316 190	-289 632,52	-26 557,48	91,6
TOIMINTAKULUT	-303 437,01	-316 190	0	-316 190	-289 632,52	-26 557,48	91,6
Kansalaisopisto (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	7 282,28	8 420	8 420	8 420	7 196,48	1 223,52	85,5
TOIMINTAKULUT	-193 174,34	-203 761	-203 761	-203 761	-208 210,48	4 449,48	102,2
TOIMINTAKATE	-185 892,06	-195 341	0	-195 341	-201 014,00	5 673,00	102,9
Vapaa-aikatoimi (2018-)							
Liikuntatoimi (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	32 094,50	28 984	28 984	28 984	28 727,66	256,34	99,1
TOIMINTAKULUT	-345 525,60	-348 076	-348 076	-348 076	-347 961,79	-114,21	100
TOIMINTAKATE	-313 431,10	-319 092	0	-319 092	-319 234,13	142,13	100
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-52 577,99	-74 962	-74 962	-74 962	-81 994,44	7 032,44	109,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-366 009,09	-394 054	0	-394 054	-401 228,57	7 174,57	101,8
Nuorisotoimi (2018-)							
TOIMINTATUOTOT	26 460,79	29 960	29 960	29 960	29 584,69	375,31	98,7
TOIMINTAKULUT	-162 326,77	-168 074	-168 074	-168 074	-158 267,17	-9 806,83	94,2
TOIMINTAKATE	-135 865,98	-138 114	0	-138 114	-128 682,48	-9 431,52	93,2
Kulttuuritoimi (2018-)							
TOIMINTATUOTOT		50	50	50	3 000,00	-2 950,00	6000
TOIMINTAKULUT	-43 995,88	-56 699	-56 699	-56 699	-60 346,37	3 647,37	106,4
TOIMINTAKATE	-43 995,88	-56 649	0	-56 649	-57 346,37	697,37	101,2
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-593,76	-594	-594	-594	-593,76	-0,24	100
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-44 589,64	-57 243	0	-57 243	-57 940,13	697,13	101,2
Vapaa-aikatoimi yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	58 555,29	58 994	58 994	58 994	61 312,35	-2 318,35	103,9
TOIMINTAKULUT	-551 848,25	-572 849	-572 849	-572 849	-566 575,33	-6 273,67	98,9
TOIMINTAKATE	-493 292,96	-513 855	0	-513 855	-505 262,98	-8 592,02	98,3
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53 171,75	-75 556	-75 556	-75 556	-82 588,20	7 032,20	109,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-546 464,71	-589 411	0	-589 411	-587 851,18	-1 559,82	99,7

PALVELUIDEN TOIMIALA YHTEENSÄ	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	3 246 879,60	3 686 600	-289 068	3 397 532	3 427 747,33	-30 215,33	100,9
TOIMINTAKULUT	-9 518 507,94	-9 630 206	-284 496	-9 914 702	-9 712 592,19	-202 109,81	98
TOIMINTAKATE	-6 271 628,34	-5 943 606	-573 564	-6 517 170	-6 284 844,86	-232 325,14	96,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-866 400,77	-888 199	-888 199	-888 199	-923 943,18	35 744,18	104
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 138 029,11	-6 831 805	-573 564	-7 405 369	-7 208 788,04	-196 580,96	97,3
				Palveluiden toimiala	tulojen alitukset	62 334,91	
					menojen ylitykset	78 836,98	
YMPÄRISTÖTOIMEN TOIMIALA							
Ympäristötoimen hallinto	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	48 974,28	46 605	46 605	46 605	44 267,87	2 337,13	95
TOIMINTAKULUT	-48 974,28	-46 605	-46 605	-46 605	-44 267,87	-2 337,13	95
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	0	
Ympäristövalvonta	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	75 755,37	73 950	73 950	73 950	80 808,04	-6 858,04	109,3
TOIMINTAKULUT	-99 081,80	-94 702	-94 702	-94 702	-94 088,00	-614	99,4
TOIMINTAKATE	-23 326,43	-20 752	0	-20 752	-13 279,96	-7 472,04	64
Rakennusvalvonta	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	301 593,63	287 295	287 295	287 295	318 858,10	-31 563,10	111
TOIMINTAKULUT	-347 162,89	-341 760	-341 760	-341 760	-325 619,06	-16 140,94	95,3
TOIMINTAKATE	-45 569,26	-54 465	0	-54 465	-6 760,96	-47 704,04	12,4
Tiejaos	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
Yksityistieasiat	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTATUOTOT	18 060,57	16 691	16 691	16 691	15 846,40	844,6	94,9
TOIMINTAKULUT	-22 886,18	-22 725	-22 725	-22 725	-21 790,78	-934,22	95,9
TOIMINTAKATE	-4 825,61	-6 034	0	-6 034	-5 944,38	-89,62	98,5
Yksitystieavustukset	TP 2018	TA 2019	TA muutos 2019	TA+Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTAKULUT	-98 994,00	-100 000	-100 000	-100 000	-98 820,00	-1 180,00	98,8
TOIMINTAKATE	-98 994,00	-100 000	0	-100 000	-98 820,00	-1 180,00	98,8

Sitovien määrärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alitukset vuoden 2019 tilinpäätöksessä				
Sitovien määrärahojen ylitykset sitovuustasolla yhteensä 277.449,66 euroa				
Tilintarkastus: Tilien ja hallinnon tarkastus 3.162,14 euroa				
Kunnan johto: Joukkoliikenne 4.878,70 e, Hankkeet 8.671,30 e, Palo- ja pelastustoimi 4.730 e, Yhteensä 21.442,14 euroa				
Perusturva: Sosiaalipalvelut/Terveystalo 35.069,76 e, Perusturvan viranomais- ja muu toiminta 83.506,07 e, Yhteensä 118.575,83 euroa				
Palveluiden toimiala: Perusopetus 52.382,10, Kansalaisopisto 4.449,48, Kulttuuritoimi 3.647,37 e, Maa- ja metsätilat 18.358,03 e.				
Yhteensä 78.836,98 euroa				
Vesi- ja viemärlaitos: 58.594,71 euroa				
Tuloarvioiden alitukset sitovuustasolla yhteensä 349.548,16 euroa				
Vaalit: 6.036,60 euroa				
Kunnan johto: Elinvoima 4.659,47, Työelämäpalvelut 40.724,11 e, Yhteensä 51.420,18 euroa				
Maaseutu- ja lomatoimi: Maaseutu 31.276,66 e, Lomatoimi 193.009,42 e, Yhteensä 224.286,08 euroa				
Perusturva: Perusturvan viranomais- ja muu toiminta 5.506,39 euroa				
Palveluiden toimiala: Palveluiden hallinto sekä ruokapalvelut 11.054,58 e, Kansalaisopisto 1.223,52, Maa- ja metsätilat 50.056,81 e,				
Yhteensä 62.334,91 euroa.				

Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	TP kunta+V 2018	Kunta TA 2019	TA-muutos 2019	Vesi TA 2019	Ta:t yht. muut jälk.	Kunta Tot. 2019 01-12	Vesi Tot. 2019 01-12	Kunta+Vesi 2019 01-12	Poikkeama Käyttö TA:t-Tot %
TULOSALASKELMA									
TOIMINTATUOTOT									
MYNTITUOTOT	4 466 365,99	3 946 200	136 283	468 000	4 550 483	3 776 704,40	470 512,21	4 247 216,61	303 266,39 93,3
MAKSUTUOTOT	530 626,35	499 592			499 592	614 536,81		614 536,81	-114 944,81 123,0
TUET JA AVUSTUKSET	706 896,54	283 785	52 500		336 285	378 671,94		378 671,94	-42 386,94 112,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 888 923,20	2 570 699	-411 048	4 200	2 163 851	3 350 192,48	10 256,60	3 360 449,08	-1 196 598,08 155,3
TOIMINTATUOTOT	7 592 812,08	7 300 276	-222 265	472 200	7 550 211	8 120 105,63	480 768,81	8 600 874,44	-1 050 663,44 113,9
TOIMINTAKULUT									
HENKILÖSTÖKULUT	-7 516 622,42	-7 481 011	-105 000	-29 574	-7 615 585	-7 269 708,02	-28 741,51	-7 298 449,53	-317 135,47 95,8
PALVELUJEN OSTOT	-20 660 436,62	-20 154 181	-267 496	-280 650	-20 702 327	-20 228 635,71	-327 027,32	-20 555 663,03	-146 663,97 99,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-522 880,23	-542 044		-200	-542 244	-461 189,11	-13 543,64	-474 732,75	-67 511,25 87,5
AVUSTUKSET	-865 767,18	-856 985	-55 000		-911 985	-757 600,66		-757 600,66	-154 384,34 83,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 005 240,64	-821 331		-1 500	-822 831	-907 967,73	-965,25	-908 932,98	86 101,98 110,5
TOIMINTAKULUT	-30 570 947,09	-29 855 552	-427 496	-311 924	-30 594 972	-29 625 101,23	-370 277,72	-29 995 378,95	-599 593,05 98,0
TOIMINTAKATE	-22 978 135,01	-22 555 276	-649 761	160 276	-23 044 761	-21 504 995,60	110 491,09	-21 394 504,51	-1 650 256,49 92,8
VEROTULOT	10 672 723,13	11 794 000			11 794 000	11 513 998,84		11 513 998,84	280 001,16 97,6
VALTIONOSUUDET	12 427 945,00	11 361 426			11 361 426	12 012 306,00		12 012 306,00	-650 880,00 105,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
KORKOTUOTOT	18 311,92	12 300			12 300	25 012,64		25 012,64	-12 712,64 203,4
MUUT RAHOITUSTUOTOT	284 977,57	357 000		1 000	358 000	383 266,69	1 156,62	384 423,31	-26 423,31 107,4
KORKOKULUT	-112 634,95	-77 760		-12 300	-90 060	-116 846,75	-6 201,05	-123 047,80	32 987,80 136,6
MUUT RAHOITUSKULUT	-30 109,04	-3 000			-3 000	-24 467,97	-318,37	-24 786,34	21 786,34 826,2
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	160 545,50	288 540		-11 300	277 240	266 964,61	-5 362,80	261 601,81	15 638,19 94,4
VOOSIKATE	283 078,62	888 690	-649 761	148 976	387 905	2 288 273,85	105 128,29	2 393 402,14	-2 005 497,14 617,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-979 829,16	-888 199		-106 330	-994 529	-923 627,88	-109 489,75	-1 033 117,63	38 588,63 103,9
KERTALUONTOISET POISTOT	-1 006,98					-315,30		-315,30	315,30 -100,0
ARVONALENTUMISET	-658 343,22								
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 639 179,36	-888 199	-106 330	-106 330	-994 529	-923 943,18	-109 489,75	-1 033 432,93	38 903,93 103,9

Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu

EUR

01.01.2019 - 31.12.2019

Ulkoinen

	TP kunta+V 2018	Kunta TA 2019	TA-muutos 2019	Vesi TA 2019	Ta:t yht. muut jälk.	Kunta Tot. 2019 01-12	Vesi Tot. 2019 01-12	Kunta+Vesi 2019 01-12	Poikkeama Käyttö TA:t-Tot %
TILIKAUDEN TULOS	-1 356 100,74	491	-649 761	42 646	-606 624	1 364 330,67	-4 361,46	1 359 969,21	-1 966 593,21 -224,2
TILIKAUDEN YLI-/ALLIÄMÄ	-1 356 100,74	491	-649 761	42 646	-606 624	1 364 330,67	-4 361,46	1 359 969,21	-1 966 593,21 -224,2

Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu

EUR

01.01.2019 - 31.12.2019

Ulkoinen/Sisäinen

	TP kunta+V 2018	Kunta TA 2019	TA-muutos 2019	Vesi TA 2019	Ta:t yht. muut jälk.	Kunta Tot. 2019 01-12	Vesi Tot. 2019 01-12	Kunta+Vesi 2019 01-12	Poikkeama Käyttö TA:t-Tot %
TULOSLASKELMA									
TOIMINTATUOTOT									
MYNTITUOTOT	5 179 316,87	4 723 399	136 283	495 462	5 355 144	4 523 579,03	491 604,82	5 015 183,85	339 960,15 93,7
MAKSUTUOTOT	530 626,35	499 592			499 592	614 536,81		614 536,81	-114 944,81 123,0
TUET JA AVUSTUKSET	706 896,54	283 785	52 500		336 285	378 671,94		378 671,94	-42 386,94 112,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 863 149,24	3 555 707	-425 351	4 200	3 134 556	4 316 263,68	10 256,60	4 326 520,28	-1 191 964,28 138,0
TOIMINTATUOTOT	9 279 989,00	9 062 483	-236 568	499 662	9 325 577	9 833 051,46	501 861,42	10 334 912,88	-1 009 335,88 110,8
TOIMINTAKULUT									
HENKILÖSTÖKULUT	-7 516 622,42	-7 481 011	-105 000	-29 574	-7 615 585	-7 269 708,02	-28 741,51	-7 298 449,53	-317 135,47 95,8
PALVELUJEN OSTOT	-21 362 629,35	-20 939 706	-267 496	-288 549	-21 495 751	-20 979 669,60	-335 167,31	-21 314 836,91	-180 914,09 99,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-533 638,38	-553 281		-200	-553 481	-469 982,47	-13 543,64	-483 526,11	-69 954,89 87,4
AVUSTUKSET	-865 767,18	-856 985	-55 000		-911 985	-757 600,66		-757 600,66	-154 384,34 83,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 979 466,68	-1 806 339	14 303	-1 500	-1 793 536	-1 874 038,93	-965,25	-1 875 004,18	81 468,18 104,5
TOIMINTAKULUT	-32 258 124,01	-31 637 322	-413 193	-319 823	-32 370 338	-31 350 999,68	-378 417,71	-31 729 417,39	-640 920,61 98,0
TOIMINTAKATE	-22 978 135,01	-22 574 839	-649 761	179 839	-23 044 761	-21 517 948,22	123 443,71	-21 394 504,51	-1 650 256,49 92,8
VEROTULOT	10 672 723,13	11 794 000			11 794 000	11 513 998,84		11 513 998,84	280 001,16 97,6
VALTIONOSUUDET	12 427 945,00	11 361 426			11 361 426	12 012 306,00		12 012 306,00	-650 880,00 105,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT									
KORKOTUOTOT	18 311,92	12 300			12 300	25 012,64		25 012,64	-12 712,64 203,4
MUUT RAHOITUSTUOTOT	308 156,25	380 179		1 000	381 179	406 445,37	1 156,62	407 601,99	-26 422,99 106,9
KORKOKULUT	-112 634,95	-77 760		-12 300	-90 060	-116 846,75	-6 201,05	-123 047,80	32 987,80 136,6
MUUT RAHOITUSKULUT	-53 287,72	-3 000		-23 179	-26 179	-24 467,97	-23 497,05	-47 965,02	21 786,02 183,2
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	160 545,50	311 719		-34 479	277 240	290 143,29	-28 541,48	261 601,81	15 638,19 94,4
VUOSIKATE	283 078,62	892 306	-649 761	145 360	387 905	2 298 499,91	94 902,23	2 393 402,14	-2 005 497,14 617,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET									
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-979 829,16	-888 199		-106 330	-994 529	-923 627,88	-109 489,75	-1 033 117,63	38 588,63 103,8
KERTALUONTOISET POISTOT	-1 006,98					-315,30		-315,30	315,30 -100,0
ARVONALENTUMISET	-658 343,22								
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 639 179,36	-888 199		-106 330	-994 529	-923 943,18	-109 489,75	-1 033 432,93	38 903,93 103,9

Tuloslaskelmaosan toteutumavertailu

EUR

01.01.2019 - 31.12.2019

Ulkoinen/Sisäinen

	TP kunta+V 2018	Kunta TA 2019	TA-muutos 2019	Vesi TA 2019	Ta:t yht. muut jälk.	Kunta Tot. 2019 01-12	Vesi Tot. 2019 01-12	Kunta+Vesi 2019 01-12	Poikkeama Käyttö TA:t-Tot %
TILIKAUDEN TULOS	-1 356 100,74	4 107	-649 761	39 030	-606 624	1 374 556,73	-14 587,52	1 359 969,21	-1 966 593,21 -224,2
TILIKAUDEN YLI-/ALLIJÄÄMÄ	-1 356 100,74	4 107	-649 761	39 030	-606 624	1 374 556,73	-14 587,52	1 359 969,21	-1 966 593,21 -224,2

Hankkeittain

	TA	TA muutos	TA + Muut	Toteutus	Poikkeama	Käyttö
	2019	2019	2019	2019	ylitys/alitus	%
KUNNAN JOHTAMINEN JA YLEISHALLINTO						
MAA- JA VESIALUEET						
9121 Maa- ja vesialueet						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-35 000,00	-15 000,00	70
INVESTOINTITULOT				17 556,56	-17 556,56	-100
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-17 443,44	-32 556,56	34,9
- maa-alueiden osto 35.000,00 euroa						
- maa-alueiden myynti 17.556,56 euroa						
MAA- JA VESIALUEET						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-35 000,00	-15 000,00	70
INVESTOINTITULOT				17 556,56	-17 556,56	-100
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-17 443,44	-32 556,56	34,9
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Maa-alueiden myynti (mm. rakennuspaikat) ei toteutunut arvoissa laajuudessaan.						
OSAKKEET JA OSUUDET						
9195 Muut osakkeet ja osuudet						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000		-50 000,00	
INVESTOINTITULOT				16 509,75	-16 509,75	-100
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	16 509,75	-66 509,75	-33
- osakkeiden myynti						
OSAKKEET JA OSUUDET						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000		-50 000,00	
INVESTOINTITULOT				16 509,75	-16 509,75	-100
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	16 509,75	-66 509,75	-33
Poikkeaman syy ja perustelu:						
As Oy huoneistojen myyntitulo.						

Hankkeittain

	TA 2019	TA muutos 2019	TA + Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama ylitys/alitus	Käyttö %
TEKNINEN						
RAKENNUKSET						
Hallinto- ja laitosrakennukset						
9648 Palvelukeskus Mäntylän remonti						
INVESTOINTIMENOT	-40 000		-40 000	-48 419,49	8 419,49	121
- sokkelin peruskorjaus						
9650 Terveyskeskuksen saneeraus / uusi rakennus						
INVESTOINTIMENOT	-700 000		-700 000		-700 000,00	
- Määräraha tarkentuu vaihtoehdon valinnan jälkeen						
9667 Kouluksuksen suunnittelu ja saneeraus						
INVESTOINTIMENOT	-350 000		-350 000	-273 880,64	-76 119,36	78,3
- A-osan ulkopuolen veden eristys, pohjakerroksen lattiat, ikkunoiden tiivistyskorjaus						
9669 Varhaiskasvatuksen päivähoitoyksikkö						
INVESTOINTIMENOT	-650 000		-650 000	10 942,19	-660 942,19	-1,7
- uudisrakennus välttämätön						
9670 Kirjaston muutostyöt / omatoimikirjasto						
INVESTOINTIMENOT		-40 000	-40 000	-38 644,40	-1 355,60	96,6
- omatoimikirjasto, kvalt 30.9.2019 § 45						
9671 Kirjastoauton autotaliin peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-25 000		-25 000	-16 313,49	-8 686,51	65,3
9682 Kunnanviraston kellarigallerian muutostyöt						
INVESTOINTIMENOT	-25 000		-25 000		-25 000,00	
Hallinto- ja laitosrakennukset yhteensä						
INVESTOINTIMENOT	-1 790 000	-40 000	-1 830 000	-366 315,83	-1 463 684,17	20
INVESTOINNIT NETTO	-1 790 000	-40 000	-1 830 000	-366 315,83	-1 463 684,17	20

Hankkeittain

	TA 2019	TA muutos 2019	TA + Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama ylitys/alitus	Käyttö %
Muut rakennukset						
9040 Torialueen talousrakennus/roskakatos						
MUUT INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000		-15 000,00	
- talousrakennelmat ja portaat						
RAKENNUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-1 805 000	-40 000	-1 845 000	-366 315,83	-1 478 684,17	19,9
INVESTOINNIT NETTO	-1 805 000	-40 000	-1 845 000	-366 315,83	-1 478 684,17	19,9
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Paivelukeskus Mäntyän ulkopuolisessa korjauksessa piharakenteet nostivat kokonaiskustannusta.						
Uuden päivähoitoyksikön rakentamista ja terveyskeskuksen peruskorjausta ei ole aloitettu						
Kellarigalleriaan ei toteutettu muutostöitä vaan panostus kohdistui kunnanviraston aulan muutostöihin.						
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
Maa- ja vesirakenteet						
9817 Mustalahden satama-alueen kunnostaminen						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-83 368,46	33 368,46	166,7
- laiturikapasiteetti, ranta-alueen viimeistely						
9834 Päivähoitoyksikön piha-alue (uudelle rakennukselle)						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000		-50 000,00	
- Uuden varhaiskasvatuksen rakennuksen piha-alue ja viimeistely						
9835 Kaavateiden asfalttikorjaukset						
INVESTOINTIMENOT	-40 000		-40 000	-37 273,48	-2 726,52	93,2
- Kirkkotie ja Kappelitie v. 2019						
Maa- ja vesirakenteet yhteensä						
INVESTOINTIMENOT	-140 000		-140 000	-120 641,94	-19 358,06	86,2
INVESTOINNIT NETTO	-140 000	0	-140 000	-120 641,94	-19 358,06	86,2

Hankkeittain

	TA 2019	TA muutos 2019	TA + Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama ylitys/alitus	Käyttö %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä						
INVESTOINTIMENOT	-105 000	-230 000	-335 000	-315 647,73	-19 352,27	94,2
INVESTOINTITULOT		170 000	170 000		170 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-105 000	-60 000	-165 000	-315 647,73	150 647,73	191,3
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
INVESTOINTIMENOT	-295 000	-230 000	-525 000	-490 727,46	-34 272,54	93,5
INVESTOINTITULOT		170 000	170 000		170 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-295 000	-60 000	-355 000	-490 727,46	135 727,46	138,2
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Harjuriinteen palvelutalon laajennuksen käyttöönotto tapahtui vuoden 2019 puolella.						
Harjuriinteen automaattisen saamatuslaitteiston toteutus vuonna 2020.						
Investointituloa (Hilda Penttisen perintövarat) ei ole kirjattu tilinpäätösvuonna. Kirjaus toteutetaan vuonna 2020.						
Kunnanviraston lukituksen uusimisen yhteydessä on jouduttu uusimaan ulko-ovia.						
Koulukeskuksen kameravalvonta siirretty ilmanvalvohdon saneerauksen yhteyteen.						
TEKNINEN YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-2 100 000	-270 000	-2 370 000	-857 043,29	-1 512 956,71	36,2
INVESTOINTITULOT		170 000	170 000		170 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-2 100 000	-100 000	-2 200 000	-857 043,29	-1 342 956,71	39
KUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-2 245 000	-270 000	-2 515 000	-933 607,40	-1 581 392,60	37,1
INVESTOINTITULOT						
KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTI				34 066,31	-34 066,31	-100
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN		170 000	170 000		170 000,00	
INVESTOINTITULOT		170 000	170 000	34 066,31	135 933,69	20
INVESTOINNIT NETTO	-2 245 000	-100 000	-2 345 000	-899 541,09	-1 445 458,91	38,4

Hankkeittain

	TA 2019	TA muutos 2019	TA + Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama ylitys/alitus	Käyttö %
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Aineettomat oikeudet						
9001 Valvonta-automaatiojärjestelmä						
INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000,00		-15 000,00	
- vesi- ja viemärlaitoksen toiminnan kannalta välttämätön						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000,00		-15 000,00	
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Valvonta-automaation toteutuneet kustannukset alle investoinirajan (10 000 €). Siirretty käyttöalouteen.						
RAKENNUKSET						
Tehdas- ja tuotantorakennukset						
9020 Vesitornin kunnostaminen						
INVESTOINTIMENOT	-200 000	-120 000	-320 000,00	-322 816,07	2 816,07	100,9
- vesitornin lämmöneritys ja vesikate						
9025 Jätevesipuhdistamo						
- suunnittelu ja kilpailutus	-25 000		-25 000,00	-5 120,07	-19 879,93	20,5
RAKENNUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-225 000	-120 000	-345 000,00	-327 936,14	-17 063,86	95,1
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Vesitornin yhteyteen lisätty UV-laitteisto varmistamaan laadukas vedenjakelu.						
Jäteveden puhdistamon hankesuunnitelma valmis. Yksityiskohtainen suunnittelu ja kilpailutus siirretty lähemmäksi peruskorjauksen toteuttamista						

Hankkeittain

	TA 2019	TA muutos 2019	TA + Muut 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama ylitys/alitus	Käyttö %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet						
9035 Pumppaamon peruskorjaus						
INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000,00	-17 293,34	2 293,34	115,3
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000,00	-17 293,34	2 293,34	115,3
Poikkeaman syy ja perustelu:						
Pumppaamojen peruskorjausta toteutettiin kahteen eri pumppaamoon (Huhtatie, jäteveden puhdistamon tulopumppaamo)						
VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-255 000	-120 000	-375 000,00	-345 229,48	-29 770,52	92,1
INVESTOINNIT NETTO	-255 000	-120 000	-375 000,00	-345 229,48	-29 770,52	92,1
KUNTA JA VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-2 500 000	-390 000	-2 890 000	-1 278 836,88	-1 611 163,12	52,5
INVESTOINTITULOT						
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYynti		0	0	34 066,31	-34 066,31	422,3
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	0	170 000	170 000	0,00	170 000,00	79,0
INVESTOINTITULOT	0	170 000	170 000	34 066,31	135 933,69	134,3
INVESTOINNIT NETTO	-2 500 000	-220 000	-2 720 000	-1 244 770,57	-1 475 229,43	49,8
Sitovien tuloarvioiden alitukset yhteensä 170 000 € (Hilda Penttisen perintövarojen siirto)						

	TA Kunta		TA MUUT		TA Vesi		TA MUUT		TA:t YHT		Kunta tot.		Vesi tot.		TOT.YHT.		POIKKEAMA		
	2019		Kunta		2019		Vesi		Muut jälk.	2019		2019		2019		2019		TA.YHT-TOT	
TOIMINNAN ja INVESTOINTIEN RAHAVIRTA																			
TOIMINNAN RAHAVIRTA																			
VUOSIKATE	888 690		-649 761		148 976				387 905		2 288 273,85		105 128,29		2 393 402,14		-2 005 497,14		
TULORAH. KORJAUERÄT	-753 000		296 869						-456 131		-1 692 941,61				-1 692 941,61		1 236 810,61		
TOIMINNAN RAHAVIRTA	135 690		-352 892		148 976				-68 226		595 332,24		105 128,29		700 460,53		-768 686,53		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA																			
INVESTOINTIMENOT	-2 245 000		-270 000		-255 000		-120 000		-2 890 000		-933 607,40		-345 229,48		-1 278 836,88		-1 611 163,12		
RAHOITUSOS. INVESTOINTEIHIN			170 000					170 000									170 000,00		
PYSYVIEN VAST. HYÖD. LUOV.T	753 000		-296 869						456 131		1 564 500,00				1 564 500,00		-1 108 369,00		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 492 000		-396 869		-255 000		-120 000		-2 263 869		630 892,60		-345 229,48		285 663,12		-2 549 532,12		
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 356 310		-749 761		-106 024		-120 000		-2 332 095		1 226 224,84		-240 101,19		986 123,65		-3 318 218,65		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA																			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET																			
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET																			
ANTOLAINASAAM. VÄHENNYS	25 650								25 650		36 480,05				36 480,05		-10 830,05		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	25 650								25 650		36 480,04				36 480,04		-10 830,04		
LAINAKANNAN MUUTOKSET																			
PA.LAINOJEN LIS.MUILTA/Vesi					250 000				250 000				300 000,00		300 000,00		-50 000,00		
PA.LAINOJEN VÄH.MUILLE/Vesi					-76 430				-76 430				-121 424,00		-121 424,00		44 994,00		
PA.LAINOJEN LISÄYS/Kunta	2 200 000								2 200 000		2 500 000,00				2 500 000,00		-300 000,00		
PA.LAINOJEN VÄHENNYS/Kunta	-1 246 800								-1 246 800		-1 378 726,74				-1 378 726,74		131 926,74		
LYHYTAIK. LAINOJEN MUUTOS													30 000,00		30 000,00		1 270 000,00		
LAINAKANNAN MUUTOKSET	953 200				173 570				1 126 770		-178 726,74		208 576,00		29 849,26		1 096 920,74		
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	978 850				173 570				1 152 420		-351 587,05		218 357,57		-133 229,48		1 285 649,48		
RAHAVAROJEN MUUTOS	-377 460		-749 761		67 546		-120 000		-1 179 675		874 637,79		-21 743,62		852 894,17		-2 032 569,17		

Verotulojen erittely

	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
Verotulot			
Kunnan tulovero	9 506 000	9 179 264,43	326 735,57
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 140 000	1 191 744,45	-51 744,45
Kiinteistövero	1 148 000	1 142 989,96	5 010,04
Yhteensä	11 794 000	11 513 998,84	280 001,16

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet

	Tulovero- prosentti	verotettava tulo milj.eur	Muutos %
Verovuosi 2005	19,50		
Verovuosi 2006	19,50		
Verovuosi 2007	19,50		
Verovuosi 2008	19,50		
Verovuosi 2009	19,50		
Verovuosi 2010	19,50		
Verovuosi 2011	19,50		
Verovuosi 2012	20,00		
Verovuosi 2013	20,50		
Verovuosi 2014	20,50		
Verovuosi 2015	20,50		
Verovuosi 2016	20,50		
Verovuosi 2017	20,50		
Verovuosi 2018	21,00		
Verovuosi 2019	21,50		

Valtionosuuksien erittely

	Talousarvio 2019	Toteutuma 2019	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen (ns yhden putken) valtionosuus, ml tasaukset	11 582 786	11 716 423,00	-133 637,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-221 360	-184 117,00	-37 243,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		480 000,00	-480 000,00
Yhteensä	11 361 426	12 012 306,00	-650 880,00

2.1. KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

JA

TOTEUTUMIEN YHTEENVETOLASKELMA

TULOT	Euro	%	MENOT	Euro	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	8 600 874,44	24,3	Toimintakulut	29 995 378,95	87,4
Verotulot	11 513 998,84	32,5	- valmistus omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	12 012 306,00	33,9			0,0
Korkotuotot	25 012,64	0,1	Korkokulut	123 047,80	0,4
Muut rahoitustuotot	384 423,31	1,1	Muut rahoituskulut	24 786,34	0,1
Satunnaiset tuotot		0,0	Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoitot	-1 549 837,97	-4,4	+/-Pakollisten varauksen muutos	162 507,92	0,5
Investoinnit			- Pysyv. vast. hyöd.luovutustappiot	-19 404,28	-0,1
Rahoitusos.inv.menoihin	0,00	0,0	Investoinnit		
-Pysyvien vast. hyöd.luovutusvoitot	1 564 500,00	4,4	Investointimenot	1 278 836,88	3,7
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam.vähennykset	36 480,04	0,1	Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 800 000,00	7,9	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 500 150,74	4,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	1 270 000,00	3,7
Kokonaistulot yhteensä	35 387 757,30	100	Kokonaismenot yhteensä	34 335 304,35	100
			Menojen ja tulojen erotus	-1 052 452,95	
Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta,					
jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.					
Lyhytaikaisten lainojen muutos esitetään nettoeränä, joko tulona tai menona					
				Laskelman täsmäytys rahoituslaskelmaan	
				Muut maksuvalmiuden muutokset	-199 558,78
				rahavarojen muutos	852 894,17
				lukujen summa jos erimerkkiset, erotus jos samanmerk.	-1 052 452,95

Rantasalmen kunta
(Kunta ja Vesihuolto)
ulkoinen

Toteutumat 2019
menojen ja tulojen yhteenvetolaskelma

	Menot	Tulot
KÄYTTÖTALOUSOSA		
TOIMINTATUOTOT		8 600 874,44
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot		-1 549 837,97
TOIMINTAKULUT	29 995 378,95	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	-19 404,28	
Valmistus omaan käyttöön		
TULOSLASKELMAOSA		
VEROTULOT		11 513 998,84
VALTIONOSUUEDET		12 012 306,00
KORKOTUOTOT		25 012,64
MUUT RAHOITUSTUOTOT		384 423,31
KORKOKULUT	123 047,80	
MUUT RAHOITUSKULUT	24 786,34	
INVESTOINTIOSA		
INVESTOINTIMENOT	1 278 836,88	
INVESTOINTITULOT		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00
Pysyvien vast. hyödykkeiden varsinaiset myyntitulot		34 066,31
Pysyvien vast. hyödykkeiden myyntivoitot/-tappiot		1 530 433,69
RAHOITUSOSA		
PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	162 507,92	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET		36 480,04
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITÄÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		2 800 000,00
PITÄÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	1 500 150,74	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 270 000,00	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	1 052 452,95	
TOTEUTUMIEN LOPPUSUMMA	35 387 757,30	35 387 757,30
		0,00

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

ulkoinen	2019	2018
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT	4 247 216,61	4 466 365,99
MAKSUTUOTOT	614 536,81	530 626,35
TUET JA AVUSTUKSET	378 671,94	706 896,54
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 360 449,08	1 888 923,20
TOIMINTATUOTOT	8 600 874,44	7 592 812,08
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-5 613 498,25	-5 688 392,06
HENKILÖSIVUKULUT		
ELÄKEKULUT	-1 509 164,89	-1 629 500,06
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-175 786,39	-198 730,30
HENKILÖSIVUKULUT	-1 684 951,28	-1 828 230,36
HENKILÖSTÖKULUT	-7 298 449,53	-7 516 622,42
PALVELUJEN OSTOT	-20 555 663,03	-20 660 436,62
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-474 732,75	-522 880,23
AVUSTUKSET	-757 600,66	-865 767,18
MUUT TOIMINTAKULUT		
VUOKRAT	-789 809,74	-792 891,05
MUUT TOIMINTAKULUT	-119 123,24	-212 349,59
MUUT TOIMINTAKULUT	-908 932,98	-1 005 240,64
TOIMINTAKULUT	-29 995 378,95	-30 570 947,09
TOIMINTAKATE	-21 394 504,51	-22 978 135,01
VEROTULOT	11 513 998,84	10 672 723,13
VALTIONOSUUDET	12 012 306,00	12 427 945,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	25 012,64	18 311,92
MUUT RAHOITUSTUOTOT	384 423,31	284 977,57
KORKOKULUT	-123 047,80	-112 634,95
MUUT RAHOITUSKULUT	-24 786,34	-30 109,04
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	261 601,81	160 545,50
VUOSIKATE	2 393 402,14	283 078,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 033 117,63	-979 829,16
KERTALUONTOISET POISTOT	-315,30	-1 006,98
ARVONALENTUMISET	0,00	-658 343,22
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 033 432,93	-1 639 179,36
TILIKAUDEN TULOS	1 359 969,21	-1 356 100,74
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 359 969,21	-1 356 100,74

3.2. RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 393 402,14	283 078,62
Tulorahoituksen korjauserät	-1 692 941,61	-8 050,82
Toiminnan rahavirta	700 460,53	275 027,80
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 278 836,88	-1 521 862,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	61 600,00
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	1 564 500,00	53 545,00
Investointien rahavirta	285 663,12	-1 406 717,46
Toiminnan ja investointien rahavirta	986 123,65	-1 131 689,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-0,01	0,00
Antolainasaamisten vähennys	36 480,05	33 630,15
Antolainauksen muutokset	36 480,05	33 630,15
Lainakannan muutokset yht.		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 800 000,00	1 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500 150,74	-1 265 247,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 270 000,00	800 000,00
Lainakannan muutokset yht.	29 849,26	534 752,67
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutokset	5 538,85	-4 355,30
Vaihto-omaisuuden muutos	18,18	18,18
Saamisten muutos	427 823,01	452 653,87
Korottomien velkojen muutos	-632 938,82	117 453,31
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-199 558,78	565 770,06
Rahoituksen rahavirta	-133 229,47	1 134 152,88
Rahavarojen muutos	852 894,18	2 463,22
Rahavarat 31.12.	2 188 704,44	1 335 810,27
Rahavarat 1.1.	1 335 810,27	1 333 347,05
Rahavarojen muutos	852 894,17	2 463,22

3.3. TASE

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	3 214,37	8 035,61
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 885 772,77	2 868 329,33
Kiinteistöjen liittymismaksut (ei pal.kelpoiset)	15 424,69	15 424,69
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	779 219,90	779 219,90
Rakennukset	13 322 286,03	12 983 149,21
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 996 995,43	1 996 064,68
Koneet ja kalusto	93 178,44	107 635,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43 891,09	154 276,72
Aineelliset hyödykkeet	19 136 768,35	18 904 099,72
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 055 999,17	13 847 508,92
Muut lainasaamiset	1 164 767,26	1 201 247,30
Muut saamiset	41 119,00	41 119,00
Sijoitukset	14 261 885,43	15 089 875,22
PYSYVÄT VASTAAVAT	33 401 868,15	34 002 010,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	22 567,41	22 567,41
Lahjoitusrahastojen varat	997 446,61	997 576,83
Muut toimeksiantojen varat	548 817,69	429 479,91
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 568 831,71	1 449 624,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	6 332,15	6 350,33
Vaihto-omaisuus	6 332,15	6 350,33
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	3 366,00	3 366,00
Pitkäaikaiset saamiset	3 366,00	3 366,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	527 960,86	630 118,15
Lainasaamiset	138 797,32	195 234,08
Muut saamiset	210 430,82	153 320,54
Siirtosaamiset	333 806,59	659 994,90
Lyhytaikaiset saamiset	1 210 995,59	1 638 667,67
Saamiset	1 214 361,59	1 642 033,67
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	6 272,70	6 272,70
Rahoitusarvopaperit	6 272,70	6 272,70
Rahat ja pankkisaamiset	2 182 431,74	1 329 537,57
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 409 398,18	2 984 194,27
VASTAAVAA	38 380 098,04	38 435 828,97

	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 000 291,91	14 000 291,91
Arvonkorotusrahasto		
Maa-alueiden arvonkorotus	779 210,90	779 210,90
Osakkeet ja osuudet arvonkorotus	7 472 898,75	8 247 889,75
Arvonkorotusrahasto	8 252 109,65	9 027 109,65
Ed.tilikausien yli/alijäämä	-676 027,66	680 073,08
Tilikauden yli-/alijäämä	1 359 969,21	-1 356 100,74
OMA PÄÄOMA	22 936 343,11	22 351 373,90
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	162 507,92
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	162 507,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	5 350,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 013 465,71	997 576,83
Muut toimeksiantojen pääoma	551 719,84	437 512,31
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 565 185,55	1 440 439,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 593 019,36	6 164 796,44
Lainat julkisyhteisöiltä	197 946,11	277 603,38
Muut pitkäaikaiset velat	84 095,19	84 095,19
Pitkäaikainen	7 875 060,66	6 526 495,01
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 231 777,08	4 551 777,08
Lainat julkisyhteisöiltä	79 657,27	78 373,66
Saadut ennakot	5 000,00	0,00
Ostovelat	1 507 420,72	1 760 136,37
Muut lyhytaikaiset velat	157 972,68	161 336,05
Siirtovelat	1 021 680,97	1 403 389,84
Lyhytaikainen	6 003 508,72	7 955 013,00
VIERAS PÄÄOMA	13 878 569,38	14 481 508,01
VASTATTAVAA	38 380 098,04	38 435 828,97

3.4. KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernituloslaskelma

ulkoinen	2019	2018
Toimintatuotot	24 777 861	23 810 102
Toimintakulut	-46 110 124	-46 824 438
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	73 329	117 238
Toimintakate	-21 258 933	-22 897 098
Verotulot	11 513 999	10 672 723
Valtionosuudet	12 396 915	12 808 878
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 197	4 187
Muut rahoitustuotot	404 864	314 615
Korkokulut	-143 359	-136 874
Muut rahoituskulut	-28 785	-32 533
Rahoitustuotot ja -kulut	245 916	149 396
Vuosikate	2 897 897	733 899
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 591 689	-1 627 314
Omistuksen eliminointierot	0	-791 118
Poistot ja arvonalentumiset	-1 591 689	-2 418 432
Tilikauden tulos	1 306 209	-1 684 533
Tilinpäätössiirrot	9 095	-17 074
Tilikauden verot	-76	-412
Laskennalliset verot	-12 847	2 928
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 302 381	-1 699 091

ulkoinen	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 897 897	733 899
Tilikauden verot	-76	-412
Tulorahoituksen korjaukset	-1 854 631	-37 253
Toiminnan rahavirta	1 043 190	696 234
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 618 738	-1 815 449
Rahoitusosuudet investointeihin	20 893	82 325
Pysyvien vast.hyöd.luovutustulot	1 564 871	188 303
Investointien rahavirta	-32 974	-1 544 820
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta	1 010 216	-848 586
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-466	
Antolainauksen muutokset	-466	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 831 597	1 018 074
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 699 211	-1 455 705
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 526 095	1 056 095
Lainakannan muutokset	-393 710	618 464
Oman pääoman muutokset	-3 258	-18 221
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	28 783	1 427
Vaihto-omaisuuden muutos	17 120	-569
Saamisten muutos	950 086	528 033
Korottomien velkojen muutos	-688 005	-319 509
Muut maksuvalmiuden muutokset	307 985	209 383
Rahoituksen rahavirta	-89 449	809 626
Rahavarojen muutos	920 767	-38 960
Rahavarat 31.12.	3 111 215	2 190 448
Rahavarat 1.1.	2 190 448	2 229 408
Rahavarojen muutos	920 767	-38 960

ulkoinen	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 109	14 563
Muut pitkävaikutteiset menot	56 584	64 002
Aineettomat hyödykkeet	65 693	78 566
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 218 721	4 200 095
Rakennukset	18 510 421	18 543 380
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 133 542	2 119 993
Koneet ja kalusto	357 683	377 564
Muut aineelliset hyödykkeet	97 460	52 516
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	195 365	212 887
Aineelliset hyödykkeet	25 513 192	25 506 436
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	633 329	1 190 072
Muut osakkeet ja osuudet	8 383 758	9 174 085
Sij./Muut saamiset	383 871	376 627
Sijoitukset	9 400 957	10 740 784
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 979 842	36 325 786
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 680 297	1 638 248
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	68 990	86 110
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	19 352	3 366
Lyhytaikaiset saamiset	2 612 646	3 503 237
Saamiset	2 631 998	3 506 603
Rahoitusarvopaperit	6 273	6 273
Rahat ja pankkisaamiset	3 104 942	2 184 175
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 812 203	5 783 161
VASTAAVAA	42 472 342	43 747 195

ulkoinen	2019	2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 000 292	13 998 685
Arvonkorotusrahasto	8 339 264	9 114 264
Muut omat rahastot	2 480 889	3 095 146
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-2 950 124	-1 251 033
Tilikauden yli-/alijäämä	1 302 381	-1 699 091
OMA PÄÄOMA	23 172 703	23 257 972
VÄHEMMISTÖOSUUDET	99 100	99 947
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	143 638	394 135
PAKOLLISET VARAUKSET	143 638	394 135
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 774 826	1 703 994
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	8 933 604	7 718 394
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	87 095	87 095
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	3 476 331	5 050 145
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 785 045	5 435 513
VIERAS PÄÄOMA	17 282 075	18 291 147
VASTATTAVAA	42 472 342	43 747 195

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT / Liitetietositteet			
Liitetietosite /liitetietojen dokumentointi on vain niistä, joista on esitetty liitetieto			
Liitetietositteet numeroitu liitetiedon kanssa samalla numerolla			
nro	liitetiedon nimi	Liitetietosite	mistä tulostettu/tieto saatu
1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät: kohta: Sijoitusten arvotus	Kiint.Oy Järviluonnonkeskus ja Kiint. Oy Rantasalmen Teollisuustilat arvonalentumien muistiotiesitekopiot t. 402 ja 596	pääkirja 1201
	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot		
2	Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset	--	--
3	Olkaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin	--	--
4	Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	--	--
5	Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset	--	--
6	Kunnan toimintatuottojen erittely	Toteutuma toimialoitain ja konserni tp	kirjanpidon toteutumamaraportti 700
7	Verotulot eriteltyinä	Toteutumavertailu rahoituseristä, kp 8900	kirjanpidon toteutumamaraportti 910
8	Valtionosuudet eriteltyinä	Toteutumavertailu rahoituseristä, kp 8900	kirjanpidon toteutumamaraportti 910
9	Palvelujen ostojen erittely	Tuloslaskelma raportti	kirjanpidon raportti 640 konsernista 41
10	Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet	--	--
	valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntalaki 19.2 §)		
11	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä	Käyttöomaisuuden poistosuunnitelman peruste	Kvalt 24.9.2012 § 53
12	Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista	tase-erittely ja pääkirja tilistä 2131, kaatopaikkavaraus ja konsernitp	
13	Selvitys muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista.	Yhteenveto KOM myynnit ja ostot v.2017	excel-taulukko ja pääkirja kp tili 3510 ja 4920
14	Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	--	--
15	Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä	Pääkirja kp kp 8900 tili 6100	pääkirjaraportti kirjanpidosta
16	Erittely poistoeron muutoksista	--	--
17	Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset	--	--
18	Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääräytymismenetelmät	Tase-erittely tilistä 2011, KOM hyödykkeitäraportti, kvalt päätös 16.2.2015 § 48 ja konserni tp	
19	Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Investoinnit erittely liitetietoon 19, KOM ostot ja myynnit, raportteja kirjanpidosta	
20-22	Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	Konserniraportteista, erittely osakekirjoista ja erittely osakkeista ja osuuksista	
23	Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä	Konsernitp mapissa erittely saamisista ja veloista	
24	Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Tase-erittely tilistä 1826, 1827 ja pääkirja tilistä 1826, 1827	
25	Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä	Tase raportti omasta pääomasta ja pääkirja tilistä 2011 ja konsernitase	

	sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana		
26	Erittely poistoeroista	--	--
27	Tase-erien mukaan eritely tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	Erittely lainoista	tiedot lainaohjelmasta
28	Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista	--	--
29	Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Tase-erittely ja pääkirja tilistä 21311, kaatopaikkavarauksia ja konserni tp	
30	Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteyshenkilöille.	Konsernitp mapissa erittely saamisista ja veloista	
31	Luottolisen sekkiin liittäminen	Nordea pankin antama ilmoitus vastuista	
32	Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin	Tase-erittely ja pääkirja tilistä 2469 vesi- ja viemäri liittymät ja konserni tp	
33	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Tase-erittelyt tileistä 2580, 2599, ja pääkirjat tileistä 2580, 2599, 2593, 2594, 2595, 2596 ja konserni tp	
34	Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuutta, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävään vieraan pääoman erältä.	--	--
35	Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 40 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä	--	--
36	Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä	--	--
37	Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 40-42 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltyinä.	--	--
38	Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma	Luettelo kunnan vastuista	tiedot vastuista koottu tase-erittely 2017 mappiin
39	Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.	Luettelo kunnan vastuista	
40	Muut kunnan antamat vastuusitoumukset	Luettelo kunnan vastuista	
41	Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt	Luettelo kunnan vastuista	
42	Henkiöstön lukumäärä 31.12.	Erittely henkilöstöstä toimialoitain	Raportti Populus palkkaohjelmasta
43	Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösvivukulut (vain jos henkilöstömenoja aktivoitu)	--	--
44	Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilittetyt luottamushenkilömaksut	Erittely luottamustoimipalkoista	Raportti Populus palkkaohjelmasta
45	Tilintarkastajan palkkiot	Raportti kirjanpidon sisäisestä laskennasta tunnistet 70-73	
46	Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	tase-erittely tilistä 1230 Lainasaamiset tytäryhteisöiltä ja tieto johtajasopimuksesta	

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Keskinäiset tuotot ja kulut sekä velat ja saamiset on vähäisiä liiketapahtumia lukuun

Tytäryhteisöjen kiinteistöveroja ei ole eliminoitu, v.2019 38.784,36 euroa, v. 2018 35.648,85 euroa, v. 2017 24.371,26 euroa, v. 2016 22.401,63 euroa, v.2015 22.556,23 euroa ja v. 2014 21.877,21 euroa ottamatta eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen taseissa olevat poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, yhteensä 182.519,46 euroa,

on siirretty v.2015 alkaen konsernitilinpäätöksessä ohjeen mukaisesti omaan pääomaan.

Rantasalmen kunnalla ei ole taseessa poistoeroa eikä vapaaehtoisia varauksia.

Vapaaehtoisten varausten uuteen käsittelytapaan liittyvä laskennallinen verovelka tytäryhteisöjen osalta on yhteensä 30.716,00 euroa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konserni omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot, rakennusten osalta, on oikaistu suunnitelman mukaisiksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja tuloslaskelmat on yhdistelty lukuarvoltaan omistusosuuksien mukaisesti.

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Rantasalmen Silvan päävuokralainen on yrityssaneerauksessa, josta aiheutuu riski kunnalle, johtuen yhtiön maksukyvyyn heikkenemisestä.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä.

Järvi-Saimaan Palvelut Oy yhdistelty ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

-

Poikkeavat tilikaudet

-

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kiint. Oy Järviluonnon keskus oli osakkuusyhteisö (33 %), 10.7.2018 saakka, omistusjärjestelyjen johdosta siitä tuli kunnan 100 % omistama tytäryhteisö 11.7.2018 alkaen. Omistusoikeus ja hallintoikeus siirtyi kauppakirjan allekirjoituksin 11.7.2018.

Ohjelman toimimattomuuden vuoksi Edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilillä ollut ero 213.684,87 eur on kirjattu Osakkuusyhtiösake-tilille.

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao.tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Kunnanvaltuuston 24.9.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on asuin-, hallinto-, laitos- ja talousrakennusten poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen.

Muutos on perustunut hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarviointiin.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Terveyskeskus kiinteistön osalta käytössä olevat tilat 1533 m² ja käytöstä pois olevat alakerran tilat 348 m².

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

-

Valuuttamääräiset erät

-

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2) Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamista ohjeista poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset

Tuloslaskelman esittämistavan muutos

-

3) Oikaisut, edellisen tilikauden tietoihin

-

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

-

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**6) Kunnan toimintatuottojen erittely**

Toimintatuotot toimialoittain *)				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vaalitoiminta			12 863,40	6 536,20
Kunnan johto			1 883 266,89	822 562,27
Kunnan kehittäminen				
Maaseutu- ja lomatoimi			2 776 557,92	3 019 599,88
Perusturva			1 058 075,27	971 660,24
Sivistys- ja vapaa-aika				
Palveluiden toimiala			1 975 075,65	1 901 225,08
Ympäristötoimi			414 266,50	394 398,90
Vesi- ja viemärlaitos			480 768,81	476 829,51
Kunnan toimintatuotot yhteensä *)	24 777 861	23 810 102	8 600 874,44	7 592 812,08

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

7) Verotulot eriteltyinä

Verotulojen erittely		
	2019	2018
Kunnan tulovero	9 179 264,43	8 547 678,56
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 142 989,96	1 052 127,98
Kiinteistövero	1 191 744,45	1 072 916,59
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	11 513 998,84	10 672 723,13

8) Valtionosuudet eriteltyinä

Valtionosuuksien erittely		
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 716 423,00	12 624 163,00
<i>Siitä:</i>		
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	3 293 184,00	3 253 632,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-184 117,00	-196 218,00
Harkinnanvarainen valtionos. korotus	480 000,00	
Valtionosuudet yhteensä	12 012 306,00	12 427 945,00

9) Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	14 875 621,64	14 335 156,43
Muiden palvelujen ostot	5 680 041,39	6 325 280,19
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	20 555 663,03	20 660 436,62

**10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet
valtuustoryhmittäin eriteltynä (Kuntalaki 19.2 §)**

valtuustoryhmille annetut avustukset		
	2019	2018
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä</i>	0,00	0,00

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelma hyväksytty valtuustossa 24.9.2012 § 53

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

OMAISSUURYHMÄ	POISTOTAPA	POISTOAIKA	1.1.2013 alkaen
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
AINEETTOMAT OIKEUDET			
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 vuotta	
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	
Liikearvo	Tasapoisto	2 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta	
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	2-5 vuotta	poistoaika perusteltava tapaukoittaisesti
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
MAA- JA VESIALUEET	Ei poistoaikaa		
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT			
Asuinrakennukset			
-kiviset	Tasapoisto	30 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
-puiset	Tasapoisto	30 vuotta	
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
Sivistystoimen rakennukset			
-kiviset	Tasapoisto	20 - 40 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
-puiset	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 - 30 vuotta	perusteltava hyödyke (rakennus) kohtaisesti
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	
Vesi- ja viemärlaitoksen rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	
Talousrakennukset, varastot yms.	Tasapoisto	10 vuotta	
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %	
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäännöspoisto	25 %	
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Johtoverkostot ja laitteet			
Vesi- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %	
Ulkovalaistus, sähkölaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Puhelin- yms.laitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %	
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	25 %	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %	
KONEET JA KALUSTO			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkonet			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Tasapoisto	8 vuotta	
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 vuotta	
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5 vuotta	
Koneet ja laitteet			
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	
Ensikertainen kalustaminen	Tasapoisto	7 vuotta	
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	

Rantasalmen kunta
Tilinpäätös 2019

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
KESKENERÄISET HANKINNAT	Ei poistoaikaa
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Pysyvien vastaavien poistamaton menojäännös poistetaan kokonaisuudessaan sen alittaessa 200 euroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden perusparannusmeno lisätään sen poistamattomaan hankintamenoon tai kirjataan perustellusta syystä erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenoksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma.
kvalt. 11.11.2019 § 58

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.	-	-	-	-
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1. Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella			162 507,92	180 355,71
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	-	-	0,00	162 507,92
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky) Lisäykset tilikaudella Vähennykset tilikaudella	231 627	258 744		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	143 637	231 627	-	-

13) Selvitys muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			359,36	16 898,02
Rakennusten myyntivoitot				7 471,97
Asunto-osakkeitten myyntivoitot				
Osakkeet ja osuudet			1 549 478,60	
Muut myyntivoitot				
Myyntivoitot yhteensä	-	-	1 549 837,96	24 369,99
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot			12 415,92	8 542,60
Rakennusten myyntitappiot		115 350		7 714,29
Asunto-osakkeitten myyntitappiot			6 988,36	17 910,07
Osakkeitten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä	-	115 350	19 404,28	34 166,96

v.2017

Rakennusten myyntivoitot sisältää teollisuuskiinteistöjen apporttiluovutuksesta voittoa: 56.082,95 euroa

Rakennusten myyntitappiot sisältää teollisuuskiinteistöjen apporttiluovutuksesta tappiota 108.350,85 euroa

v.2018 konserni

Tytäryhteisö Kiint. Oy Rantasalmen Teollisuustilat myynyt kiinteistön, josta myyntitappio 115.350 euroa

v.2019

Kunta myynyt Suur-Savon Sähkön osakkeita, joista myyntivoitto 1.549.478,60 eur.

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	-	-	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	-	-	0,00	0,00

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	64 000,00	64 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	311 869,25	207 267,20
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
<i>Yhteensä</i>	375 869,25	271 267,20

16) Erittely poistoeron muutoksista

-

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

-

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääräytymismenetelmät

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.			779 219,90	779 447,38
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten peruutus				227,48
Arvo 31.12.			779 219,90	779 219,90
Osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.			8 247 889,75	8 256 299,15
Arvonkorotusten peruutus			775 000,00	
Suomen ympäristökasvatussäätiö lakkautettu				8 409,40
Arvo 31.12.			7 472 889,75	8 247 889,75
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	8 339 264	9 114 264	8 252 109,65	9 027 109,65

Kunta: arvonkorotukset maa-alueisiin on tehty avaavassa taseessa v.1997

Suur-Savon Sähkön osakkeisiin arvonkorotus 8.244.449,80 euroa tilinpäätöksessä 2014.
Aikaisempi arvo 3300 osakkeelle 5.550,20 euroa ja uusi arvo 3300 osakkeelle 8.250.000 euroa, joka on 2.500 e / kpl. Kunnanhallitus 16.2.2015 § 48.

19) Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset**Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk.er hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	8 035,61			8 035,61
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	4 821,24			4 821,24
Arvonlennukset ja niiden peruutukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.				
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 214,37			3 214,37
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet + arvonkorotus +	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.han	Yhteensä
	Kiint.liittymismaksut						
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 662 973,92	12 983 149,21	1 996 064,68	107 635,19		154 276,72	18 904 099,72
Lisäykset tilikauden aikana	35 000,00	932 969,32	379 765,48	41 564,11		5 120,07	1 394 418,98
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Siirrot erien välillä /menot							0,00
Siirrot erien välillä / tulot							0,00
Vähennykset tilikauden aikana	5 500,00	0,83	241,45	149,42		115 505,70	121 397,40
Vähennykset (Kom myynnit)	12 056,56						12 056,56
Tilikauden poisto		593 831,67	378 593,28	55 871,44			1 028 296,39
Arvonlennukset ja niiden peruutukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 680 417,36	13 322 286,03	1 996 995,43	93 178,44		43 891,09	19 136 768,35
Arvonkorotukset							
Arvonkorotuksien peruutus							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 680 417,36	13 322 286,03	1 996 995,43	93 178,44		43 891,09	19 136 768,35
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Aineelliset hyödykkeet 31.12. yhteensä

19 136 768,35

Aineelliset hyödykkeet yhteensä taseessa

19 136 768,35

19) Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset**Sijoitukset**

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 363 282,98	32 000,00	1 340 292,32	9 111 933,62	13 847 508,92
Lisäykset					0,00
Siirto tase-erien välillä					0,00
Vähennykset (Kom myynnit)				16 509,75	16 509,75
Hankintameno 31.12.	3 363 282,98	32 000,00	1 340 292,32	9 095 423,87	13 830 999,17
Arvonkorotuksen peruutus				775 000,00	775 000,00
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset				7 469 449,80	7 469 449,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 363 282,98	32 000,00	1 340 292,32	8 320 423,87	13 055 999,17

Jvk-, muu laina- ja muut saamiset					
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset tytär- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		1 201 247,30		41 119,00	1 242 366,30
Lisäykset / inv					0,00
Vähennykset (Kom myynnit)					0,00
Lisäykset / lainasaamiset					0,00
Vähennykset / lainasaamiset		36 480,04			36 480,04
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.		1 164 767,26		41 119,00	1 205 886,26
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.		1 164 767,26		41 119,00	1 205 886,26

Sijoitukset kirjanpitoarvo 31.12. yhteensä	14 261 885,43
Peruspääomasijoitus Vesi- ja viemärlaitos (sisäinen erä)	386 311,46
Sijoitukset yhteensä taseessa 31.12.2019	14 648 196,89

20 - 22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Nimimuutos: As oy Rantasalmen Hirsitupa muutettu Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot -nimiseksi yhtiöksi. (Kvalt 12.12.2016 § 58)

Ja yhtiöön sulautuivat seuraavat yhtiöt 1.1.2017: As Oy Sarvitupa, As Oy Sarvipuisto, Kiint. Oy Hirsineliot ja Kiint Oy Talometsä.

Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus osakkuusyhteisö 10.7.2018 saakka (kvalt. 4.6.2018 § 27)

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet, osakkuusyhteisöt sekä muut osakkeet ja osuudet						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
As.Oy Sarvirivi	Rantasalmi	100		350	1	
As.Oy Hiltu	Rantasalmi	100		137	1	
As.Oy Porala	Rantasalmi	100		143	1	
Kiint. Oy Eläinlääkäritalo	Rantasalmi	100		168	3	
As.Oy Punatupa	Rantasalmi	52,32		372	35	
Kiint.Oy Rantas. Aseman liiketalo	Rantasalmi	100		35	1	
Kiinteistö Oy Rantasalmen Silva	Rantasalmi	100		402	1170	-46
Kiint.Oy Rantasalmen Vuokratalot	Rantasalmi	100		1655	699	
Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat	Rantasalmi	100				
Kiinteistö Oy Järviluonnon keskus	Rantasalmi	100				
			Yhteensä	3262	1911	-46
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon maakuntaliitto	Mikkeli	2,47035		22	16	3
Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky	Savonlinna	7,66388		1283	2275	-2
Vaalijalan ky	Pieksämäki	1,38885		190	388	55
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	Savonlinna	2,85236		440	72	40
			Yhteensä	1935	2751	96
*) konsernitaseen sisäiset erät on mukana summassa						
Osakkuusyhteisöt						
Järvi-Saimaan Palvelut Oy	Sulkava	32 %				
Muut osakkeet ja osuudet						
			kpl			kpl
Rantasalmen Matkailu Oy			577			
Kiint.Oy Virastokeskus			9305			
As. Oy Hirventie / myyty 16.6.2019			735			
As. Oy Mäntyrinne			413			
As Oy Rantasalmen Kylätie / myyty			55			
As Oy Palopojantie			55			
Kiint.Oy Rsalmen Linja-autoasema			2810			
Rantasalmen Terveys- ja lomakylä			40			
Kuntarahoitus Oyj			2750			
Suur-Savon Sähkö Oy			3083			
YH-IS Savo Oy			3			
Sln seudun jätehuolto Oy			67			
				Metsäliiton osuus		
				Metsäliiton A-lisäosuudet		
				RaJuPuSu-Monitoimihalli Oy	20	
				Hasamäki Oy	150	
				Savonlinnan Puhelin		
				Kuntien Tiera (ent. Kuntien Palvelukeskus)		
				Savonlinnan Seudun Matkailu Oy	1	
				Koha-Suomi Oy (kirjasto)	3733	

23) Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		11 814,36		8 613,85
Sij/Lainasaamiset		1 164 767,26		1 201 247,30
Lainasaamiset		138 119,38		195 234,08
Muut saamiset		3 340,61		
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	1 318 041,61	0	1 405 095,23
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset				2 870,58
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				266,66
Yhteensä	0	0,00	0	3 137,24
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä	-	-	-	-
Saamiset yhteensä	0	1 318 041,61	0	1 408 232,47

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yht.	-	-	-	-
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset				
Kela/ korvaus työterveyshuoltoon			30 684,59	33 929,39
Valtionosuus syrjäisyyslisät			17 623,00	0,00
Mela / korvaus / lomituspalvelut			0,00	9 320,65
Joroisten kunta/kirjastopalvelut /tasaus			2 043,92	0,00
Sulkavan kunta / Järvi-Saimaan kansalaisopisto			1 104,00	13 638,00
Valtiovarainministeriö / opetus- ja kulttuuri / valtionosuus			6 454,00	25 142,00
Etelä-Savon pelastuslaitos, hyvitys			0,00	7 267,85
Terveystalo/hyvitys/lääkehankinnat			64 494,42	13 859,64
Opetushallitus/valtionavustus vieraskielisten opetus			0,00	5 725,00
Wintunix / F-Secure lisenssit 2020-2022			5 607,68	0,00
OP Vakuutus / vakuutuskorvaukset			12 890,62	17 540,56
ELY-Keskus / avustus / Kyläverkko -hanke			0,00	116 393,73
ELY-Keskus / avustus / Porosalmen tiehanke			141 988,07	386 223,93
Ely-Keskus / palkkatuet			1 448,27	7 964,28
Iitin kunta / palautus virheellisestä laskusta			7 142,02	0,00
Ely-Keskus / Rantasalmen matkailuyritysryhmähanke			5 601,54	3 669,31
Muut siirtosaamiset			36 724,46	18 017,81
Muut siirtosaamiset yhteensä			333 806,59	658 692,15
Menoennakot				
TVR / TA tyött.vak.maksu ja TT tyött.vak.maksu				
Op Vak./Pohjola/v.2018 tapaturmavak./lomittajat				1 302,75
Muut menoennakot				
Menoennakot yhteensä			0,00	1 302,75
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.			333 806,59	659 994,90

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	14 000 292	13 998 685	14 000 291,91	14 000 291,91
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14 000 292	13 998 685	14 000 291,91	14 000 291,91
Arvonkorotusrahasto 1.1.	9 114 264	9 122 901	9 027 109,65	9 035 746,53
Lisäykset				
Vähennykset	775 000	8 637	775 000,00	8 636,88
Arvonkorotusrahasto 31.12.	8 339 264	9 114 264	8 252 109,65	9 027 109,65
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	3 095 146	1 633 086		
Siirrot rahastoon		1 462 060		
Siirrot rahastosta	614 257			
Rahaston pääoma 31.12.	2 480 889	3 095 146		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	-1 251 032	-1 017 053	-676 027,66	680 073,08
Muutokset tilikaudella	-1 699 092	-233 979		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	-2 950 124	-1 251 032	-676 027,66	680 073,08
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 302 381	-1 699 091	1 359 969,21	-1 356 100,74
Oma pääoma yhteensä	23 172 703	23 257 972	22 936 343,11	22 351 373,90

Rahaston muutoksissa tytäryhteisöjen eliminointi, mm. Ki Oy Rantasalmen Teollisuustilat ja Ki Oy Järviluonnon keskus.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämän muutos sisältää kirjauksen erän alkusaldoerosta 213.684,87 eur johtuen ohjelman toimimat-
tomuudesta.

26) Erittely poistoeroista

-

27) Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 805 893,00	6 266 573,52
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	173 225,04
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 805 893,00	6 439 798,56

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

-

29) Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Kaatopaikkavaraus /sulkemis- ja jälkihoitokustannuksiin				162 507,92
Muut pakolliset varaukset yhteensä	143 637	394 135	0,00	162 507,92

-Kaatopaikan jälkihoitotoimenpiteet toteutetaan v.2016-2019

30) Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille.

Vieras pääoma				
	2019		2018	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10371,65		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	-	10371,65	-	0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		31 763,42		45 224,00
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	-	31 763,42		45 224,00
Velat osakkuus- ja tai sekä muille omistusyhteisöille	-	-	-	-
Vieras pääoma yhteensä	-	42 135,07	-	45 224,00

31) Luotollisen sekkitiilin sekkilimiitti

Sekkilimiitti		
	2019	2018
Luotollisen sekkitiilin sekkilimiitti 31.12.	150 000,00	150 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	150 000,00	

32) Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	84 095,19	84 095,19	84 095,19	84 095,19
Muut velat				
Muut velat yhteensä	84 095,19	84 095,19	84 095,19	84 095,19

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Opetus- ja kulttuuriministeriö/Kaikki korkeakouluun-hanke			13 000,00	0,00
Opetus- ja kulttuuriministeriö/Koulutuksell.tasa-arvoa /tulon siirto			16 800,00	33 000,00
Opetus- ja kulttuuriministeriö/Etsivä nuorisotyö/tulon siirto			0,00	26 907,05
Porosalmen tieinfra -hanke / tuloa yksityisiltä rahoittajilta			21 794,56	18 924,58
Opetushallitus / Tutoropettajien toiminta/tulon siirto			5 000,00	7 809,01
Muut tuloennakot			3 057,04	27,12
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset			816 677,04	757 086,17
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset			84 365,52	74 157,65
Korkojaksotukset / lainan korkoa			24 057,77	14 060,39
Valtiokonttori / v.2018 ennakon palautusta / sotainvalidit			23 534,58	23 534,58
E-S Pelastuslaitos			4 730,00	0,00
Verohallinto / verovelka joulukuun verotilitys			0,00	385 017,19
Palkat / tuloksellisuuserä			0,00	43 987,96
Juvan kunta / Kaukalovuori, pumpattu vesi			0,00	13 039,76
Muut menojäämät			8 664,46	5 838,38
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 330 933	2 729 273	1 021 680,97	1 403 389,84

**VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJETELYJÄ
KOSKEVAT LIITETIEDOT**

34) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuutta, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä.

-

35) Vakuuksista, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 40 tarkoitettulla tavalla antanut puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

-

36) Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä

-

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 40-42 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltyinä.

-

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut x.x.xxxx asti	729 043,98			
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	482 571,01			
-sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	90 468,00	150 060,49	90 468,00	130 285,49
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	451,21	62 682,42	44 395,78	44 695,42
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut				
Yhteensä	819 511,98	150 060,49	90 468,00	130 285,49

39) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.

40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset			138 119,38	173 225,04
Jäljellä oleva pääoma				
Vastuu kuntayhtymän veloista				
Takaukset muiden puolesta				
Kunnan antama erityis-/takaussitoumus lainoista			138 990,84	180 359,88

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	21 155 315,00	20 283 816,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	13 919,00	13 031,42

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut	194 478,31			
Lunastussitoumus/laina / RaJUPuSu Monitoimihalli Oy	191 000,00	196 000,00	191 000,00	196 000,00
Keräysvarat / koulut Kunta on vastuussa silloin, kun kunnan työntekijä vastaa rahavaroista	744,18	1 141,92	744,18	1 141,92
Itsenäistymisvarat / lastensuojelu	112 851,39	85 588,76	112 851,39	85 588,76
Arvonlisäveron palautusvastuu	3 013 669,88	3 501 650,42	2 573 254,13	2 368 392,94

**Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt voivat olla sellaisia että niiden rahamääriä ei pystytä määrittämään
Tällöin vähimmäisinformaationa ilmoitetaan vastuun olemassaolo**

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyn tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Koronvaihtosopimus				
Valuuttatermiinit				
Korkotermiinit				
Hyödykejohdannaiset Sähköjohdannaiset				

HENKILÖSTÖÄ TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Kunnan johto:hallinto,talous,atk,työllisyys,v.2018 elinkeino	12	15
Kunnan kehittäminen:elinkeino ja maaseutu- ja lomitus		
Maaseutu- ja lomatoimi	59	68
Sivistys- ja vapaa-aika		
Palveluiden toimiala(sivistys- vapaa-aika ja kiinteistöhall	87	89
Ympäristö	6	7
Yhteensä	164	179

43) Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut*Ilmoitetaan vain, jos henkilöstömenoja on aktivoitu taseeseen*

Henkilöstökulut		
	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	0	0

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Keskustan Rantasalmen kunnallisjärjestö	6 030,05	6 328,99
Keskustan Joroisten kunnallisjärjestö		
Keskustan Juvan kunnallisjärjestö	25,00	15,00
Keskustan Sulkavan kunnallisjärjestö	70,00	75,00
Rantasallmen Kokoomus ry	145,50	182,50
Juvan Kokoomus ry		
Perussuomalaisten Rantasalmen yhdistys	274,50	174,00
Rantasalmen Sosiaalidemokraatit ry	920,00	1 128,00
Sulkavan Työväenyhdistys ry	40,00	55,00
Rantasalmen Vihreät ry	676,00	848,00
Perussuomalaisten Juvan yhdistys		15,00
Joroisten Demarit ry	15,00	10,00
Kristillisdemokraattien Juvan yhd.	20,00	25,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	8 216,05	8 856,49

45) Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2019	2018
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	18 068,01	8 664,89
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		
Tarkastuslautakunnan avustaminen	5 782,64	6 161,00
Muut palkkiot		84,00
Yhteensä	23 850,65	14 909,89

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Intressitahoilla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on kunnan kanssa

- 1) määräysvaltasuhteessa tai
- 2) osakkuusyhteyssuhteessa

Intressitahoihin luetaan lisäksi

- 1) kunnanjohtaja
- 2) kunnahallituksen jäsen ja varajäsen sekä
- 3) kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat

Intressitahoon liittyvästä toimesta esitettäviin tietoihin tulee sisältyä:

- 1) kuvaus toimesta
- 2) liiketoimen arvo
- 3) intressisuhteen luonne
- 4) muut kunnan taloudellisen aseman arvioimisen kannalta välttämättömät tiedot liiketoimesta

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisö Kiinteistö Oy Rantasalmen Silvalle lainaa yhteensä 1.250.000 euroa, josta avoimena 31.12.2019 seuraavasti:

Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	530 870,00
- vakuudellinen laina, korollinen, laina-aika 32 vuotta, kaksi ensimmäistä vuotta ovat lyhennysvapaita	
Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	294 766,73
- pääomalaina; koroton, vakuudeton	
Lainapäätös, kvalt 29.3.2012 § 24	155 233,27
- pääomalaina; koroton, vakuudeton	
Pääomalainojen takaisinmaksu:	
Pääomalainojen lyhentämismahdollisuus arvioidaan kunkin vuoden tilinpäätöksen yhteydessä.	
Lainapäätös, kvalt 6.11.2017 § 67	150 000,00
- pääomalaina; koroton, vakuudeton	
-- Laina myönnetty kuntalain 2015 voimaantulon jälkeen.	
(Kuntalaki § 129, liittyen lainoihin, takauksiin ja vakuuksiin)	1 130 870,00

Kunnan arvion mukaan lainoihin sisältyy merkittävä taloudellinen riski.

Kunnanjohtajan kanssa on 3.9.2009 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa sovittu erokorvauksena 12 kuukauden suuruinen palkka.

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

**Vesi- ja viemärlaitoksen
tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase**

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

2019

2018

TULOSLASKELMA

LIIKEVAIHTO

MYYNTITUOTOT	470 512,21	471 944,25
LIIKEVAIHTO	470 512,21	471 944,25
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	10 256,60	4 885,26
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-13 543,64	-10 893,78
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-13 543,64	-10 893,78
PALVELUJEN OSTOT	-327 027,32	-283 472,78
MATERIAALIT JA PALVELUT	-340 570,96	-294 366,56
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-24 198,18	-21 108,74
HENKILÖSTÖSIVUKULUT		
ELÄKEKULUT	-3 907,32	-3 746,47
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-636,01	-653,76
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-4 543,33	-4 400,23
HENKILÖSTÖKULUT	-28 741,51	-25 508,97
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-109 489,75	-114 435,37
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-109 489,75	-114 435,37
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-965,25	-807,62
LIIKKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	1 001,34	41 710,99
KORKOTUOTOT		25,52
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 156,62	1 841,90
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-6 201,05	-5 478,94
MUUT RAHOITUSKULUT	-318,37	
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-5 362,80	-3 611,52
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-4 361,46	38 099,47
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-4 361,46	38 099,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 361,46	38 099,47

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

2019

2018

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN JA INV. RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA

LIIOKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	1 001,34	41 710,99
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	109 489,75	114 435,37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-5 362,80	-3 611,52
TOIMINNAN RAHAVIRTA	105 128,29	152 534,84

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT	-345 229,48	-56 343,67
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-345 229,48	-56 343,67

TOIMINNAN JA INV. RAHAVIRTA -240 101,19 96 191,17

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

LAINAKANNAN MUUTOKSET

PA.LAINOJEN LISÄYS MUILTA	300 000,00	
PA.LAINOJEN VÄHENNYS MUILLE	-121 424,00	-76 424,00
LA.LAINOJEN MUUTOS MUILTA	30 000,00	
LAINAKANNAN MUUTOKSET	208 576,00	-76 424,00

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

SAAMISTEN MUUTOS KUNNALLTA	-9 024,62	5 900,10
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	12 979,81	-9 492,15
KOROTT.VELKOJEN MUUTOS KUNNALLTA	-150,93	150,93
KOROTT. VELKOJEN MUUTOS MUILTA	5 977,31	14 816,16
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	9 781,57	11 375,04

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA 218 357,57 -65 048,96

RAHAVAROJEN MUUTOS -21 743,62 31 142,21

RAHAVARAT	87 056,14	108 799,76
RAHAVARAT 1.1.	108 799,76	77 657,55
RAHAVAROJEN MUUTOS	-21 743,62	31 142,21

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

2019

2018

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

AINEELLISET HYÖDYKKEET		
RAKENNUKSET	649 575,86	346 713,82
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAIT	547 152,03	610 710,91
KONEET JA KALUSTO	16 004,26	22 493,98
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.H	15 192,37	12 266,08
AINEELLISET HYÖDYKKEET	1 227 924,52	992 184,79
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 227 924,52	992 184,79

VAIHTUVAT VASTAAVAT

SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	155 119,35	167 542,41
SAAMISET KUNNALTA	9 024,62	
MUUT SAAMISET		556,75
LYHYTAIKAISET SAAMISET	164 143,97	168 099,16
SAAMISET	164 143,97	168 099,16
RAHAT JA PANKKISAAMISET	87 056,14	108 799,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	251 200,11	276 898,92
VASTAAVAA	1 479 124,63	1 269 083,71

Ulkoinen

01.01.2019 - 31.12.2019

2019

2018

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA	386 311,46	386 311,46
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALI	322 410,88	284 311,41
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 361,46	38 099,47
OMA PÄÄOMA	704 360,88	708 722,34

VIERAS PÄÄOMA

PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAH.- JA VAK.LAITOK	417 642,00	195 798,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	96 216,00	139 484,00
MUUT PITKÄAIKAISET VELAT	84 095,19	84 095,19
PITKÄAIKAINEN	597 953,19	419 377,19
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAH.-JA VAK.LAITOKS	63 156,00	33 156,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ	43 268,00	43 268,00
OSTOVELAT	57 537,84	32 056,86
KOROTTMAT VELAT KUNNALLE		150,93
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	12 105,40	18 643,57
SIIRTOVELAT		
MUUT SIIRTOVELAT	743,32	13 708,82
SIIRTOVELAT	743,32	13 708,82
LYHYTAIKAINEN	176 810,56	140 984,18
VIERAS PÄÄOMA	774 763,75	560 361,37
VASTATTAVAA	1 479 124,63	1 269 083,71

6. ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

RANTASALMEN KUNTA

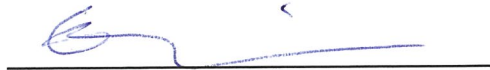
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Rantasalmella 30. päivänä maaliikuuta 2020

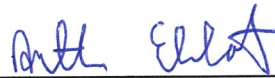
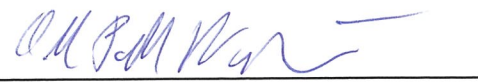

Kristiina Järvenpää
kunnanjohtaja

Rantasalmen kunnanhallitus

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Rantasalmella touko kuun 5. päivänä 2020

BDO Audiator Oy
Tilintarkastus yhteisö

Aki Rusanen
JHT, HT

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

**Vesi- ja viemärlaitoksen
tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase**

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA KORTISTOISTA

Päiväkirja, atk-tulosteena
Pääkirja, atk-tulosteena
Talousarvion toteutumisvertailu, atk-tulosteena
Tilinpäätöskirja
Palkkakortit, atk-tulosteena
Talousarviolainakirja / atk-tuloste
Antolainakirja / atk-tuloste
Käyttöomaisuusluettelo, atk-tulosteena
Kiinteistökirja
Asuntolainakirja / atk-tuloste
Laskutuslista

ERITTELY TOSITELAJEISTA

001 Muistiotositteet
008 Tilinavaussaldot / oikaisut
010 Tiliotositteet
009 Käyttöomaisuusviennit
470 Kierrätettävät laskut (Sähköiset laskut)
040 Ostoreskontrasuoritukset
301 Palkat
020 Myyntireskontrasuoritukset
601 Yleislaskutus
490 Toimeentulotuki

SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Tositteet ja niiden erilliset liitteet (perusturvanmaksatusten liitteet), päiväkirja, pääkirja, osakirjanpitojen kirjanpitokirjat, täsmäytyselvitykset, tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat ja tase-erittelyt säilytetään 10 vuotta.

Investoinnit, säilytysaika 13 vuotta kohteen valmistumisesta

Arvonlisäverotilityksiin liittyvät asiakirjat 10 + 3 vuotta

Tilinpäätösasiakirja/tilinpäätöskirja , tilikartat/tililuettelo säilytetään pysyvästi

8. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka suuri osuus toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla.

Kunnissa tunnusluku on tyypillisesti < 100 .

Vuosikatteen ja poistojen vertailun tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnusluvun tulkinnassa perusoletuksena on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä investointitasoa.

Tulorahoitus on riittävä tai ylijäämäinen, kun tunnusluvun arvon on yli 100 %.

Tulorahoitus on alijäämäinen, jos vuosikatteen suhde poistoihin on alle 100 %.

Jos vuosikate ja samalla tämä tunnusluku on negatiivinen, tulorahoitus on heikko.

Jos näin on kahtena peräkkäisenä vuotena, kunnan talouden voidaan sanoa olevan kriisiytymässä.

Vuosikate euroa/asukas

Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla vuotuiset investoinnit asukasmäärällä.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. *Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiivisesti.*

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Omahankintamenolla tarkoitetaan investointimenoja, joista on vähennetty mahdolliset rahoitusosuudet.

Tulorahoitusta pidetään yleensä riittävänä, jos tunnusluvun arvon on $> 100\%$.

Muutoin investointeja on voitu joutua rahoittamaan lainanotolla.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kuvaa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi.

Kun tunnusluvun arvo on alle yhden, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli kaksi ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämien sietokyvystä sekä kyvystä selviytyä pitkän aikavälin sitoumuksista.

Yli 70 % omavaraisuusastetta pidetään hyvänä, alle 50 % heikkona.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus –tunnusluku kertoo kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + muut pa.velat)
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/ asukas

= Lainakanta / asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien tai muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikatteen ja poistojen vertailun tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista:

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/asukas

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä.

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla:

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Konsernin omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + muut pa.velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Konsernin lainat euroa/ asukas

= Lainakanta / asukasmäärä

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk –lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien tai muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.